

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Łódź, 8 grudnia 2023 r.

RŁO.610.1.2023.JZL

DECYZJA nr RŁO 6/2023

WERSJA JAWNA

informacje prawnie chronione zaznaczono [xxx]

- I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów zachowanie **Dziesiątka Finanse Spółki akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie)** polegające na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumentkiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co stanowi naruszenie art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumentkim (Dz. U. z 2023 r., poz. 1028 ze zm.) oraz godzi z zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i nakazuje zaniechanie jej stosowania;

- II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów zachowanie **Dziesiątka Finanse Spółki akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie)** polegające na posługiwaniu się w stosunkach z konsumentami wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co może zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania Dziesiątka Finanse Spółce

akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) środków pieniężnych, które wykorzystywane są przez ww. Spółkę do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, powodując przy tym przeniesienie na konsumentów ryzyka prowadzonej przez ww. Spółkę działalności pożyczkowej, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 845 ze zm.), a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 28 lutego 2022 r.

- III. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów zachowanie **Dziesiątka Finanse Spółki akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie)** polegające na wprowadzaniu konsumentów w błąd, poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji co do bezpieczeństwa środków pieniężnych przekazywanych w ramach oferowanej przez Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) inwestycji polegającej na nabyciu weksli, co może spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji dotyczącej zawarcia umowy, której inaczej by nie podjęli, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 845 ze zm.), a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 28 lutego 2022 r.

- IV. Na podstawie art. 103 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 852) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nadaje decyzji w zakresie pkt I sentencji rygor natychmiastowej wykonalności.
- V. Na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z praktyką określoną w pkt I sentencji niniejszej decyzji, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów nakłada na **Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie)** obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez:

- A. opublikowanie, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na swój koszt, na prowadzonej przez Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) lub zarejestrowanej na ww. Spółkę stronie internetowej, która na dzień wydania niniejszej decyzji mieści się pod adresem www.dziesiatka.pl, oświadczenia o treści:

„W związku z wydaniem decyzji Prezesa UOKiK nr RŁO 6/2023 niniejszym informujemy, iż Dziesiątka Finanse Spółka Akcyjna z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) stosowała wobec konsumentów praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumentckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy.”

Szczegółowe informacje dostępne są w decyzji Prezesa UOKiK nr RŁO 6/2023, opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl.

Powyższe oświadczenie zostanie złożone w ten sposób, że:

- a) treść przedmiotowego oświadczenia będzie dostępna i utrzymana na tej stronie internetowej przez okres 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji,
- b) tekst powyższego oświadczenia będzie wyjustowany oraz wpisany czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),
- c) tekst zostanie zamieszczony w górnej części strony głównej domeny używanej w momencie publikacji, z możliwością zamknięcia informacji przez użytkownika;
- d) wielkość czcionki powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,
- e) fragment oświadczenia o treści „opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl” powinien być zamieszczony w formie hiperłącza (linka) odsyłającego do wersji jawnej niniejszej decyzji dostępnej pod ww. adresem.

W przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek publikacyjny powinien być zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem

danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem nazwy dawnej i nowej.

- B. wysłanie do każdego konsumenta, z którym Dziesiątka Finanse Spółka akcyjna z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) zawarła umowę pożyczki gotówkowej i który w okresie od 16 maja 2016 r. do dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, przed terminem (przed zakończeniem umowy) spłacił w całości lub części pożyczkę udzieloną przez Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) pismo zawierające:
- informację o wydaniu niniejszej decyzji przez Prezesa UOKiK wraz z przytoczeniem pkt I sentencji tej decyzji oraz z informacją (napisaną pogrubioną czcionką), że decyzja ta jest prawomocna i została opublikowana na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl;
 - oświadczenie o treści: *„Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK ma charakter prejudykatu w postępowaniu sądowym. Oznacza to, że ustalenia Prezesa Urzędu co do faktu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są dla sądu wiążące. Nie musi on w tym zakresie prowadzić własnego postępowania dowodowego. Konsumenty mogą się powołać na prawomocną decyzję Prezesa UOKiK, gdy będą chcieli dochodzić swoich praw w sądzie. Ponadto informujemy, iż wydanie niniejszej decyzji nie zamyka konsumentom drogi do indywidualnego dochodzenia roszczeń.”*;
 - informację o treści: *„W związku z wcześniejszą spłatą przez Panią/Pana pożyczki w celu odzyskania nadpłaconej kwoty istnieje możliwość złożenia reklamacji wraz z podaniem numeru rachunku. Reklamację należy przesać pocztą na adres: [...] lub drogą mailową na adres: [...]”*
 - w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji listem poleconym na ostatni znany Dziesiątka Finanse Spółce akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) adres korespondencyjny ww. konsumenta lub elektronicznie na adres e-mail ww. konsumenta podany jako adres e-mail do kontaktu z Dziesiątka Finanse Spółką akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie).
- C. dokonanie - w ramach rekompensaty konsumenckiej - zwrotu części opłaty przygotowawczej proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy pożyczki w związku z jej wcześniejszą spłatą, konsumentom, którzy w okresie od dnia 16 maja 2016 r. do dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji spłacili pożyczkę w terminie wcześniejszym niż przewidziany w umowie i złożą reklamację, o której mowa w pkt V.B ppkt c sentencji niniejszej decyzji. Ww. zwrotu Dziesiątka Finanse Spółka akcyjna z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) dokona w

terminie 30 dni od dnia złożenia reklamacji na numer rachunku bankowego wskazany w reklamacji.

VI. Na podstawie art. 26 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w zakresie praktyk określonych w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez:

A. opublikowanie, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na swój koszt, na prowadzonej przez Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) lub zarejestrowanej na ww. Spółkę stronie internetowej, która na dzień wydania niniejszej decyzji mieści się pod adresem www.dziesiatka.pl oświadczenia o treści:

„W związku z wydaniem decyzji Prezesa UOKiK nr RŁO 6/2023 niniejszym informujemy, iż Dziesiątka Finanse Spółka Akcyjna z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) stosowała wobec konsumentów praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na:

- *posługiwaniu się w stosunkach z konsumentami wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co może zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania Dziesiątka Finanse Spółce akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) środków pieniężnych, które wykorzystywane są przez Spółkę do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, powodując przy tym przeniesienie na konsumentów ryzyka prowadzonej przez Spółkę działalności pożyczkowej;*
- *wprowadzaniu konsumentów w błąd, poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji co do bezpieczeństwa środków pieniężnych przekazywanych w ramach oferowanej przez Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) inwestycji polegającej na nabyciu weksli, co może spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji dotyczącej zawarcia umowy, której inaczej by nie podjęli.*

Szczegółowe informacje dostępne są w decyzji Prezesa UOKiK nr RŁO 6/2023, opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl.

Jednocześnie informujemy, iż prawomocne decyzje Prezesa UOKiK mają charakter prejudykату w postępowaniu sądowym. Oznacza to, że ustalenia Prezesa Urzędu co do faktu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są dla sądu wiążące. Nie musi on w tym zakresie prowadzić własnego postępowania dowodowego. Konsumenti mogą się powołać na prawomocną decyzję Prezesa UOKiK, gdy będą chcieli dochodzić swoich praw w sądzie. Ponadto informujemy, iż wydanie niniejszej decyzji nie zamyka konsumentom drogi do indywidualnego dochodzenia roszczeń.”

Powyższe oświadczenie zostanie złożone w ten sposób, że:

- a) treść przedmiotowego oświadczenia będzie dostępna i utrzymana na tej stronie internetowej przez okres 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji,
- b) tekst powyższego oświadczenia będzie wyjustowany oraz wpisany czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),
- c) tekst zostanie zamieszczony w górnej części strony głównej domeny używanej w momencie publikacji, z możliwością zamknięcia informacji przez użytkownika;
- d) wielkość czcionki powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,
- e) fragment oświadczenia o treści „opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl” powinien być zamieszczony w formie hipertącza (linka) odsyłającego do wersji jawnej niniejszej decyzji dostępnej pod ww. adresem;

W przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek publikacyjny powinien być zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem nazwy dawnej i nowej.

- B. wysłanie do każdego konsumenta, który przekazał Dziesiątka Finanse Spółce akcyjnej z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) środki pieniężne w ramach oferty Weksli Inwestycyjnych w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 28 lutego 2022 r., pismo zawierające:
 - a. informację o wydaniu niniejszej decyzji przez Prezesa UOKiK wraz z przytoczeniem pkt II-III sentencji niniejszej decyzji oraz z informacją (napisaną pogrubioną

zczionką), że decyzja ta jest prawomocna i została opublikowana na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl;

- b. oświadczenie o treści: *„Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK ma charakter prejudykatu w postępowaniu sądowym. Oznacza to, że ustalenia Prezesa Urzędu co do faktu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są dla sądu wiążące. Nie musi on w tym zakresie prowadzić własnego postępowania dowodowego. Konsumenci mogą się powołać na prawomocną decyzję Prezesa UOKiK, gdy będą chcieli dochodzić swoich praw w sądzie. Ponadto informujemy, iż wydanie niniejszej decyzji nie zamyka konsumentom drogi do indywidualnego dochodzenia roszczeń.”;*

- w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji - listem poleconym na ostatni adres korespondencyjny każdego z ww. konsumentów lub elektronicznie na adres e-mail każdego z ww. konsumentów, podany jako adres e-mail do kontaktu z Dziesiątka Finanse Spółką akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie).

- VII. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852) w związku z uznaniem praktyk, o których mowa w pkt I-III sentencji niniejszej decyzji za naruszające zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na **Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie)** kary pieniężne:

1. w wysokości 153 709 zł (słownie: sto pięćdziesiąt trzy tysiące siedemset dziewięć złotych) z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, płatną do budżetu państwa;
2. w wysokości 325 502 zł (słownie: trzysta dwadzieścia pięć tysięcy pięćset dwa złote) z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, płatną do budżetu państwa,
3. w wysokości 45 570 zł (słownie: czterdzieści pięć tysięcy pięćset siedemdziesiąt złotych) z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w punkcie III sentencji niniejszej decyzji, płatną do budżetu państwa.

- VIII. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) oraz art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.), w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 852), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża **Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Świdnicy (dawniej: Dziesiątka Finanse Spółkę z ograniczoną**

odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie **37,30 zł** (słownie: trzydzieści siedem złotych trzydzieści groszy) i zobowiązuje do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W dniu 28 lipca 2021 r. postanowieniem nr RŁO 1/405.8.2021 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu, Prezes UOKiK) wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, w związku z działalnością prowadzoną przez Dziesiątka Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie: Dziesiątka Finanse Spółka akcyjna z siedzibą w Świdnicy, dalej również: Dziesiątka Finanse, Spółka lub Przedsiębiorca) lub działalnością przedsiębiorców powiązanych z tym przedsiębiorcą lub z nim współpracujących.

W toku prowadzonego postępowania Prezes UOKiK dokonał analizy dokumentów przedłożonych przez Spółkę w odpowiedzi na wezwania Prezesa Urzędu oraz treści informacji publikowanych przez Przedsiębiorcę na stronach internetowych <https://www.dziesiatka.pl/> oraz <https://10online.pl/> w okresie od 28 lipca 2021 r. do 31 stycznia 2023 r.

Na podstawie poczynionych w trakcie ww. postępowania wyjaśniającego ustaleń, Prezes Urzędu - w dniu 28 lutego 2023 r. - postanowieniem nr RŁO 1/610.1.2023 wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez Dziesiątka Finanse praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych w pkt I-III sentencji niniejszej decyzji.

Jednocześnie, postanowieniem nr RŁO 2/610.1.2023 z tej samej daty, Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów postępowania w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, materiał dowodowy zebrany w trakcie ww. postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygn.: RŁO.405.8.2021.

Stanowisko Dziesiątka Finanse odnośnie do postawionych zarzutów

W piśmie z dnia 22 marca 2023 r. Spółka zakwestionowała w całości zarzuty przedstawione przez Prezesa Urzędu w postanowieniu nr 1/610.1.2023 z dnia 28 lutego 2023 r. (dalej: Postanowienie), uznając je za nieuzasadnione. Spółka podniosła, że działała i działa w sposób zgodny z prawem, uwzględniając przy tym zbiorowe interesy konsumentów i brak jest jakichkolwiek podstaw faktycznych oraz prawnych dla stawianych jej zarzutów.

Dowód: pismo Spółki z dnia 22 marca 2023 r., k. 146-149

Stanowisko Spółki odnośnie do pkt 1. sentencji Postanowienia

Zdaniem Spółki, należy przyjąć, że art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2023 r., poz. 1028 ze zm., dalej: ukk) nie obejmuje

pro wizji przygotowawczej, która stanowi wynagrodzenie kredytodawcy za czynności związane z zawarciem umowy o kredyt konsumencki.

W ocenie Dziesiątka Finanse opłata przygotowawcza z tytułu udzielenia pożyczki zapłacona przez konsumenta nie jest kosztem dotyczącym okresu, o który skrócono obowiązywanie umowy pożyczki w związku z dokonaną przez niego wcześniejszą spłatą pożyczki. Spółka podniosła, że opłata przygotowawcza miała jej rekompensować koszty poniesione na rozpoznanie wniosku, przygotowanie umowy, uruchomienie pożyczki i zapewnienie wynagrodzenia za wykonanie tych czynności. Stąd w ocenie Przedsiębiorcy, brak jest powiązania opłaty przygotowawczej ze skróconym okresem obowiązywania umowy, a zatem na Spółce nie ciąży obowiązek zwrotu. Spółka podkreśliła, że w przypadku gdyby klient korzystał z środków pieniężnych przez bardzo krótki czas, przy proporcjonalnym zwrocie opłaty przygotowawczej, mogłoby dojść do sytuacji, że zatrzymana przez Spółkę kwota nie wystarczyłaby na pokrycie kosztów, a to naraziłoby pożyczkodawcę na poniesienie straty z prowadzonej działalności.

Dodatkowo w zakresie omawianego zarzutu Dziesiątka Finanse wskazała, że do 2021 r. udzielała pożyczek w kanale D2D (naziemnym), tj. co do zasady w miejscu zamieszkania pożyczkobiorców lub w mniejszym stopniu za pośrednictwem kuriera, co wiązało się z licznymi realnymi kosztami ponoszonymi do momentu zawarcia pożyczki. Spółka zaznaczyła również, że zmiana modelu sprzedaży z D2D na sprzedaż za pośrednictwem kanału online w 2022 r. pozwoliła na optymalizację kosztów (brak utrzymania sieci sprzedaży, automatyzacja procesu wnioskowania i udzielania pożyczek). Jak poinformowała: „w związku z brakiem kosztów ponoszonych przy wcześniejszym modelu sprzedaży, Spółka mimo widniejących w umowach z kanału online terminu i definicji opłaty przygotowawczej, uznawała i uznaje koszt pożyczki jako całość i w przypadku przedterminowej spłaty przez pożyczkobiorcę całości należności, dokonuje zwrotu proporcjonalnej części wszystkich kosztów związanych z przedmiotową pożyczką”. Dziesiątka Finanse oświadczyła, że począwszy od 27 stycznia 2022 r., tj. rozpoczęcia udzielania pożyczek w kanale online, w przypadku przedterminowej spłaty, Spółka zwraca konsumentom wszystkie koszty proporcjonalne do okresu, o jaki skrócony został czas trwania umowy.

Dowód: pismo Spółki z dnia 22 marca 2023 r., k. 146-149

W odniesieniu do zasadności zamieszczania w umowie postanowienia odnośnie opłaty przygotowawczej, a następnie jej pobierania w sytuacji braku kosztów ponoszonych przez Spółkę podczas udzielania pożyczek online, Dziesiątka Finanse wskazała, że ze względu na niestabilną i dynamicznie zmieniającą się sytuację rynkową począwszy od 2020 r. (pandemia COVID-19) oraz związane z tym ciągłe zmiany legislacyjne w zakresie udzielania pożyczek, Spółka umieściła we wzorze umowy termin i definicję opłaty przygotowawczej. Spółka wyjaśniła, że ewentualne naliczanie tej opłaty mogłoby być uzasadnione np. w sytuacji obiektywnie radykalnego wzrostu kosztów związanych z procesem weryfikacji klienta i udzielenia pożyczki. Przedsiębiorca wskazał również, że niezależnie od postanowienia w umowie dotyczącego opłaty przygotowawczej dla pożyczek sprzedawanych kanałem online, nie stosuje i nie planuje stosować w przyszłości podziału na koszty podlegające i niepodlegające przeliczeniu. W związku z powyższym, w przypadku przedterminowej spłaty

pożyczek z kanału online, Spółka każdorazowo dokonuje proporcjonalnego przeliczenia wszystkich kosztów. Spółka oświadczała ponadto, że obecnie nie pobiera opłaty przygotowawczej.

Dowód: pismo Spółki z dnia 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Stanowisko Spółki odnośnie do pkt 2. sentencji Postanowienia

Dziesiątka Finanse podniosła, że wbrew twierdzeniom Prezesa UOKiK, nie posługiwała się w stosunkach z konsumentami wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, zatem nie mogło dojść do zniekształcenia zachowań rynkowych konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania Spółce środków pieniężnych. Zdaniem Spółki nie działała ona w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, jak również nie doszło do wpływania na decyzję konsumenta. Spółka podkreśliła, że brak jest aktu prawnego rangi ustawowej, który nakazywałby przedsiębiorcom sposób, w jaki mają oni pozyskiwać kapitał od inwestorów przy pomocy papieru wartościowego.

Dziesiątka Finanse podniosła, że to nie przedmiot działalności Spółki powinien definiować stopień ryzyka, a sposób zarządzania przedsiębiorstwem oraz ustanowienie przez Spółkę zabezpieczenia na poczet wywiązania się z obowiązku wykupu weksli. Spółka podkreśliła, że są sytuacje, w których już zostały zrealizowane wykupy weksli. W ocenie Spółki, Prezes Urzędu zdaje się zapominać, że z uwagi na indywidualne uzgadnianie warunków z inwestorami, występują różne terminy zapadalności wykupu weksli, czy też różne oprocentowanie wyemitowanych weksli. Spółka podkreśliła ponadto, że jej kapitał zakładowy wynosi ponad 14 mln zł.

W odniesieniu do funkcji weksla Spółka podniosła, że stwierdzenie Prezesa Urzędu jakoby weksel spełniał funkcję gwarancyjną jest niepełne i sprzeczne z poglądami doktryny i orzecznictwa. Dziesiątka Finanse wskazała, że wbrew twierdzeniom Prezesa UOKiK, weksel może pełnić różne funkcje i nie ma zatem przeszkód, aby mógł być wystawiony z różnych powodów, w tym również jako źródło pozyskiwania finansowania. Zdaniem Dziesiątka Finanse, wbrew twierdzeniom Prezesa UOKiK, Spółka w związku z finansowaniem swojej działalności poprzez źródła zewnętrzne czyniła to w sposób ustandaryzowany oraz z poszanowaniem zasady równorzędności stron.

Odnosząc się do zarzutu z pkt 2 sentencji Postanowienia, Spółka wskazała, że z początkiem 2022 r. zaprzestała stosowania tego modelu finansowania.

Dowód: pismo Spółki z dnia 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Stanowisko Spółki odnośnie do pkt 3. sentencji Postanowienia

Dziesiątka Finanse wskazała, że przywołany w uzasadnieniu Postanowienia magazyn Forbes jest magazynem co do zasady dedykowanym dla przedsiębiorców, zatem nieuprawnione jest twierdzenie Prezesa UOKiK, że Spółka w ten sposób kierowała komunikaty do konsumentów. Ponadto, zdaniem Spółki, powoływanie się przez Prezesa UOKiK raptem na jeden materiał reklamowy (w wersji papierowej i online) niebędący *de facto* ofertą, skierowany do przedsiębiorców, nie może stanowić podstawy do uznania, że

Spółka rozpowszechnia nieprawdziwe informacje o bezpieczeństwie środków przekazanych Spółce przez konsumentów.

Spółka wskazała również, iż wbrew twierdzeniom Prezesa Urzędu, istnieje mechanizm zapewniający gwarancję zwrotu przekazanych środków na wzór rozwiązań obowiązujących w stosunku do depozytu bankowego lub lokaty strukturyzowanej, bowiem w połowie 2022 r. wszystkie weksle wystawiane przez Spółkę zostały zabezpieczone poręczeniem bądź oświadczeniem o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c. Zdaniem Dziesiątka Finanse stosowane przez Spółkę formy zabezpieczenia zobowiązań wekslowych są relewantne do zidentyfikowanego ryzyka prowadzonej działalności operacyjnej.

Prezes Urzędu pismem z dnia 30 października 2023 r. zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i o możliwości zapoznania się z aktami sprawy.

Przedsiębiorca skorzystał z tego uprawnienia i w dniu 15 listopada 2023 r. zapoznał się z aktami sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Łodzi.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorca

Dziesiątka Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie była zarejestrowana w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: KRS) pod numerem KRS: 0000069320 od 10 grudnia 2001 r. Z Rejestru Przedsiębiorców KRS wynika, że na podstawie Uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Dziesiątka Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie z dnia 7 lutego 2023 r. nastąpiło przekształcenie Dziesiątka Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie w Dziesiątka Finanse Spółkę akcyjną z siedzibą w Warszawie. W dniu 18 kwietnia 2023 r. Dziesiątka Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie została wykreślona z Rejestru Przedsiębiorców KRS, a wykreślenie to stało się prawomocne z dniem 5 maja 2023 r. W dniu 1 marca 2023 r. do Rejestru Przedsiębiorców KRS pod numerem KRS: 0001022551 została wpisana Dziesiątka Finanse Spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie. Z dniem 6 czerwca 2023 r. wobec ww. podmiotu dokonano zmiany w Rejestrze Przedsiębiorców KRS polegającej na zmianie siedziby Przedsiębiorcy, która obecnie znajduje się w Świdnicy. Kapitał zakładowy Dziesiątka Finanse Spółka akcyjna wynosi 14 360 000 zł.

Dowód:

- 1) *informacja odpowiadająca odpisowi pełnemu Dziesiątka Finanse Sp. z o.o. z KRS według stanu na dzień 28 lutego 2023 r., wydruk k. 17-29*
- 2) *informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu Dziesiątka Finanse S.A. z KRS według stanu na dzień 4 grudnia 2023 r., wydruk k. 209-212*

Dziesiątka Finanse należy do grupy kapitałowej Credit Royal Sp. z o.o. Zgodnie z danymi ujawnionymi w KRS, przedmiot działalności Spółki oznaczony jest jako 64, 92, Z - pozostałe formy udzielania kredytów.

Pozostały przedmiot działalności Spółki, zgodnie z wpisem do KRS, obejmuje: pozostałą działalność wspomagającą usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych; pozostałą finansową działalność usługową, gdzie indziej niesklasyfikowaną, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych; działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych; pozostałą działalność wspomagającą ubezpieczenia i fundusze emerytalne; reklamę, badanie rynku i opinii publicznej; działalność związaną z zatrudnieniem; działalność świadczoną przez agencje inkasa i biura kredytowe, działalność centrów telefonicznych (call center), działalność świadczoną przez agencje inkasa i biura kredytowe oraz pozostałą działalność wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowanej.

Dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z KRS według stanu na dzień 4 grudnia 2023 r., wydruk k. 209-212

Dziesiątka Finanse jest wpisana do Rejestru pośredników kredytu konsumenckiego pod numerem RPK: 036815, a także była wpisana do Rejestru instytucji pożyczkowych pod numerem RIP: 000278, jednakże została wykreślona z ww. Rejestru. Dziesiątka Finanse nie posiada wymaganego zezwolenia na prowadzenie działalności bankowej.

Dowód: informacja odpowiadająca wpisowi do Rejestru pośredników kredytowych i instytucji pożyczkowych według stanu na dzień 5 grudnia 2023 r., wydruk, k. 213-214

Działalność prowadzona przez Dziesiątka Finanse

Udzielanie pożyczek gotówkowych

W odniesieniu do działalności pożyczkowej Spółki, do której odnosi się praktyka z pkt I sentencji niniejszej decyzji, Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Dziesiątka Finanse prowadzi działalność w zakresie udzielania konsumentom pożyczek gotówkowych. Spółka poinformowała w toku postępowania, iż od sierpnia 2013 r. działa jako firma pożyczkowa, udzielając pożyczek konsumentom. Od początku prowadzenia działalności pożyczkowej przez Spółkę do 27 stycznia 2021 r. umowy pożyczki gotówkowej zawierane były przez Spółkę poza lokalem przedsiębiorstwa. Umowy te zawierane były w kanale D2D (naziemnym), tj. co do zasady w miejscu zamieszkania pożyczkobiorców lub w mniejszym stopniu za pośrednictwem kuriera. Spółka wskazała, że udziela pożyczek na terenie następujących województw: zachodnio-pomorskiego, pomorskiego, lubuskiego, wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, dolnośląskiego, mazowieckiego, opolskiego, śląskiego, małopolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, łódzkiego oraz podlaskiego.

Pożyczki udzielane były w kwocie 500-8 000 zł na okres 10-60 tygodni, zaś oferta skierowana była do konsumentów w wieku 21-75 lat. W piśmie z dnia 27 sierpnia 2021 r. Spółka wskazała ponadto, że jest na etapie wdrażania nowego kanału udzielania pożyczek, tj. pożyczek online poprzez stronę internetową [https://www.10online.pl./](https://www.10online.pl/). Jak poinformowała Spółka, przedmiotowa oferta pożyczki miała zostać skierowana dla konsumentów w wieku 18-65 lat, a finansowanie miało odbywać się w przedziale kwotowym 500-1 500 zł na okres 31 dni.

Dowód:

- 1) pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76
- 2) pismo Spółki z 22 marca 2023 r., k. 146-149

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w dniu 24 stycznia 2023 r. na stronie internetowej <https://www.dziesiatka.pl/o-nas/>, „w 2020 r. Spółka postanowiła całkowicie przenieść swoje działania do online, dzięki czemu może oferować szybkie i bezpieczne pożyczki (10online.pl) bez konieczności wychodzenia z domu”¹. Ponadto na ww. stronie internetowej zamieszczono informację o treści: „10online.pl to nowoczesna usługa, która umożliwia wzięcie pożyczki online o wartości od 2 000 do 5 000 zł w 10 minut”². Z kolei na stronie internetowej <https://10online.pl/> zamieszczony jest symulator pożyczki online, który przewiduje pierwszą pożyczkę w kwocie od 1 000 do 4 000 zł na okres 31 dni³.

Dowód: protokół otwarcia stron internetowych z 24 stycznia 2023 r., k. 90

Spółka rozpoczęła udzielanie pożyczek w kanale online od 27 stycznia 2022 r. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę, zmiana modelu udzielania pożyczek z kanału D2D na udzielanie pożyczek za pośrednictwem kanału online w 2022 r. pozwoliła na optymalizację kosztów (brak utrzymania sieci sprzedaży, automatyzacja procesu wniosku i udzielania pożyczek).

Dowód: pismo Spółki z 22 marca 2023 r., k. 146-149

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w dniu 3 sierpnia 2023 r. na stronie internetowej <https://dziesiatka.pl/pozyczka-dziesiatka/>, „POŻYCZKA DZIESIĄTKA to prosta pożyczka ratalna dla każdego na kwotę od 2 000 do 5 000 zł na okres do 12 miesięcy. Bez formalności i bez ukrytych kosztów. Wszystko załatwisz przez internet - wystarczy wypełnić wniosek na 10online.pl, decyzję otrzymasz już w 10 minut!”⁴

Również na stronie internetowej <https://10online.pl/pozyczka-ratalna-10-online/> zamieszczono informację, że „W 10online maksymalną kwotą, jaką klient może pożyczyć, jest 5 000 złotych na okres nie większy niż 12 miesięcy.”⁵

Dowód: protokół otwarcia stron internetowych z dnia 3 sierpnia 2023 r., k. 168

Od marca 2020 r. klienci Spółki mieli także możliwość zawarcia umowy pożyczki w lokalu lombardu „10lombard”, ale w związku z niskim zainteresowaniem zawarciem umowy tą drogą, we wrześniu 2020 r. Spółka podjęła decyzję o zakończeniu udzielania pożyczek w lombardzie.

¹ Zrzut ekranu ze strony internetowej <https://www.dziesiatka.pl/o-nas/>, dostęp z dnia 24 stycznia 2023 r.

² Zrzut ekranu ze strony internetowej <https://www.dziesiatka.pl/o-nas/>, dostęp z dnia 24 stycznia 2023 r.

³ Zrzut ekranu ze strony internetowej <https://www.10online.pl/>, dostęp z dnia 24 stycznia 2023 r.

⁴ Zrzut ekranu ze strony internetowej <https://www.dziesiatka.pl/pozyczka-dziesiatka/>, dostęp z dnia 3 sierpnia 2023 r.

⁵ Zrzut ekranu ze strony internetowej <https://10online.pl/pozyczka-ratalna-10-online/> dostęp z dnia 3 sierpnia 2023 r.

Dowód: pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego, od początku działalności operacyjnej do dnia 22 listopada 2022 r. Spółka udzieliła konsumentom [informacja prawnie chroniona] pożyczek gotówkowych o łącznej wartości [informacja prawnie chroniona] zł. Zestawienie łącznej liczby oraz wartości pożyczek gotówkowych udzielonych konsumentom przez Dziesiątka Finanse w poszczególnych latach działalności przedstawia poniższa tabela:

Umowy pożyczki gotówkowej zawarte przez Dziesiątka Finanse		
Rok	Suma	Liczba umów
2013	[xxx] zł	[xxx]
2014	[xxx] zł	[xxx]
2015	[xxx] zł	[xxx]
2016	[xxx] zł	[xxx]
2017	[xxx] zł	[xxx]
2018	[xxx] zł	[xxx]
2019	[xxx] zł	[xxx]
2020	[xxx] zł	[xxx]
2021	[xxx] zł	[xxx]
2022	[xxx] zł	[xxx]
Suma końcowa	[xxx] zł	[xxx]

Tab. 1 Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Dziesiątka Finanse.

Dowód:

- 1) pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76
- 2) pismo Spółki z 22 marca 2023 r., k. 146-149

Przy zawieraniu umów pożyczki z konsumentami Spółka posługuje się wzorcem umownym pn.: „Umowa pożyczki pieniężnej”. Spółka przekazała Prezesowi UOKiK w toku postępowania wyjaśniającego umowy zawarte na podstawie ww. wzorca. W § 1 ust. 8 przedmiotowego wzorca⁶, Spółka stosuje postanowienie o treści: „Opłata przygotowawcza [B]: to stała jednorazowa opłata niezależna od czasu trwania umowy ani od kwoty kapitału pożyczki. Opłata ta stanowi ekwiwalent za dokonanie czynności związanych z zawarciem Umowy i uruchomieniem pożyczki np. z wykonaniem analizy statusu finansowego, weryfikacją zdolności kredytowej, zbadaniem wiarygodności Pożyczkobiorcy, oceną ryzyka kredytowego,

⁶ Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę w piśmie z 27 sierpnia 2021 r., wzorec umowy zawierający cytowane postanowienie obowiązywał od 5 czerwca 2019 r.

wypełnieniem wniosku o pożyczkę w domu Pożyczkobiorcy oraz przygotowaniem dokumentów. Opłata przygotowawcza nie podlega rekalkulacji w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części.”

Ponadto w § 13a wzorca Umowy pożyczki pieniężnej Spółka stosuje postanowienie o treści: „Zgodnie z Ustawą o Kredycie Konsumenckim w przypadku spłaty całości pożyczki lub jej części przed terminem spłaty określonym w umowie, całkowity koszt pożyczki ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o które skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby Pożyczkobiorca poniósł je przed tą spłatą. (...) Stała Opłata Przygotowawcza jest pobierana przez Pożyczkodawcę z tytułu czynności zawarcia umowy i dlatego nie ulega obniżeniu w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części, natomiast obniżeniu takiemu podlega Prowizja za udzielenie pożyczki oraz kwota odsetek.”

Z informacji przekazanych przez Spółkę wynika, że udzielanie pożyczek w kanale sprzedaży D2D (do końca 2021 r.) wiązało się z licznymi, realnymi kosztami ponoszonymi do momentu zawarcia umowy pożyczki. Były to koszty wymienione w definicji opłaty przygotowawczej zawartej w cytowanym powyżej § 1 ust. 8 wzorca Umowy pożyczki pieniężnej oraz koszty dotyczące osób pracujących w sieci sprzedaży, w tym dojazdu do pożyczkobiorcy, skompletowania dokumentów i przekazania ich do biura operacyjnego Spółki w zabezpieczony sposób, a także koszty bezpiecznego przekazania gotówki pożyczkobiorcy. Spółka wskazała, że nigdy nie naliczała opłaty przygotowawczej w wysokości wyższej niż [informacja prawnie chroniona] zł.

Dowód: pismo Spółki z 22 marca 2023 r., k. 146-149

W przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części przed terminem określonym w umowie, w odniesieniu do pożyczek udzielanych w kanale D2D (do końca 2021 r.) Spółka stosowała do rozliczenia z pożyczkobiorcami następujące równanie:

$$((\text{Koszty pożyczki} - \text{opłata przygotowawcza}) / \text{okres kredytowania umowy}^7) \times \text{okres, o jaki skrócono czas trwania umowy} = \text{kwota do zwrotu}$$

W tym modelu udzielania pożyczek, w przypadku wyrażenia przez pożyczkobiorcę woli wcześniejszej spłaty pożyczki, Spółka co do zasady umożliwiała dokonanie przez pożyczkobiorcę pomniejszonej wpłaty według stanu na dzień tej wpłaty, co oznaczało, że pożyczkobiorca dokonywał spłaty pozostałej kwoty pożyczki pomniejszonej o koszty pożyczki za okres, o jaki skrócono czas trwania umowy i tym samym rozliczenie ze Spółką następowało w momencie dokonania ostatniej wpłaty przez pożyczkobiorcę. Z powyższego wynika, że Spółka w ostatnim rozliczeniu z pożyczkobiorcą wskutek wcześniejszej spłaty pożyczki dokonywała potrącenia wzajemnych należności.

Dowód: pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Dziesiątka Finansów oświadczyła, że począwszy od 27 stycznia 2022 r., tj. rozpoczęcia udzielania pożyczek w kanale online, w przypadku przedterminowej spłaty, Spółka zwraca

⁷ Wyrażony w tygodniach, odpowiadający liczbie rat pożyczki

konsumentom wszystkie koszty proporcjonalne do okresu, o jaki skrócony został czas trwania umowy.

W przekazanym przez Spółkę wzorcu umowy pn.: „Umowa pożyczki krótkoterminowej”, stosowanym do zawierania umów pożyczki gotówkowej po 27 stycznia 2022 r., w § 3 zawarte jest postanowienie o treści: „*Oплата przygotowawcza [B]: to stała jednorazowa opłata niezależna od czasu trwania umowy ani od kwoty kapitału pożyczki. Opłata ta stanowi ekwiwalent za dokonanie czynności związanych z zawarciem Umowy i uruchomieniem pożyczki np. z wykonaniem analizy statusu finansowego, weryfikacją zdolności kredytowej, zbadaniem wiarygodności Pożyczkobiorcy, oceną ryzyka kredytowego, wypełnieniem wniosku o pożyczkę Pożyczkobiorcy oraz przygotowaniem dokumentów. Opłata przygotowawcza nie podlega rekalkulacji w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części.*”

Ponadto w § 5 ust. 12.1 ww. „Umowy pożyczki krótkoterminowej” zawarte jest postanowienie o treści: „*Zgodnie z Ustawą o Kredycie Konsumenckim w przypadku spłaty całości pożyczki lub jej części przed terminem spłaty określonym w niniejszej umowie, całkowity koszt pożyczki ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o które skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby Pożyczkobiorca poniósł je przed tą spłatą. Całkowity koszt pożyczki obejmuje opłatę przygotowawczą [B], prowizję za udzielenie pożyczki [C] oraz kwotę odsetek [F]. Stała Opłata przygotowawcza jest pobierana przez Pożyczkodawcę z tytułu czynności zawarcia umowy i dlatego nie ulega obniżeniu w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki, w całości lub części, natomiast obniżeniu takiemu podlega Prowizja za udzielenie pożyczki oraz kwota odsetek.*”

Spółka oświadczała ponadto, że obecnie nie pobiera opłaty przygotowawczej. W umowach pożyczki przekazanych przez Spółkę zawieranych w kanale online od 2022 r. w rubryce opłata przygotowawcza znajduje się kwota 0,00 zł.

Dowód: pismo Spółki z dnia 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

W przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części przed terminem określonym w umowie, w odniesieniu do pożyczek udzielanych w kanale online (od 2022 r.), Spółka stosuje do rozliczenia z pożyczkobiorcami następujące równanie:

$$\text{(Koszty pożyczki/okres kredytowania umowy}^8\text{) x okres, o jaki skrócono czas trwania umowy} = \text{kwota do zwrotu}$$

Dowód: pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Spółka przekazała do Prezesa Urzędu przykładowe rozliczenia kosztów z konsumentami w związku ze spłatą pożyczki w całości lub w części przed terminem zawartym w umowie, w okresie przed, jak i po 27 stycznia 2022 r. W ww. rozliczeniach brak jest jednak pozycji określającej koszty poniesione przez konsumentów w związku z zawarciem umowy. Spółka przedstawiła przy tym wyłącznie potwierdzenia przelewów kwot na konta bankowe osób fizycznych z tytułem: „zwrot nadpłaty do umowy nr (...)” oraz potwierdzenia odbioru gotówki

⁸ Wynikający z umowy

opatrzone tytułami: „zwrot rabatu” „spłata pożyczki z rabatem” lub „spłata całości pożyczki”.

Dowód: pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Według informacji przekazanych przez Spółkę, liczba pożyczek spłaconych przez konsumentów przed terminem od początku działalności operacyjnej Spółki do dnia 22 listopada 2022 r. (tj. udzielenia odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu) wyniosła [informacja prawnie chroniona] spośród [informacja prawnie chroniona] pożyczek ogółem spłaconych w ww. okresie.

Dowód: pismo Spółki z 22 listopada 2022 r., k. 152-167

Oferowanie nabycia Weksli Inwestycyjnych

W odniesieniu do działalności Spółki polegającej na oferowaniu nabycia Weksli Inwestycyjnych, do której odnoszą się pkt II i III sentencji niniejszej decyzji, Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Dziesiątka Finanse, w celu finansowania działalności operacyjnej, pozyskuje kapitał korzystając z zewnętrznych źródeł finansowania. Strukturę źródeł finansowania działalności operacyjnej Spółki, tj. pożyczek udzielanych przez Dziesiątka Finanse w latach 2019-2022 przedstawia poniższa tabela:

Źródła finansowania udzielanych pożyczek	12.2018	12.2019	12.2020	12.2021	9.2022
Kapitał własny	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Weksle, obligacje, pożyczki	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Pożyczki - podmioty niepowiązane	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Suma	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]

Tab. 2 Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Dziesiątka Finanse.

Dowód:

1) *pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76*

2) *pismo Spółki z 22 listopada 2022 r., k. 79-89*

W okresie od października 2018 r. do czerwca 2019 r. Spółka oferowała inwestycje w niepubliczną emisję obligacji. W ramach tego działania zrealizowanych zostało 18 emisji. Aktualnie Spółka nie emituje nowych emisji obligacji, koordynuje wyłącznie przebieg rozliczeń obligacji, które zostały wyemitowane do czerwca 2019 roku, a których termin wykupu jeszcze nie nastąpił.

Od sierpnia 2019 roku Spółka rozpoczęła pozyskiwanie kapitału przez wprowadzenie do swojej oferty możliwości inwestycji w tzw. Weksle Inwestycyjne (dalej również: Weksle). Kapitał z emisji weksli był pozyskiwany przez Spółkę do lutego 2022 r. w sposób ciągły. W przypadku każdej serii cena weksla była stała. Spółka oferowała Weksle Inwestycyjne o wartości 5 000 zł, 20 000 zł lub 50 000 zł, natomiast Inwestorzy mieli dowolność w sposobie

ich nabycia, tj. w przypadku kwoty 100 tys. zł Inwestorzy mogli wybrać np. konfigurację 2 weksle o wartości 50 tys. zł lub 20 weksli o wartości 5 tys. zł.

Dowód:

- 1) *pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76*
- 2) *pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167*

Z informacji przekazanych przez Dziesiątka Finanse wynika, że celem emisji weksli było pozyskanie środków na sfinansowanie dalszego rozwoju działalności operacyjnej Spółki, tj. w szczególności m.in. osiągnięcie długoterminowego wzrostu wartości jej aktywów w wyniku dalszej działalności na rynku finansowym, rozwój sieci sprzedaży oraz działań marketingowych zmierzających do ugruntowania pozycji Spółki na rynku i rozpoznawalności wśród podmiotów z sektora firm pożyczkowych zarówno w Polsce, jak i w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Pozyskane z emisji weksli środki były wykorzystywane m.in. na zmianę systemu działalności Spółki np. w zakresie udzielanych przez Spółkę pożyczek (zmiana systemu D2D na system online), jak i wykonanie pozostałych zobowiązań Spółki.

Dowód:

- 1) *pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76*
- 2) *pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167*

Emisję weksli danej serii każdorazowo regulowała uchwała Zarządu Dziesiątka Finanse w sprawie emisji weksli i ustalenia ostatecznych warunków emisji weksli, w której Zarząd Spółki określał się podmiotem uprawnionym do emisji Weksli na podstawie ustawy dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 282 ze zm.).

Dowód: Uchwała nr 3/09/2019 Zarządu Dziesiątka Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 16.09.2019 r. w sprawie emisji Weksli Inwestycyjnych serii B oraz ustalenia ostatecznych warunków emisji Weksli Inwestycyjnych, k. 178

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, iż oferta kierowana była do szerokiego kręgu odbiorców, obejmującego osoby fizyczne, osoby prawne lub nieposiadające osobowości prawnej, które mogą nabywać majątek i są prawidłowo reprezentowane. Nabywcami weksla mogli być zatem konsumenci.

Przedsiębiorca kierował ofertę nabycia weksli na dwa podstawowe sposoby:

- 1) podczas spotkań indywidualnych pomiędzy Zarządem Spółki a Inwestorem, podczas których przedstawiana jest oferta;
- 2) poprzez podmioty zewnętrzne współpracujące ze Spółką.

Dziesiątka Finanse współpracowała z podmiotami zewnętrznymi (dalej również: Pośrednicy) w zakresie oferowania inwestycji w weksle. Były to osoby prowadzące jednoosobowe działalności gospodarcze, spółki oraz osoby fizyczne. Z każdym z pośredników Spółka zawarła umowę o współpracę, zgodnie z którą pośrednik zobowiązuje się w ramach prowadzonej działalności gospodarczej współpracować ze Spółką w zakresie dystrybucji Weksli Inwestycyjnych w zamian za wynagrodzenie prowizyjne.

Dowód: pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76

Mechanizm oferowanej przez Spółkę inwestycji w weksle polegał na udostępnieniu przez Inwestora, którym mógł być konsument, kapitału, który po oznaczonym okresie ma zostać zwrócony wraz z nadwyżką w postaci „dyskonta”. Udostępniany przez Inwestorów mogących być konsumentami kapitał w momencie wystawienia weksla stawał się środkami własnymi Spółki. Pozyskany w ten sposób kapitał Dziesiątka Finanse przeznaczała na finansowanie swojej działalności operacyjnej, tj. udzielanie konsumentom pożyczek gotówkowych.

Zasady podejmowania, realizacji i rozliczania inwestycji w weksle określa „Regulamin Nabywania Weksli” (dalej: Regulamin). Zgodnie z postanowieniami Regulaminu, Wekslem Inwestycyjnym jest weksel własny wystawiony przez Dziesiątkę Finanse (Wystawcę, Emitenta), na podstawie którego Inwestorowi (Remitentowi, Nabywcy) przysługują prawa określone w ww. Regulaminie. Wartość, po jakiej Remitent nabywa weksel, oznaczona jest jako Cena weksla. Kwota, którą Spółka jako Wystawca bezwarunkowo zobowiązuje się zapłacić Remitentowi to Suma wekslowa. Regulamin wskazuje, że Suma wekslowa jest równa Cenie weksla.

Realizacja wypłaty z weksla odbywa się na zasadzie spłat ratalnych określonych w Regulaminie jako „Realizacja praw z weksla”. W Regulaminie Nabywania Weksli kwotę przekazywaną Inwestorowi z tytułu oprocentowania weksli, płatną kwartalnie, z zastrzeżeniem możliwego do potrącenia podatku od zysku Inwestora, jeżeli wystąpi obowiązek potrącenia takiego podatku, określa się jako Kupon. Wypłata ostatniego Kuponu następuje w dniu wykupu. Kwotą wykupu Regulamin określa kwotę wypłacaną Inwestorowi w ostatecznym rozliczeniu, tj. w dniu wykupu. Kwota wykupu równa jest sumie wekslowej wraz z ostatnim kuponem odsetkowym. Większość wykupów Weksli Inwestycyjnych Dziesiątka Finanse wypada na okres 2024-2027 roku.

Dowód: Regulamin Nabywania Weksli, k. 96 versus-99

Procedura nabywania weksli oferowanych przez Dziesiątkę Finanse opisana w przedstawianym nabywcy Regulaminie wygląda następująco:

1. Nabywcą Weksli może być każda osoba fizyczna, prawna lub nieposiadająca osobowości prawnej, która może nabywać majątek, prawidłowo reprezentowana.
2. Inwestor składa Zamówienia na Weksel osobiście, lub e-mailowo, lub w formie papierowej.
3. Na podstawie Zamówienia na Weksel bądź zapytania Inwestora, Spółka kierując się w szczególności aktualnymi potrzebami pozyskania środków pieniężnych może, ale nie musi złożyć Inwestorowi Ofertę Nabycia Weksli. Spółka może też wystać ofertę różniącą się od Zamówienia na Weksel bądź zapytania Inwestora.
4. Oferta jest wysyłana do Inwestora w drodze zwrotnej korespondencji e-mailowej pod wskazany adres, bądź wydawana w formie papierowej w kontakcie bezpośrednim lub za pośrednictwem Poczty Polskiej na wskazany przez Inwestora adres korespondencyjny.
5. Oferta Nabycia Weksli wraz z Formularzem Zapisu zawiera propozycję nabycia Weksli stosownie do Zamówienia na Weksel bądź zapytania Inwestora.
6. Wraz z Ofertą Nabycia Weksli przesyłany jest komplet dokumentów, w tym arkusz danych

osobowych wraz ze zgodami na gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych oraz oświadczenie o zgodzie na pomniejszenie kwoty odsetek kwartalnych o podatek od dochodów kapitałowych, który Emitent odprowadza jako płatnik podatku.

7. Nabycie skutkujące nawiązaniem Stosunku Wekslowego następuje poprzez odesłanie e-mailem (lub dostarczenie do Emitenta osobiście lub Poczta Polska dokumentu w formie papierowej) wypełnionego i podpisanego Formularza Zapisu oraz wpłaty sumy kwoty wskazanej na Formularzu Zapisu. Przez zapłatę należy rozumieć uznanie rachunku bankowego Emitenta lub zmianę przeznaczenia środków pieniężnych wpłaconych wcześniej przez Inwestora na konto Spółki na poczet innego zobowiązania, na zasadach zgodnych z ustaleniami obu stron.
8. W przypadkach wątpliwości (np. przy różnej kwocie wskazanej w dokumentach i wpłaconej na konto) domniemywa się, że wpłata na wskazane konto jest czynnikiem decydującym o stwierdzeniu woli Inwestora (w tym fakcie i wartości nabytych przez Inwestora Weksli).
9. Wydanie Weksli następuje przez Emitenta do rąk własnych Inwestora, w miejscu wskazanym przez Emitenta, znajdującym się na terenie RP. W przypadku osobistego odbioru Weksła, Inwestor sam jest odpowiedzialny za przedstawienie Weksła dla realizacji z niego praw.

Dowód: Regulamin Nabywania Weksli, k. 96 versus-99

Poniżej treść e-maila skierowanego przez pośrednika Spółki do konsumenta - potencjalnego Inwestora:

„Panie Rafale,

przesyłam również scan umowy drugiej firmy 10 finanse (do zapoznania się), prezentację oraz przykładowe tabele odsetkowe.

Obecna emisja z 10 Finanse jest na okres maksymalnie 66 miesięcy (5,5 roku) ze stałym oprocentowaniem w wysokości 8% w skali roku (odsetki wypłacane są kwartalnie) ale też z możliwością wcześniejszej wypłaty środków w podanych w umowie terminach, pierwszy okres wcześniejszej wypłaty środków to zawsze 18 miesięcy a potem 4 x po 1 roku, to terminy kiedy można wypłacać środki bez jakiegokolwiek konsekwencji.

Weksle mają nominały 5 tys, 20 tys oraz 50 tys i ich wielokrotność.

W załączniku przesyłam też przykład tabeli odsetkowej dla weksli 50 tys zł /podatek płaci firma, także nie ma Pan z tego tytułu żadnych rozliczeń.

Weksle są zabezpieczone sądownie w 120% zainwestowanej kwoty na rejestrowanym portfelu pożyczek. Czyli gdyby się coś firmie stało to my mamy zabezpieczony sądownie rejestr konkretnych pożyczek do których nikt nie ma dostępu żaden wierzyciel tylko my - jako wpłacający te zainwestowane kwoty przez firmę administracyjną.

Przesyłam również link do rozmowy z zarządem o aktualnej sytuacji w firmie 10 Finanse dla wszystkich inwestorów z Klubu Bogatego Rentiera potwierdzającej jakość i stabilność inwestycji w tą firmę. Dołączam również wyniki firmy na dzień 31.10.2019 r.

Zachęcam do obejrzenia.

<https://vimeo.com/481309647>

Klub Rentiera 2 min/film.

<https://www.youtube.com/watch?v=sp97CHAmPjI>

W razie pojawienia się pytań jestem do dyspozycji.

Pozdrawiam serdecznie

[informacja prawnie chroniona]"

Do ww. e-maila datowanego na dzień 1 czerwca 2021 r. załączone zostały m.in. następujące materiały: prezentacja dotycząca Spółki zawierająca m.in. dane finansowe Dziesiątka Finanse za 2018 i 2019 r. oraz wyniki sprzedaży ww. Spółki za lata 2015-2019, formularze oferty i zamówienia weksli wraz z Regulaminem Nabywania Weksli, przykładowa tabela odsetkowa, wyniki finansowe Dziesiątka Finanse według stanu na dzień 31.10.2019 r. oraz artykuł prasowy z czasopisma „Forbes” dotyczący inwestycji w weksle (por. str. 30 niniejszej decyzji).

Dowód: e-mail z dnia 1 czerwca 2021 r. od: [informacja prawnie chroniona] do [informacja prawnie chroniona], temat: „Dokumenty wekslowe S1 + prezentacja firmy Dziesiątki Finanse. 8%/rocznie”, k. 93-118

Zgodnie z wyjaśnieniami Spółki, każdy z pośredników działających w imieniu Spółki posiadał aktualne wyniki finansowe Spółki oraz aktualną prezentację i wzory umów wekslowych. Spółka oświadczyła, że na ww. spotkaniach Inwestorom przekazywane były informacje dotyczące danej inwestycji, w tym wyniki finansowe Dziesiątka Finanse, informacje dotyczące potencjalnego ryzyka, prezentacja Spółki oraz oferta nabycia weksli.

Dowód: pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76

Na etapie zawarcia umowy konsument otrzymywał zatem następujące dokumenty:

- 1) Oferta Nabycia Weksla Inwestycyjnego Spółki Dziesiątka Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie: Dziesiątka Finanse Spółki akcyjnej w Świdnicy) - w dokumencie zawarte są szczegóły oferty, w tym liczba oraz wartość weksli możliwych do nabycia, a także sposób realizacji transakcji;
- 2) Przyjęcie Oferty Nabycia Weksla Inwestycyjnego Spółki Dziesiątka Finanse Sp. z o.o. (obecnie: Dziesiątka Finanse Spółki akcyjnej w Świdnicy) - zawierające oświadczenia Inwestora w przedmiocie m. in.: akceptacji warunków przedstawionej oferty, udzielenia pełnomocnictwa Administratorowi zastawu oraz Emitentowi;
- 3) Regulamin Nabywania Weksli Inwestycyjnych Serii ... - przywołany powyżej przy opisie procedury nabycia weksli, określający ponadto warunki i okresy emisji danej serii weksli oraz zasady realizacji praw z weksla;
- 4) Zamówienie Weksla Inwestycyjnego Dziesiątki Finanse Sp. z o.o. (obecnie: Dziesiątka Finanse Spółki akcyjnej w Świdnicy) - w dokumencie Inwestor deklaruje określoną liczbę weksli spośród dostępnych wariantów, którą chce nabyć, podaje swoje dane osobowe oraz otrzymuje dane do dokonania płatności.

Dowód: pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76

Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że okres inwestycji w weksel wynosi co do zasady 60-66 miesięcy. Weksle oprocentowane są w przeważającej większości na poziomie od 7% do 15%, chociaż w przypadku niektórych serii weksli oprocentowanie było niższe, tj. na poziomie od 3% do 5%.

Dowód:

- 1) *pismo Spółki z 27 sierpnia 2021 r., k. 39-76*
- 2) *pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167*

W okresie od sierpnia 2019 r. do lutego 2022 r. Spółka zrealizowała emisje [informacja prawnie chroniona] serii Weksli Inwestycyjnych w PLN, zaś w przypadku kolejnych, zaplanowanych [informacja prawnie chroniona] serii weksli w PLN emisja nie nastąpiła. W omawianym okresie emisji weksli przez Dziesiątka Finanse wystawionych zostało łącznie [informacja prawnie chroniona] weksli o skumulowanej wartości [informacja prawnie chroniona] zł, a w pełni wykupione zostały [informacja prawnie chroniona] weksle.

Rok	Wartość wyemitowanych w danym roku weksli w PLN	Wartość kuponów (oprocentowania) weksli wyemitowanych w PLN w danym roku
2019	[xxx] zł	[xxx] zł
2020	[xxx] zł	[xxx] zł
2021	[xxx] zł	[xxx] zł
Suma końcowa	[xxx] zł	[xxx] zł

Tab. 3 Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Dziesiątka Finanse.

Dowód:

- 1) *pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167*
- 2) *pismo Spółki z 9 października 2023 r., k. 189-203*

W omawianym okresie Spółka zrealizowała ponadto emisje [informacja prawnie chroniona] serii Weksli Inwestycyjnych w EURO, zaś w przypadku kolejnych, zaplanowanych [informacja prawnie chroniona] serii weksli w EURO emisja nie nastąpiła. W omawianym okresie emisji weksli przez Dziesiątka Finanse wystawione zostały łącznie [informacja prawnie chroniona] weksle o skumulowanej wartości [informacja prawnie chroniona] EURO, a w pełni wykupionych zostało [informacja prawnie chroniona] weksli.

Rok	Wartość wyemitowanych w danym roku weksli w EURO	Wartość kuponów (oprocentowania) weksli wyemitowanych w EURO w danym roku
2019	[xxx] euro	[xxx] euro

2020	[xxx] euro	[xxx] euro
2021	[xxx] euro	[xxx] euro
Suma końcowa	[xxx] euro	[xxx] euro

Tab. 4 Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Dziesiątka Finance.

Dowód: pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Spółka stosowała trzy rodzaje zabezpieczenia wystawianych weksli: zastaw rejestrowy, poręczenie oraz dobrowolne poddanie się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c.

Spośród [informacja prawnie chroniona] wyemitowanych w PLN weksli Dziesiątka Finance [informacja prawnie chroniona] weksli zabezpieczonych było w postaci zastawu rejestrowego na „zbiorniku praw emitenta”, stanowiącym zbiór istniejących i przyszłych praw (wierzytelności), obejmujący zbiór pożyczek krótkoterminowych udzielonych przez Dziesiątka Finance. Do zabezpieczenia inwestycji konsumentów w weksle brane były pod uwagę wierzytelności Spółki od najnowszej (najkrótszy okres czasu od zawarcia umowy pożyczki do momentu przygotowania zabezpieczenia) do najstarszej. Weryfikacji podlegał fakt, czy dana wierzytelność nie stanowi już elementu zabezpieczenia innej, dotychczasowej inwestycji w weksle. Co do zasady pierwszeństwo do zakwalifikowania jako element zabezpieczenia miały wierzytelności wynikające z umów pożyczek regulowanych terminowo. Ponadto wartość zabezpieczenia była ustanawiana z zachowaniem nadwyżki ok. 20% w stosunku do wartości inwestycji. Zgodnie z zapisami Regulaminu Nabywania Weksli, Spółka ma 3 miesiące od końca okresu subskrypcji na ustanowienie zabezpieczenia. Po zakończeniu subskrypcji, tj. sprzedaży weksli danej serii, kiedy już Spółce była znana całkowita kwota wystawionych weksli, Spółka generowała zestawienie pożyczek udzielanych przez Spółkę, których wartość była równa minimum 120% cen weksli danej serii. Następnie, po przygotowaniu zestawienia i dokumentacji (tj. umowy zastawu rejestrowego oraz umowy o administrowanie) umowy były zawierane z Administratorem Zastawu bądź z Inwestorem imiennie (w zależności od warunków danej emisji). Z informacji przekazanych przez Spółkę wynika, że jedynym Administratorem Zastawu była spółka [informacja prawnie chroniona]. Kolejnym krokiem było złożenie wniosku o wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów wraz z załącznikami do właściwego Sądu (Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XI Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów), który to Sąd wydaje postanowienie o wpisie zastawu do rejestru. W przypadku, gdy część wierzytelności objętych zastawem (pożyczek) została spłacona, zastaw był uzupełniany do zakładanego minimalnego poziomu 120% cen weksli danej serii. Spółka przekazywała co kwartał z dołu do 10. dnia następnego kwartału, raport dotyczący stanu wierzytelności na ostatni dzień ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału. Ww. raport stanowiący uaktualnione zestawienie pożyczek wchodzących w skład zbioru był przesyłany odpowiednio albo do Administratora Zastawu albo do Inwestorów imiennie, w zależności od tego, z kim została zawarta umowa zastawu.

Spółka poinformowała, że w pierwszej połowie 2022 r. nastąpiła zmiana zabezpieczeń wszystkich weksli, polegająca na zmianie zabezpieczenia w postaci zastawu rejestrowego na zbiorze pożyczek na zabezpieczenie w postaci oświadczenia zarządu Spółki o dobrowolnym poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c. w formie aktu notarialnego. Tym samym, według oświadczenia Spółki, każda trwająca umowa o nabycie weksli zabezpieczona jest poręczeniem lub dobrowolnym poddaniem się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c. Z kolejnego pisma Spółki wynika, że aktywne, tj. niewykupione według stanu na dzień 9 października 2023 r., pozostają [informacja prawnie chroniona] weksle zabezpieczone poręczeniem spółki [informacja prawnie chroniona] oraz [informacja prawnie chroniona] weksli zabezpieczonych dobrowolnym poddaniem się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c. Dziesiątka Finanse poinformowała również, że zaistniał jeden przypadek sprzeciwu odnośnie do zmiany formy zabezpieczenia, w którym to przypadku Spółka zwróciła Inwestorowi na jego wniosek całość kapitału z inwestycji w weksle wraz z należnymi odsetkami.

Dowód:

- 1) *pismo Spółki z 22 marca 2023 r., k. 146-149*
- 2) *pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167*
- 3) *pismo Spółki z 9 października 2023 r., k. 189-203*

W toku postępowania wyjaśniającego w odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK Spółka wskazała, że w przypadku obu rodzajów oferowanych inwestycji, tj. weksli oraz obligacji, Spółka ocenia ryzyko jako średnie. Ryzyka, które Spółka postrzega jako mające istotne znaczenie dla oferowanych inwestycji to ryzyko: finansowe, prawne oraz operacyjne.

Na żądanie Prezesa Urzędu Spółka przedstawiła opis ryzyk, które Spółka postrzega w związku z inwestycją w weksle. Definiując ryzyko finansowe Spółka wskazała na ryzyko braku spłacalności pożyczek udzielanych przez Spółkę, a co za tym idzie brak wystarczających środków na działalność Spółki. To z kolei może prowadzić do niewypłacalności Spółki, w tym do braku możliwości spłaty zobowiązań zaciągniętych względem Inwestorów. Znaczący wpływ na ryzyko finansowe oraz jego poziom, ma szkodowość, którą Spółka na bieżąco monitoruje. Spółka podaje do wiadomości Inwestorom wartość szkodowości, prezentując ją w wynikach finansowych. Spółka także na bieżąco reaguje na zmiany w szkodowości. Jeżeli zaczyna ona wzrastać, Spółka ogranicza wówczas sprzedaż pożyczek, skupiając się na odzyskaniu zaległości.

W odniesieniu do ryzyka prawnego Spółka wskazała, że sytuacja wielu firm, w tym z branży pożyczkowej, z uwagi na niepewność prawa, tj. dużą ilość istotnych zmian w zakresie funkcjonowania tak branży pożyczkowej, jak i samej Spółki jako przedsiębiorstwa, powoduje, że Spółka w bardzo szybkim czasie musi wdrażać rozwiązania dostosowujące działalność do norm prawnych, co wiąże się ze znacznymi nakładami finansowymi ze strony Spółki. Liczne zmiany w prawie powodują także, że Spółka musi często kontaktować się z klientami, aby poinformować ich o tych zmianach, na co klienci często reagują negatywnie lub opacznie rozumieją niektóre regulacje. Powyższe nakłada się na opisane powyżej ryzyko finansowe, ponieważ klienci mogą zaprzestać spłat, m.in. po zmianach w prawie związanych

Poniżej treść wspomnianych artykułów reklamowych:

PREZENTACJA PARTNERA F | forbes.pl

WARTO INWESTOWAĆ W WEKSLE

**WEKSEL TO PAPIER WARTOŚCIOWY STANOWIĄCY DOSKONAŁĄ ALTERNATYWĘ
DLA TAKICH FORM INWESTYCJI, JAK NA PRZYKŁAD FUNDUSZE INWESTYCYJNE
CZY PRODUKTY DEPOZYTOWE.**

Istotą weksla stanowi pisemne zobowiązanie do zapłaty, które daje gwarancję terminowej spłaty zobowiązania przez wystawcę dokumentu lub osobę przez niego wskazaną. Sporą zaletą inwestowania w weksle jest atrakcyjne oprocentowanie oraz prosta forma realizowanej inwestycji. Często istnieje także możliwość realizacji zysku w różnych, nawet miesięcznych, cyklach. Weksle znakomicie sprawdzają się jako formą dywersyfikacji portfela inwestycyjnego. Ma to związek z faktem, że cechują się one bardzo atrakcyjną stopą zwrotu przy umiarkowanej ekspozycji na ryzyko.

Jedną z firm oferujących tę formę inwestowania jest Grupa Credit Royal® wraz z istniejącą od 2012 roku spółką CREDIT ROYAL®, która stanowi jej trzon.

Grupa Credit Royal® udziela pożyczek gotówkowych dla osób fizycznych w modelu door-to-door, online oraz telefonicznie. Spółka oferuje także finansowanie w formie sprzedaży lombardowej, w tym finansowanie dla firm. Klient może liczyć więc na wsparcie na wielu płaszczyznach.

Grupę tworzą wyspecjalizowane instytucje oferujące pełen zakres usług finansowych i prawnych:

- * Dziesiątka Finanse® – jedna z najstarszych firm pożyczkowych na polskim rynku
- * 10online.pl – innowacyjny produkt, który wychodzi naprzeciw potrzebom rynku – proces pożyczania pieniędzy odbywa się 100% online
- * 10lombard.pl – sieć prestiżowych lombardów dostępna na terenie całego kraju

7% DOSKONAŁA INWESTYCJA!

ROZCZNE CREDIT ROYAL 10 DZIESIĄTKA FINANSE

+48 537 889 557 www.creditroyal.pl | www.dziesiatka.pl

Przez lata działalności nauczyliśmy się, że najskuteczniejszym modelem działania jest bycie rzetelnym i sprawdzonym partnerem dla naszych klientów. Inwestycje realizowane na zasadzie weksli charakteryzują się prostą procedurą, co pozwala na ich szybką realizację oraz nie generuje żadnych dodatkowych kosztów po stronie inwestora.

TOMASZ BRACKI, Prezes Zarządu

- **Mobilny Lombard** – to absolutnie unikalny produkt, który łączy obsługę w domu klienta z e-commerce oraz usługi finansowe z internetowym hipermarketem
- **Préstamo10** – jedna z największych spółek pożyczkowych w Hiszpanii
- **Kancelaria Prawna Mścichowska.pl** – specjalizująca się w obsłudze przedsiębiorstw i rynku kapitałowego

Więcej informacji na temat oferty inwestycji pod numerem telefonu: +48 537 889 557. Szczegółowe informacje o Grupie Credit Royal®: www.creditroyal.pl i www.dziesiatka.pl.

PDF MATERIAL PRINDOUE

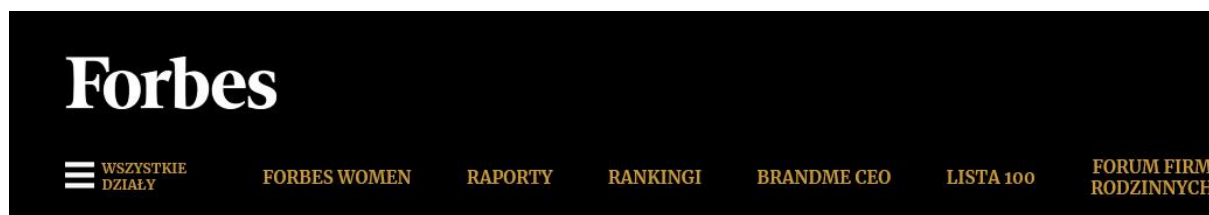
Źródło: Magazyn Forbes

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Łodzi

ul. Traugutta 25 < 90-113 Łódź

tel.: 42 288 89 80 < fax: 42 288 80 55

lodz@uokik.gov.pl < www.uokik.gov.pl

Forbes • Finanse • Dlaczego warto zainwestować w Weksle?

Dlaczego warto zainwestować w Weksle?

Data publikacji: 03.08.2020, 07:40

Dziesiątka Finanse

Artykuł sponsorowany

Weksel to papier wartościowy stanowiący doskonałą alternatywę dla takich form inwestycji, jak na przykład fundusze inwestycyjne czy produkty depozytowe. Weksli najczęściej używa się dla podwyższenia bezpieczeństwa profesjonalnych umów, jednak dla wielu osób wciąż jest to nie do końca zrozumiała forma inwestowania.

Źródło: Zrzut ekranu ze strony internetowej Forbes.pl, <https://www.forbes.pl/finanse/weksle-czy-warto-w-nie-zainwestowac/0k24xg3>, dostęp z dnia 23 lutego 2023 r.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że ww. artykuły prasowe były również przekazywane potencjalnym Inwestorom drogą elektroniczną przez pośredników działających w imieniu Spółki, podczas prezentowania oferty inwestycji w weksle.

Dowód: e-mail z dnia 1 czerwca 2021 r. od: [informacja prawnie chroniona] do [informacja prawnie chroniona] o temacie: „Dokumenty wekslowe S1 + prezentacja firmy Dziesiątka Finanse. 8%/rocznie”, k. 93-118

Na stronie internetowej Spółki pod adresem <https://blog.dziesiatka.pl/dokumenty/proces-restrukturyzacji/> zamieszczono natomiast Komunikat Zarządu Spółki o treści:

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Łodzi
ul. Traugutta 25 < 90-113 Łódź

tel.: 42 288 89 80 < fax: 42 288 80 55
lodz@uokik.gov.pl < www.uokik.gov.pl

„Działając odpowiedzialnie, niniejszym pragniemy Państwa poinformować, iż spółka Dziesiątka Finanse S.A. z siedzibą w Świdnicy przy ul. Rynek 1A, 58-100 Świdnica, celem zabezpieczenia Państwa roszczeń i zapewnienia możliwości ich zaspokojenia, oraz rozwoju bazy produktowej rozpoczęła proces restrukturyzacji w ramach postępowania o zatwierdzenie układu.

Proces ten ma na celu zapewnienie możliwości rozwoju spółki w przyszłych okresach, poprzez odpowiedzialną redukcję kosztów oraz zwiększenie możliwości rozwoju, w tym sprzedaży nowych produktów i usług.

Jako zarząd spółki podjęliśmy - trudną skądinąd - decyzję o rozpoczęciu restrukturyzacji, która ma na celu doprowadzić do wywiązania się z naszych zobowiązań względem Państwa i zabezpieczyć Państwa interesy.

Z naszej strony pragniemy wskazać, że celem postępowania restrukturyzacyjnego jest zawarcie układu z wierzycielami oraz zaspokojenie Państwa wierzytelności w ramach układu. Z tym procesem związane są również działania redukujące koszty, które już rozpoczęliśmy wdrażać.

Ufamy, że ta sytuacja spotka się z Państwa zrozumieniem. Podjęcie decyzji o restrukturyzacji było poprzedzone godzinami rozmów, analiz i konsultacji. Ostatecznie jesteśmy przekonani, że decyzja jest decyzją trafną, której pozytywne skutki odczujecie Państwo - jako wierzyciele. Spółka i Zarząd ze swojej strony dołożą wszelkich starań, aby proces ten był jak najbardziej efektywny i zarazem pozwalający na spłatę zobowiązań w możliwych terminach.”

Dowód: protokół otwarcia stron internetowych z 3 sierpnia 2023 r., k. 168

Spółka przedstawiła sprawozdanie finansowe za rok 2022, w tym rachunek zysków i strat, z którego wynika, że przychód Dziesiątka Finanse w 2022 r. osiągnął wartość [informacja prawnie chroniona] zł.

Dowód: pismo Spółki z 28 kwietnia 2023 r., k. 152-167

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 275 ze zm., dalej: uokik), ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu prowadzona jest w interesie publicznym. Działanie Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania właściwości Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W opinii Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli, są lub mogą się stać kontrahentami Dziesiątka Finanse i którzy zawarli lub mogą zawrzeć umowę z ww. Spółką. Działania Spółki nie dotyczą interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów - jej obecnych i przyszłych kontrahentów, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieją zatem podstawy do oceny zachowania przedsiębiorcy pod kątem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Natomiast art. 24 ust. 2 uokik stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy. Na gruncie niniejszej sprawy zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorcy. Wśród tych naruszeń, art. 24 ust. 2 pkt 3 wskazuje nieuczciwe praktyki rynkowe.

W związku z powyższym, dla uznania zachowania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów należy wykazać, że spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

1. oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
2. zachowanie przedsiębiorcy jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami,
3. zachowanie to godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorca

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik, pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r., poz. 221 ze zm.; dalej: upp). W myśl art. 4 ust. 1 upp, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Z kolei zgodnie z art. 3 ww. ustawy, działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Dziesiątka Finanse jest spółką prawa handlowego prowadzącą działalność na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Jako spółka prawa handlowego Dziesiątka Finanse jest osobą prawną, wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w zakresie usług finansowych. Nie ulega zatem wątpliwości, że posiada ona status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 uokik. Tym samym, przy wykonywaniu działalności gospodarczej, podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działanie może podlegać

ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność działań

Bezprawność w rozumieniu art. 24 ust. 1 uokik polega na zachowaniu przedsiębiorcy - w postaci działania, jak również zaniechania - które jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym lub dobrymi obyczajami.

Jak wskazał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 16 kwietnia 2019 r. (sygn. akt: XVII AmA 54/17) o bezprawności w rozumieniu art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 uokik możemy mówić, gdy zachowanie przedsiębiorcy - czyli jego działanie, jak również zaniechanie - jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym, a więc zarówno z normami prawnymi, jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Bezprawność jest przy tym obiektywnym czynnikiem, a więc niezależna jest od winy i jej stopnia, jak również bez znaczenia jest świadomość istnienia naruszeń. Bezprawność jest także niezależna od wystąpienia szkody. Bezprawne praktyki muszą być ponadto wymierzone w zbiorowe interesy konsumentów, czyli odnosić się do obecnych, przyszłych i potencjalnych konsumentów, a więc naruszać prawa nieograniczonej, bliżej nieokreślonej liczby konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK, w niniejszej sprawie bezprawność działania Spółki polega w przypadku zachowania opisanego w pkt I sentencji niniejszej decyzji na naruszeniu art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1028 ze zm., dalej: ukk), zaś w przypadku zachowania opisanego w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji - na naruszeniu zakazu stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych, o którym mowa w art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 845 ze zm., dalej: upnpr).

Nieuczciwe praktyki rynkowe

W ocenie organu ochrony konsumentów przedsiębiorca swoim zachowaniem opisanym w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji dopuścił się stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych, o których mowa w przepisach upnpr.

Zgodnie z art. 2 pkt 4 upnpr przez praktykę rynkową rozumie się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta. Art. 2 pkt 3 upnpr stanowi, że przez produkt rozumie się każdy towar lub usługę, w tym nieruchomości, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków cywilnoprawnych.

W niniejszym postępowaniu Spółce postawiono zarzuty stosowania dwóch odmiennych nieuczciwych praktyk rynkowych, to jest praktyki opisanej w art. 4 ust. 1 oraz praktyki wprowadzającej w błąd, o której mowa w art. 4 ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 upnpr.

Należy przy tym podkreślić, że w dniu 20 maja 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 852). Zgodnie z art. 13 ww. ustawy nowelizującej, *do spraw, w których postępowanie przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczęto przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe*. Wskazać należy, że postępowanie administracyjne zakończone niniejszą decyzją zostało wszczęte w dniu 28 lutego 2023 r., w związku z czym stosuje się do niego przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją. W odniesieniu zaś do przepisów materialnych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK, tj.: art. 49 ust. 1 i 2 ukk w przypadku praktyki z pkt I sentencji niniejszej decyzji, art. 4 ust. 1 upnpr w przypadku praktyki z pkt II sentencji niniejszej decyzji oraz art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 2 upnpr w przypadku praktyki z pkt III sentencji niniejszej decyzji, należy zauważyć, iż nie uległy one zmianie. Tym samym zachowanie Spółki kwestionowane w pkt I-III sentencji niniejszej decyzji odpowiada również hipotezie normy ustanowionej w każdym z ww. przepisów w poprzednim stanie prawnym, tj. przed nowelizacją ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Model przeciętnego konsumenta

Stosowanie nieuczciwej praktyki rynkowej należy rozpatrywać w kontekście jej oddziaływania na przeciętnego konsumenta. Artykuł 2 pkt 8 upnpr wskazuje, że przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny.

Ustalenie modelu przeciętnego konsumenta dla konkretnej sprawy powinno odbywać się w odniesieniu do omawianej praktyki oraz z uwzględnieniem ogółu czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Definicja przeciętnego konsumenta zamieszczona w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym jest wynikiem dorobku orzeczniczego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej również „TSUE” lub „Trybunał”). Stopniowy rozwój orzecznictwa TSUE doprowadził do utrwalenia modelu konsumenta jako konsumenta rozważnego, przeciętnie zorientowanego, mającego prawo do rzetelnej informacji niewprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia danego towaru. Na każdym etapie zawarcia umowy przeciętny konsument ma prawo odbierać kierowane do niego przekazy w sposób dosłowny zakładając, że przedsiębiorca, od którego pochodzą, przekazuje mu informacje w sposób dostatecznie jasny, jednoznaczny i niewprowadzający w błąd. W świetle orzecznictwa Trybunału, poziom

percepcji i uwagi konsumenta różni się w zależności od tego, jakiego produktu dotyczy praktyka rynkowa oraz w jakich okolicznościach produkt ten jest nabywany.⁹

Wskazać należy, że to charakter oferowanego produktu w rzeczywistości definiuje model przeciętnego konsumenta.

W przypadku oferty Weksli Inwestycyjnych mamy do czynienia z praktyką dotyczącą produktu niestandardowego, oferowanego na rynku inwestycji alternatywnych. Rynek ten charakteryzuje się często produktami o złożonym charakterze, długim okresie inwestycyjnym oraz trudnościami realnej wyceny oferowanych aktywów. Jednak przede wszystkim możliwy do osiągnięcia zysk z oferowanych inwestycji uzależniony jest od zaistnienia wielu, niezależnych od siebie czynników. Formułując model przeciętnego konsumenta w niniejszej sprawie należy wziąć pod uwagę charakter produktu oferowanego przez Spółkę, jakim jest Weksel Inwestycyjny. W przypadku ocenianych praktyk mamy do czynienia z konsumentami przeciętnie zorientowanymi co do możliwości lokowania kapitału, których głównym zamierzeniem jest zaangażowanie swoich oszczędności w celu ich pomnażania. Nie posiadają oni jednak wiedzy na temat skomplikowanych produktów inwestycyjnych ani też doświadczenia w tym zakresie. W kręgu ich zainteresowań nie mieszczą się zatem instrumenty rynku kapitałowego takie jak akcje, derywatywy czy produkty strukturyzowane, charakteryzujące się wrażliwością spekulacyjną, a także wysokim poziomem ryzyka. Brak wiedzy i doświadczenia co do specjalistycznych produktów dostępnych na szeroko pojętym rynku finansowym, uniemożliwia tym konsumentom racjonalną ocenę inwestycji oferowanej przez Dziesiątka Finanse, polegającej na nabyciu weksli. Tym samym potencjalni nabywcy Weksla Inwestycyjnego nie są w stanie w sposób samodzielny, pełny i profesjonalny przeprowadzić analizy różnic, jakie zachodzą pomiędzy instrumentami finansowymi, specyfiki stosunku powstałego w wyniku ich nabycia, ich gospodarczego przeznaczenia, a także praw i obowiązków podmiotów uczestniczących w transakcji. Wobec tego przeciętny konsument nie będzie w stanie samodzielnie ocenić charakteru wykorzystywanego do oferowanego przedsięwzięcia papieru wartościowego, jakim jest weksel, bezpieczeństwa tej inwestycji, jej specyfiki w kontekście przysługujących mu praw i obowiązków. Przeciętny konsument będzie miał również ograniczone możliwości samodzielnej analizy ryzyka finansowego związanego z charakterem działalności Spółki, w tym analizy ryzyka braku spłacalności pożyczek udzielanych przez Spółkę, które stanowią środki na spłatę zobowiązań wekslowych zaciągniętych wobec konsumentów. Gwarantem bezpieczeństwa tej formy inwestycji jest bowiem przede wszystkim kondycja finansowa emitenta, a ta - w niniejszej sprawie - zależy od terminowego spłacania zobowiązań przez pożyczkobiorców Spółki. Należy również zwrócić uwagę na sam fakt przedstawiania przez Spółkę oferty nabycia weksli jako „inwestycji”. Powyższe może sugerować konsumentom inwestycyjny charakter działalności prowadzonej przez Dziesiątka Finanse, w sytuacji w której Spółka nie widnieje w rejestrze firm inwestycyjnych ani agentów firm inwestycyjnych,

⁹ Por. C-342/97 Lloyd Schuhfabrik Meyer Rec. 1999, s. I-3819, pkt 26; C-299/99 Philips Rec. 2002, s. I-5475, pkt 63, a także wyroki z 2007 r. w sprawach C-353/03 Nestle przeciwko Mars, pkt 25; T-241/05 Procter & Gamble, pkt 43; T-33/04 House of Donut Int, pkt 50-51.

nie posiada również zezwolenia na prowadzenie działalności bankowej. Zgodnie ze wskazaniami TSUE, przeciętny konsument informacje przekazywane przez Przedsiębiorcę odbierać będzie w sposób dosłowny, z założeniem, że jego partner biznesowy prowadzi swoją działalność w sposób rzetelny i profesjonalny, w związku z tym przekazywane informacje mają charakter jasny, precyzyjny, zgodny z rzeczywistością. Wobec tego, przeciętny konsument, przy decyzji o zaangażowaniu swoich środków w Weksle Inwestycyjne oferowane przez Dziesiątka Finance, będzie kierował się informacjami podawanymi przez Spółkę, uznając je za wiarygodne. Tym samym również przekazy Spółki dotyczące zabezpieczenia inwestycji w weksle i określania jej jako alternatywy dla produktów depozytowych, w tym informacje o „gwarancji wypłaty zysku” lub „ograniczonej ekspozycji na ryzyko” są przyjmowane przez wyżej zdefiniowanego przeciętnego konsumenta jako miarodajne i prawdziwe.

Ocena prawna poszczególnych praktyk Spółki

Praktyka określona w pkt I sentencji decyzji

Pierwsza z praktyk wskazanych w sentencji Decyzji dotyczy stosowania przez Spółkę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co stanowi naruszenie art. 49 ust. 1 i 2 ukk.

Stosownie do treści art. 49 ust. 1 ukk, w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą, zaś ust. 2 ww. art. stanowi, że w przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie ze stanowiskiem Rzecznika Finansowego i Prezesa Urzędu w sprawie interpretacji art. 49 ukk, które zostało wydane w dniu 16 maja 2016 r.¹⁰, przepis art. 49 ust. 1 ukk obejmuje swoim zakresem całkowity koszt kredytu. Definicja całkowitego kosztu kredytu zawarta została z kolei w art. 5 pkt 6 ukk i zgodnie z tym przepisem obejmuje: „wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta”.

Tym samym, art. 49 ust. 1 ukk nie wyłącza przedmiotowo możliwości obniżenia żadnego z rodzajów kosztów określonych w art. 5 pkt 6 ukk. Jedyne wyjątek polega na tym, że obniżenie kosztów ma charakter proporcjonalny w tym sensie, że ograniczone jest do okresu od dnia faktycznej spłaty do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie. W ocenie

¹⁰ Stanowisko Prezesa UOKIK zostało opublikowane na stronie internetowej https://uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=12368

Rzecznika Finansowego i Prezesa Urzędu, tylko w takim sensie należy rozumieć ograniczenie zawarte w art. 49 ust. 1 ukk. Interpretację taką potwierdza ostatnia część zdania w art. 49 ust. 1 ukk, zgodnie z którą obniżeniu podlegają nawet te koszty, które konsument poniósł przed spłatą kredytu. Oznacza to, że intencją ustawodawcy było, aby nie różnicować możliwości obniżenia kosztu kredytu w zależności od tego, jaki charakter ma ten koszt i w jakim czasie został poniesiony. Intencją ustawodawcy było ustanowienie proporcjonalnej redukcji całkowitego kosztu kredytu - niezależnie od tego, kiedy ten koszt został poniesiony przez kredytobiorcę.

Podsumowując, art. 49 ust. 1 ukk należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów kredytu, niezależnie od ich charakteru, z tymże wyjątkiem, iż redukcja ta ma charakter proporcjonalny w tym sensie, że odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie.

Powyższe stanowisko znajduje również odzwierciedlenie w brzmieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. 133 z 22.5.2008, s. 66-92 ze zm.), którego implementację stanowią art. 48 i art. 49 ukk. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) w wyroku z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 (ECLI:EU:C:2019:702) orzekł, że powyżej wskazany art. 16 ust. 1 należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Jak wskazał Trybunał, obniżka całkowitego kosztu kredytu obejmuje również koszty, których wysokość nie jest zależna od okresu obowiązywania umowy.

Uzasadniając rozstrzygnięcie, TSUE przypomniał, że celem Dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Ów system ochrony opiera się na założeniu, że konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca zarówno pod względem możliwości negocjacyjnych, jak i ze względu na stopień poinformowania. W celu zagwarantowania tej ochrony art. 22 ust. 3 Dyrektywy zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, aby przepisy przyjmowane przez nie w celu wykonania Dyrektywy nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów. Tymczasem skuteczność prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłaby osłabiona, gdyby obniżenie kredytu mogło ograniczyć się do uwzględnienia jedynie kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależne od okresu obowiązywania umowy, ponieważ wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez przedsiębiorcę, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. Ponadto ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy. Trybunał podzielił w tym zakresie ocenę rzecznika generalnego co do tego, że zakres swobody działania, jakim dysponują instytucje kredytowe w swoich rozliczeniach i organizacji wewnętrznej, w praktyce bardzo utrudnia określenie

przez konsumenta lub sąd kosztów obiektywnie związanych z okresem obowiązywania umowy. Powyższą interpretację podzielił Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 31 sierpnia 2022 r. (sygn. akt: VII AGa 53/22), w którym orzekł, iż obniżka całkowitego kosztu kredytu obejmuje również koszty, których wysokość nie jest zależna od okresu obowiązywania umowy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wyrok TSUE w sprawie C-383/18 Lexitor potwierdził stanowisko już wcześniej publicznie prezentowane przez Prezesa UOKiK.

Podsumowując, art. 49 ust. 1 ukk należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów kredytu, niezależnie od ich charakteru, z tymże wyjątkiem, iż redukcja ta ma charakter proporcjonalny w tym sensie, że odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie.

Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że Dziesiątka Finanse nie obniża ww. kosztów o opłatę przygotowawczą, pobieraną przy zawieraniu umowy pożyczki.

Analiza przekazanych do Prezesa Urzędu umów pożyczki pieniężnej zawieranych przez Spółkę z konsumentami do końca 2021 r. wykazała, że Spółka zamieszczała w nich postanowienie zawierające definicję opłaty przygotowawczej rozumianej jako „stała jednorazowa opłata niezależna od czasu trwania umowy ani od kwoty kapitału pożyczki, która to opłata stanowi ekwiwalent za dokonanie czynności związanych z zawarciem Umowy i uruchomieniem pożyczki np. z wykonaniem analizy statusu finansowego, weryfikacją zdolności kredytowej, zbadaniem wiarygodności Pożyczkobiorcy, oceną ryzyka kredytowego, wypełnieniem wniosku o pożyczkę w domu Pożyczkobiorcy oraz przygotowaniem dokumentów.” Zgodnie z omawianym postanowieniem „opłata przygotowawcza nie podlega rekalkulacji w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części” (por. § 1 ust. 8 Umowy pożyczki pieniężnej, str. 14 niniejszej decyzji).

Ponadto Spółka stosowała postanowienie, w którym wprost wskazywała, że „Stala Opłata Przygotowawcza jest pobierana przez Pożyczkodawcę z tytułu czynności zawarcia umowy i dlatego nie ulega obniżeniu w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub części” (por. § 13a Umowy pożyczki pieniężnej, str. 15 niniejszej decyzji).

Dodatkowo w zakresie omawianego zarzutu Dziesiątka Finanse wskazała, że do 2021 r. udzielała pożyczek w kanale D2D (naziemnym), tj. co do zasady w miejscu zamieszkania pożyczkobiorców lub w mniejszym stopniu za pośrednictwem kuriera, co wiązało się z licznymi realnymi kosztami ponoszonymi do momentu zawarcia pożyczki.

Dziesiątka Finanse oświadczyła, że począwszy od 27 stycznia 2022 r., tj. rozpoczęcia udzielania pożyczek w kanale online, w przypadku przedterminowej spłaty, Spółka zwraca konsumentom wszystkie koszty proporcjonalne do okresu, o jaki skrócony został czas trwania umowy. Spółka zaznaczyła również, że zmiana modelu sprzedaży z D2D na sprzedaż za pośrednictwem kanału online w 2022 r. pozwoliła na optymalizację kosztów (brak utrzymania sieci sprzedaży, automatyzacja procesu wnioskowania i udzielania pożyczek).

Niezależnie od powyższego w umowach zawieranych w kanale online (od 2022 r.) Dziesiątka Finanse nadal stosuje postanowienie zawierające definicję opłaty

przygotowawczej oraz postanowienie dotyczące nieobniżania opłaty przygotowawczej w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub w części przed terminem zawartym w umowie, które to postanowienia w swej treści odpowiadają postanowieniom stosowanym przez Spółkę do 2021 r. do pożyczek udzielnych w kanale D2D (por. § 3 i § 5 ust. 12.1 Umowy pożyczki krótkoterminowej, str. 15-16 niniejszej decyzji).

W odniesieniu do zasadności zamieszczania w umowie i pobierania opłaty przygotowawczej w sytuacji braku kosztów ponoszonych przez Spółkę podczas udzielenia pożyczek online, Dziesiątka Finans powołała się na niestabilną i dynamicznie zmieniającą się sytuację rynkową począwszy od 2020 r. (pandemia COVID-19) oraz związane z tym ciągłe zmiany legislacyjne w zakresie udzielania pożyczek (por. str. 9 niniejszej decyzji). Spółka wyjaśniła, że ewentualne naliczanie tej opłaty mogłoby być uzasadnione np. w sytuacji obiektywnie radykalnego wzrostu kosztów związanych z procesem weryfikacji klienta i udzielenia pożyczki. Jak poinformowała: „w związku z brakiem kosztów ponoszonych przy wcześniejszym modelu sprzedaży, Spółka mimo widniejących w umowach z kanału online terminu i definicji opłaty przygotowawczej, uznawała i uznaje koszt pożyczki jako całość i w przypadku przedterminowej spłaty przez pożyczkobiorcę całości należności, dokonuje zwrotu proporcjonalnej części wszystkich kosztów związanych z przedmiotową pożyczką”.

Przedsiębiorca wskazał również, że niezależnie od postanowienia w umowie dotyczącego opłaty przygotowawczej dla pożyczek udzielanych kanałem online nie stosuje i nie planuje stosować w przyszłości podziału na koszty podlegające i niepodlegające przeliczeniu. W związku z powyższym, w przypadku przedterminowej spłaty pożyczek z kanału online, Spółka każdorazowo dokonuje proporcjonalnego przeliczenia wszystkich kosztów. Spółka oświadczała ponadto, że obecnie nie pobiera opłaty przygotowawczej.

Prezes Urzędu nie podzielił stanowiska Spółki odnośnie zawartego w umowach pożyczki postanowienia dotyczącego nieobniżania opłaty przygotowawczej w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki w całości lub w części przed terminem zawartym w umowie. W ocenie Prezesa UOKiK zamieszczenie ww. postanowienia w umowach pożyczki pozwala Spółce na dokonanie rozliczenia kosztów pożyczki, przy jej wcześniejszej spłacie, z wyłączeniem opłaty przygotowawczej, a zatem z naruszeniem art. 49 ust. 1 i 2 ukk.

Jednocześnie Prezes Urzędu uznał wyjaśnienia i oświadczenia Spółki w kwestii obniżania opłaty przygotowawczej za niewiarygodne. Spółka nie wykazała bowiem prawdziwości swoich twierdzeń. Przekazane Prezesowi Urzędu kalkulacje dotyczące zwrotu kosztów pożyczki przy jej wcześniejszej spłacie, nie wskazują chociażby kosztów, jakie konsumenci ponieśli w związku z zawarciem umowy pożyczki. Są one zatem nieprzydatne do wykazania ww. faktu - nie sposób bowiem na ich podstawie ustalić, czy koszty te zostały rozliczone prawidłowo, tj. z uwzględnieniem obniżenia opłaty przygotowawczej.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 uokik *nie wydaje się decyzji, nakazującej zaniechanie praktyki, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 uokik*. W takim przypadku Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Wskazać należy na ust. 3

omawianego przepisu, zgodnie z którym *ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy*.

Spółka oświadczała, że obecnie nie pobiera opłaty przygotowawczej. Niemniej w ocenie Prezesa UOKiK, niepobieranie obecnie przez Spółkę opłaty przygotowawczej (w pozycji [B] opłata przygotowawcza w umowach zawieranych w kanale online od 2022 r. widnieje kwota 0,00 zł, por. str. 16 niniejszej decyzji) nie jest tożsame z zaniechaniem praktyki, o której mowa w pkt I sentencji niniejszej decyzji, tj. praktyki polegającej na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, że Spółka nie zmieniła praktyki w powyższym zakresie. Nie zostały w szczególności zmienione po 27 stycznia 2022 r. postanowienia umów pożyczki dotyczące braku rekalkulacji kosztów opłaty przygotowawczej w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki. Spółka jednocześnie - wbrew spoczywającym na niej ciężarze dowodu - nie wykazała zaniechania praktyki opisanej w pkt I sentencji niniejszej decyzji. Spółka nie podjęła również działań, które mogłyby prowadzić do usunięcia trwających skutków naruszenia.

Mając powyższe na uwadze, działania Spółki należy uznać za bezprawne.

Praktyka określona w pkt II sentencji decyzji

Praktyka wskazana w pkt II sentencji decyzji dotyczy stosowania przez Spółkę nieuczciwej praktyki rynkowej polegającej na posługiwaniu się wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co może zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji o przekazaniu Dziesiątka Finanse środków pieniężnych, które wykorzystywane są przez Spółkę do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, co skutkuje przeniesieniem na konsumentów ryzyka prowadzonej przez Spółkę działalności pożyczkowej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 upnr praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Przepis ten określa dwie przesłanki, których łączne spełnienie kwalifikuje praktykę rynkową jako nieuczciwą. Praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest: sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Naruszenie dobrego obyczaju

Zauważyć należy, że wykładnia pojęcia dobrych obyczajów użytego w upnr powinna być dokonywana w świetle brzmienia i celów dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych

przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U.UE.L.2005.149.22 z dnia 2005.06.11 - dalej: dyrektywa 2005/29/WE), oraz zastosowanego tam pojęcia staranności zawodowej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 kwietnia 2015 r. (sygn. akt: III SK 24/14) „polski ustawodawca implementując dyrektywę postanowił odejść od literalnego brzmienia art. 5 ust. 1 dyrektywy zastępując przesłankę staranności zawodowej klauzulą dobrych obyczajów. Nie są to zaś pojęcia tożsame. Zgodnie z art. 2h dyrektywy 2005/29/WE, staranność zawodowa oznacza standard dotyczący szczególnej wiedzy i profesjonalizmu, których można w racjonalny sposób oczekiwać od przedsiębiorcy w jego relacjach z konsumentami, zgodnie z uczciwymi praktykami rynkowymi lub ogólną zasadą dobrej wiary w zakresie jego działalności. (...) Z uregulowania tego wynika, że mierniki słusznościowe, takie jak dobra wiara lub dobry obyczaj, mają pełnić służebną, uzupełniającą funkcję przy wypełnianiu konkretną treścią tego kluczowego dla całej regulacji dyrektywy pojęcia. Na treść pojęcia staranność zawodowa składają się przede wszystkim w miarę precyzyjnie określone kryteria wewnętrzne, tj. konkretne co do wiedzy i sposobów jej przekazywania konsumentom wymagania wynikające z komentowanej dyrektywy oraz innych aktów prawa wtórnego transponowane do porządków krajowych. Natomiast dobre obyczaje, o których stanowi art. 4 ust. 1 u.p.n.p.r., należy traktować jako normy moralne i zwyczajowe, jakimi przedsiębiorca powinien kierować się w swojej działalności gospodarczej. W relacjach z konsumentami naruszenie dobrych obyczajów następuje na skutek nierzetelnych lub nieuczciwych zachowań przedsiębiorców odbiegających od powszechnie przyjmowanych zasad. Przeciętny konsument może oczekiwać od przedsiębiorcy działania profesjonalnego, zgodnego z prawem i powszechnie stosowanymi standardami”.

Dobre obyczaje oznaczają więc uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron stosunku, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania konsumenta. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od standardów postępowania.

Uwarunkowania prawne weksli

Omawiając praktykę stosowaną przez Spółkę, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na charakter prawny weksla i zasady jego stosowania w obiegu gospodarczym. Weksel stanowi jedną z najstarszych form przenoszenia praw majątkowych. Służy on przede wszystkim zabezpieczeniu należności oraz ułatwieniu wierzycielom dochodzenia swoich roszczeń przed sądem. Podstawą prawną jego stosowania w obrocie gospodarczym jest ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 282 ze zm.; dalej także: Prawo wekslowe), zgodnie z którą w obrocie gospodarczym dopuszcza się możliwość stosowania weksla własnego oraz weksla trasowanego.

Weksel jest papierem wartościowym o cechach ściśle określonych przez Prawo wekslowe, stanowiącym bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy weksla do zapłaty określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie, stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność wystawcy weksla i innych osób na nim podpisanych. Zobowiązanie wystawcy weksla ma przy tym, co do zasady, charakter abstrakcyjny.

Odnosząc się do poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych należy wskazać, że Dziesiątka Finanse prezentuje konsumentom swoją ofertę jako powiązaną z „nabyciem” weksla. Zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, lecz jego zaciągnięcie zawsze wiąże się z istnieniem podstawy prawnej (causa, dla której został wystawiony). Ze względu na gospodarcze przeznaczenie weksla oraz jego - co do zasady - funkcję zabezpieczającą, takim stosunkiem podstawowym nie może być samo „nabycie” weksla, które w przedmiotowej sprawie dokonuje się poprzez podpisanie przez konsumenta Formularza Przyjęcia Oferty Nabycia Weksla oraz zapłatę ceny weksla (umowa sprzedaży weksla). W przedmiotowej sprawie konsument otrzymuje, w zamian za przekazane Spółce środki pieniężne, weksel, który zabezpiecza zapłatę zaciągniętego przez Przedsiębiorcę długu. Analiza ustalonego w sprawie stanu faktycznego wskazuje zatem, iż stosunek podstawowy zawiązywany pomiędzy konsumentem a Spółką przybiera postać umowy pożyczki, niemniej jest on „ukrywany” przez Przedsiębiorcę, który wekslowi nadaje funkcję „inwestycyjną” (a nie zabezpieczającą), co z kolei wiąże się z przeniesieniem ryzyka kredytowego na konsumenta. Celem analizowanego przedsięwzięcia Spółki jest bowiem pozyskanie od konsumentów środków pieniężnych, które wykorzystywane są do prowadzenia działalności w zakresie udzielania pożyczek.

W ocenie Prezesa Urzędu, wykorzystanie do powyższego celu weksla - papieru wartościowego, któremu przypisywana jest zasadniczo funkcja zabezpieczająca - jest niezgodne z jego gospodarczym przeznaczeniem. W niniejszej sprawie weksle wystawiane były natomiast przez Spółkę w celach pożyczkowych, natomiast konsumenci występowali w relacji do Przedsiębiorcy w charakterze pożyczkodawców. Nie zawierano przy tym formalnej umowy pożyczki, zatem nie występuje causa.

W efekcie wykorzystywania przez Spółkę weksla w sposób niezgodny z funkcją, jaką pełni ten papier wartościowy w obiegu gospodarczym, nastąpiło przerzucenie na konsumentów ryzyka kredytowego - co do zasady zarezerwowanego dla banków, udzielających kredytów podmiotom gospodarczym. W takich przypadkach zastosowanie weksla sprowadza się do zabezpieczenia wierzytelności. W zamian za wystawiony weksel, bank przekazuje na rachunek przedsiębiorcy sumę przyjętego weksla pomniejszoną o dyskonto. Wówczas, to bank ponosi ryzyko kredytowe związane z możliwą niewypłacalnością wystawcy. Jednak, bank - w przeciwieństwie do konsumenta - stosuje zróżnicowane mechanizmy celem minimalizacji takiego ryzyka (dywersyfikacja portfela kredytowego, konieczność tworzenia odpisów na kredyty splateane z opóźnieniami i utrzymywanie odpowiedniej wysokości funduszy własnych w stosunku do branego na siebie ryzyka). Konsument nie jest profesjonalistą, a w związku z tym nie jest w stanie zastosować tego typu mechanizmów, które mogłyby zabezpieczyć jego interesy.

W rzeczywistości gospodarczej ukształtowała się przestrzeń, która z definicji służyć ma z jednej strony angażowaniu kapitału w celu uzyskania zysku, a z drugiej strony pozyskaniu go przez podmioty gospodarcze. Miejsce to stanowi rynek kapitałowy. W ujęciu ekonomicznym kluczową funkcją tej części rynku finansowego jest udostępnienie przedsiębiorcom przestrzeni do przeprowadzania operacji służących pozyskiwaniu środków w średnim i długim terminie, potrzebnego i wykorzystywanego w ich działalności operacyjnej i strategicznej, prowadzącej w rezultacie do rozwoju przedsiębiorstw. Ze względu na znaczne zapotrzebowanie ogółu przedsiębiorców na finansowanie swojej działalności zewnętrznym kapitałem, a także wrażliwość tego typu operacji na impulsy zewnętrzne wpływające na cenę oraz cechy poszczególnych walorów, kluczowe jest ustrukturyzowanie (uregulowanie) rynku kapitałowego, aby z jednej strony zapewniał emitentom możliwość pozyskania kapitału zewnętrznego na warunkach, które w największym stopniu dopasowane są do ich potrzeb, z drugiej zapewniał ochronę inwestora w szczególności przed tymi czynnikami, które mogą spowodować wadliwość procesu podejmowania przez niego decyzji inwestycyjnych, zapewniając mu możliwość uzyskania informacji potrzebnych do właściwej oceny wartości potencjalnej inwestycji.

Uregulowanie rynku kapitałowego dokonane zostało przez ustawodawcę poprzez wprowadzenie do polskiego porządku prawnego ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2023 r., poz. 646 ze zm., dalej także: uoif), która w sposób systemowy porządkuje sposoby pozyskiwania kapitału, co przy tym szczególnie istotne, odbywa się przy zapewnieniu odpowiedniej ochrony zarówno inwestorowi, jak i korzystającemu z kapitału. Rozwiązania zawarte w uoif regulują zasady, tryb i warunki podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi, prawa i obowiązki podmiotów uczestniczących w tym obrocie oraz wykonywanie nadzoru w tym zakresie (art. 1 ust. 1 uoif).

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny, cechą rynku regulowanego, który obejmuje rynek giełdowy i pozagiełdowy jest poddanie go ustanowionym na nim rygorom. Ich zasady określa ustawodawca, natomiast sprecyzowanie obowiązującego na rynku reżimu następuje już na mocy regulacji (regulaminów) wprowadzonych przez podmioty organizujące rynek regulowany, tj. rynek giełdowy lub pozagiełdowy.¹¹

W ocenie Prezesa Urzędu proces pozyskiwania środków potrzebnych do prowadzenia i rozwoju przedsiębiorstwa powinien być realizowany w oparciu o środki ukonstytuowane do takiego celu. Jeśli przedsiębiorca decyduje się na wykorzystanie w tym celu papierów wartościowych, powinien czynić to przy użyciu tych, o których mowa w uoif.

Regulacja rynku kapitałowego, zawarta w uoif dopełniona została postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2554 ze zm., dalej także: uop). Wymusza ona podział rynku kapitałowego na część publiczną oraz prywatną. Wskazać tu należy, że rynek publiczny pozwala na pozyskanie

¹¹ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 maja 2019 r., sygn. II FSK 1782/17

kapitału na korzystniejszych warunkach w porównaniu do rynku prywatnego. Dzieje się tak ze względu na łatwiejszy dostęp do inwestorów oraz możliwą do uzyskania wyższą cenę emisyjną, czego wyrazem jest instytucja „oferty publicznej”. W ocenie Prezesa Urzędu, jej ustanowienie wprowadza przejrzystość emisji walorów inwestycyjnych wprowadzanych do ogólnodostępnego obiegu. Uoif stanowi uzupełnienie trzonu regulacyjnego rynku kapitałowego, który definiuje uoif, określając przy tym m. in.: zasady i warunki dokonywania oferty publicznej papierów wartościowych, prowadzenia subskrypcji lub sprzedaży tych papierów wartościowych oraz ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych do obrotu na rynku regulowanym oraz obowiązki emitentów papierów wartościowych i innych podmiotów uczestniczących w obrocie tymi papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi. Nakreślona prawnie organizacja rynku kapitałowego zapewnia dostęp do kapitału przy równorzędnej ochronie interesu inwestorów, w tym konsumentów poprzez jego nadzór, a także dostęp do informacji o emitencie oferowanego instrumentu.

Weksel jako papier wartościowy nie został zakwalifikowany przez ustawodawcę do katalogu zawartego w art. 3 uoif, definiującego pojęcie instrumentu finansowego. Obrót nim nie podlega zatem reżimowi prawnemu nakładanemu przez uoif oraz uop. W związku z tym, przedmiot przedsięwzięcia organizowanego przez Dziesiątkę Finansów nie został poddany reżimowi wskazanych wyżej przepisów, przez co Spółka nie jest zobligowana do zapewnienia odpowiedniej ochrony kapitału i jego właściciela. To powoduje, że może ona ustanowić określone przez siebie zabezpieczenia według własnych kryteriów.

Odnosząc się do ustalonego przez Prezesa Urzędu stanu faktycznego warto podkreślić, że Spółka stosując papier wartościowy jakim jest weksel, w celu pozyskiwania kapitału, pozyskuje środki w sposób tożsamy, w jaki robią to emitenci instrumentów finansowych oraz realizuje proces obrotu w sposób odpowiadający roli firm inwestycyjnych. Jednak ze względu na charakterystykę papieru wartościowego (wyłączenie spod regulacji odnośnie do instrumentów finansowych) unika odpowiedzialności nakładanej przez przepisy krajowe oraz unijne, w tym dochowania obowiązku informacyjnego oraz obowiązku zabezpieczenia działalności inwestorów. Ustalone okoliczności sprawy wskazują, że Spółka zajmuje się zarówno wprowadzaniem do obiegu papierów wartościowych, jakimi są weksle, jak i zarządza ich obrotem. W ocenie Prezesa Urzędu w przypadku działalności Spółki następuje zatem nierozzerwalne scalenie funkcji emitenta oraz firmy inwestycyjnej. Zaznaczyć należy, że rola podmiotów funkcjonujących na rynku kapitałowym została jasno nakreślona przez przepisy regulacyjne, określając ją w sposób zbieżny do ich funkcji ekonomicznych. Emitentem więc jest podmiot wprowadzający do obiegu określony instrument finansowy, zaś firma inwestycyjna odpowiedzialna jest za jego obrót. Funkcje te wynikają jasno z uregulowań prawa unijnego oraz krajowego. Zgodnie bowiem z art. 2 lit. h Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE z dnia 14 czerwca 2003 r. (Dz.Urzedz.UE.L Nr 168, str. 12; dalej: Rozporządzenie 2017/1129) oraz art. 3 pkt 11 uoif „emitentem nazywać należy podmiot prawny, który emituje lub zamierza emitować

papiery wartościowe”. Dyrektywa Rady 93/22/EWG z dnia 10 maja 1993 r. w sprawie usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych (L 141/27; dalej: Dyrektywa 93/22/EWG) wprowadziła pojęcie „przedsiębiorstwa inwestycyjnego” oznaczające każdą osobę prawną, której stałym zajęciem lub przedmiotem działalności jest profesjonalne świadczenie usług inwestycyjnych wobec osób trzecich (art. 1 pkt 2 ww. dyrektywy). W ramach procesu implementacji przepisów prawa UE polskie przepisy regulacyjne rynku kapitałowego wprowadzają pojęcie „firmy inwestycyjnej”. Zgodnie z art. 3 pkt 33 uoif firmą inwestycyjną jest dom maklerski, bank prowadzący działalność maklerską, zagraniczna firma inwestycyjna prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zagraniczna osoba prawna z siedzibą na terytorium państwa innego niż państwo członkowskie, prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską. W świetle powyższego podkreślić należy, że Spółka nie tylko „emituje” weksle, ale również na dalszym etapie dokonuje czynności inwestycyjnych, w szczególności polegających na zarządzaniu ich obrotem, a wraz z tym udostępnianiu publicznie weksli celem ich nabycia przez osoby trzecie.

Opisując naruszenie określone w pkt II sentencji niniejszej decyzji warto uwypuklić prawne zabezpieczenia, które Spółka musiałaby zapewnić, jeżeli podlegałaby przepisom regulującym działanie rynku kapitałowego.

W trakcie przeprowadzonego postępowania Spółka wskazała, iż kieruje swoją ofertę do szerokiego kręgu odbiorców, obejmującego osoby fizyczne, prawne lub nieposiadające osobowości prawnej, które mogą nabywać majątek i są prawidłowo reprezentowane, co wskazuje, iż Dziesiątka Finansów wprowadzając swoją ofertę nie zdefiniowała precyzyjnie kategorii adresatów oferty oraz ich liczby. Przenosząc organizowane przez Spółkę przedsięwzięcie na grunt rynku instrumentów finansowych, taki rodzaj oferty należałoby postrzegać jako ofertę publiczną. Uoip w art. 3 pkt 1a nakreśla próg ilościowy dzielący rynek publiczny od prywatnego. W związku z tym ofertą publiczną papierów wartościowych jest oferta, która została skierowana do liczby osób przekraczającej 149. Charakter i skala przedsięwzięcia organizowanego przez Spółkę, w szczególności liczba konsumentów angażujących swój kapitał skutkowałaby ponoszeniem obowiązku ustanowienia szerokiej gamy zabezpieczeń w celu eliminacji ryzyka poniesienia przez inwestorów strat finansowych nałożonego przepisami uop. Emitent jako podmiot wprowadzający określony papier wartościowy do obiegu podlega określonym obowiązkom, nałożonym przepisami uop oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. 2018 poz. 757, dalej: Rozporządzenie MF). Zgodnie z art. 56 uop emitenci muszą spełnić obowiązki informacyjne polegające na przekazywaniu do Komisji Nadzoru Finansowego (dalej także: KNF), a także podmiotu organizującego rynek oraz do publicznej wiadomości raportów bieżących i okresowych zawierających informacje odzwierciedlające specyfikę opisywanej sytuacji, które sporządzane są w sposób prawdziwy, rzetelny i kompletny. Raporty takie winny zawierać informacje dotyczące: rejestracji lub odmowy rejestracji przez sąd zmiany statutu emitenta; zmianie praw z papierów

wartościowych emitenta; wypowiedzeniu lub rozwiązaniu przez emitenta lub przez firmę audytorską umowy o badanie lub przegląd sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych; odwołaniu lub rezygnacji osoby zarządzającej lub nadzorującej albo powzięciu przez emitenta informacji o decyzji osoby zarządzającej lub nadzorującej o rezygnacji z ubiegania się o wybór w następnej kadencji; powołaniu osoby zarządzającej lub nadzorującej; umieszczeniu wpisu dotyczącego przedsiębiorstwa emitenta w dziale 4 rejestru przedsiębiorców, o którym mowa w ustawie o KRS; wydaniu dokumentów akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego emitenta; zmianie adresu siedziby emitenta lub adresu jego strony internetowej; zamieszczeniu na stronie internetowej emitenta oświadczenia grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych lub sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, sporządzonych przez jednostkę dominującą wyższego szczebla. Wymienione wyżej obowiązki nałożone przez ustawodawcę na emitentów instrumentów finansowych dostarczają zainteresowanym inwestorom w sposób obiektywny i rzetelny informacji dotyczących całej inwestycji oraz emitenta, co może przełożyć się na obiektywną i pełną ocenę szans i zagrożeń przedsięwzięcia. Z powodów wyłączenia działalności Spółki spod przepisów uoif oraz uop, Dziesiątka Finanse nie jest zobligowana do publikowania nakreślonych danych, co powodować może błędny odbiór przedsięwzięcia przez potencjalnego inwestora, w tym konsumenta.

Omawiając kwestie kompetencji poszczególnych uczestników rynku kapitałowego jakimi są firmy inwestycyjne oraz emitenci instrumentów finansowych należy także uwypuklić ich obowiązki odnośnie do kontroli ryzyka i podejmowania działań zmierzających do zabezpieczenia interesów inwestorów, co ma duże znaczenie w odniesieniu do niniejszej sprawy. Wspomniane zabezpieczenia dotyczą przede wszystkim odpowiedniego poziomu informacji kierowanych do inwestorów oraz ustanowienia zabezpieczenia finansowego na wypadek braku płynności emitenta lub firmy inwestycyjnej. Dyrektywa 97/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 marca 1997 r. w sprawie systemów rekompensat dla inwestorów (dalej: Dyrektywa 97/9/WE) nałożyła na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia systemu rekompensat, który będzie chronić inwestorów w przypadku gdy „właściwe władze stwierdziły że, ich zdaniem, przedsiębiorstwo inwestycyjne w danym momencie, z powodów ściśle związanych ze swoją sytuacją finansową, nie jest w stanie wypełnić swoich zobowiązań wynikających z roszczeń inwestorów i nie ma możliwości ich wypełnienia w najbliższym czasie.” (art. 2 ust 2 tiret 1 ww. dyrektywy). Przepis Dyrektywy 97/9/WE został zaimplementowany przez polskiego ustawodawcę do krajowego porządku prawnego, co ma swój wyraz w Dziale IV uoif. Przywołać tu należy art. 133 oraz art. 135 uoif, które nakładają na podmioty zajmujące się obrotem instrumentami finansowymi obowiązek uczestniczenia w systemie rekompensat. System ten jest tworzony oraz prowadzony przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (dalej: Krajowy Depozyt) w celu gromadzenia środków na wypłaty rekompensat inwestorom w przypadku zaistnienia negatywnych okoliczności mogących doprowadzić do wysokiego zagrożenia utraty przez nich środków. Pula funduszy, którymi dysponuje Krajowy Depozyt w ramach systemu rekompensat jest uzależniona od stanu środków na rachunkach inwestorów. Zgodnie z uoif, celem systemu rekompensat jest

m. in.: zrekompensowanie wartości utraconych instrumentów finansowych, zgromadzonych przez nich w domach maklerskich, w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego domu maklerskiego lub
- 2) prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek tego domu maklerskiego nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
- 3) stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego, że dom maklerski nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, wykonać ciężących na nim zobowiązań wynikających z roszczeń inwestorów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie (art. 133 ust. 2 uoif).

Zorganizowanie przez Dziesiątka Finanse opisywanej działalności w sposób wyłączający ją spod przepisów regulacyjnych powoduje również, że przedmiot obrotu nie podlega pod nadzór organów państwa, który ma miejsce w przypadku podmiotów rynku kapitałowego. W tym miejscu przywołać należy także Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (L 173/349; dalej: MIFiD2) w świetle której, państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić, aby właściwe organy monitorowały działalność firm inwestycyjnych w celu dokonania oceny zgodności ich działalności z warunkami prowadzenia działalności przewidzianymi we wskazanych przepisach (art. 22 MIFiD2). Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 188 ze zm.; dalej: unrk) organem nadzoru nad rynkiem kapitałowym oraz rynkiem instrumentów finansowych jest Komisja Nadzoru Finansowego, Zgodnie z przepisami unrk nadzorowi KNF podlegają podmioty prowadzące działalność na rynku kapitałowym, w także firmy inwestycyjne oraz emitenci dokonujący oferty publicznej i emitenci papierów wartościowych podlegających obrotowi na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu. Ustalając zatem obecny model finansowania swojej działalności w ocenianym kształcie, Przedsiębiorca odchodzi od jakiegokolwiek systematycznego nadzoru sprawowanego przez organy państwa.

Zauważyć również trzeba, że porządek prawa unijnego nakłada na firmy inwestycyjne obowiązki mające na celu zwiększenie ochrony klientów indywidualnych. Reguluje wymagania odnośnie do pięciu obszarów dostarczanych informacji. Warunki ogólne przekazywanych informacji określa art. 27 dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L:241/26 z dnia 02/09/2006; dalej: dyrektywa 2006/73/WE). Wskazuje ona, że informacje przekazywane przez przedsiębiorstwa inwestycyjne nie mogą podkreślać korzyści bez wskazania potencjalnych zagrożeń, a także mają być przedstawione w sposób zrozumiały dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której są adresowane, nie powinny ukrywać, umniejszać żadnych istotnych elementów. Przepisy te nakładają także obowiązek oceny, czy dana usługa inwestycyjna lub instrumenty finansowe mają adekwatny

charakter dla określonego klienta. W tym miejscu przywołać należy MiFID2, a także Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012 (L 173/84, Rozporządzenie MiFIR), które łącznie stanowią wspólnotowe ramy prawne wzmacniające bezpieczeństwo inwestorów oraz odpowiedzialność uczestników obrotu na rynku kapitałowym w obszarze informacji i kontroli ryzyka występującego w związku z obrotem instrumentami finansowymi. MiFID2 oraz MiFIR określają wymogi mające zastosowanie do firm inwestycyjnych, rynków regulowanych, dostawców usług w zakresie udostępniania informacji oraz firm z państw trzecich świadczących usługi inwestycyjne lub prowadzące działalność inwestycyjną w Unii Europejskiej. Przepisy te regulują m. in. korzystanie ze swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, warunki działalności firm inwestycyjnych w celu zapewnienia ochrony inwestorów. Celem wydania Dyrektywy MiFID2 i Rozporządzenia MiFIR było wzmocnienie zaufania inwestorów, zmniejszenie ryzyka zakłóceń na rynku a także zapewnienia równych warunków działania dla uczestników rynku, zwiększenia przejrzystości rynku dla jego uczestników, wzmocnienia przejrzystości wobec organów regulacyjnych oraz ich uprawnień w głównych obszarach oraz zwiększenia ochrony inwestorów ograniczając nadmierną skłonność do podejmowania ryzyka lub braku kontroli ze strony firm inwestycyjnych oraz operatorów rynku.¹² Omówione regulacje zostały w 2018 roku zaimplementowane do polskiego porządku prawnego.

W związku z powyższym, podkreślenia wymaga fakt, że organizując kwestionowane przedsięwzięcie - wyłączone spod wskazanych wyżej regulacji - Dziesiątka Finanse unika ww. obowiązków nakładanych przez prawo unijne, jak i krajowe. Charakter przedsięwzięcia Spółki powoduje, że pełni ona rolę jednocześnie emitenta oraz firmy inwestycyjnej. Jednak poprzez wymienione wcześniej okoliczności nie jest zobowiązana do ustanowienia choćby podstawowych zabezpieczeń, jakie muszą czynić firmy inwestycyjne, ani też wypełniania obowiązku informacyjnego, do czego zobligowani są emitenci instrumentów finansowych. To z kolei powoduje, że Spółka nie uczestniczy w systemie rekompensat organizowanym przez Krajowy Depozyt. Pełniąc także rolę równorzędną do emitenta instrumentów finansowych Spółka - mimo dużej skali działalności - formalnie nie podlega obowiązkowi związanemu z organizowaniem przedsięwzięcia w trybie oferty publicznej, wobec czego formalnie nie jest objęta obowiązkiem informacyjnym wobec konsumentów, w szczególności odnośnie do warunków i ryzyka związanego z ofertą, a także własnej sytuacji finansowej.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że przedsiębiorca - chcąc pozyskać kapitał - nie musi korzystać z obszaru rynku regulowanego. Regulacje stwarzają możliwość obrotu poza nim w ramach Alternatywnego Systemu Obrotu prowadzonego przez firmę inwestycyjną. Zgodnie z art. 3 pkt 2 uoif Alternatywny System Obrotu (dalej: ASO) to wielostronny system kojarzący oferty kupna i sprzedaży instrumentów finansowych w taki sposób, że do zawarcia transakcji dochodzi w ramach tego systemu, zgodnie z określonymi zasadami oraz w sposób

¹² Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, Druk sejmowy X kadencji, Nr 2191, s. 3-4

niemający charakteru uznaniowego. Jednak mimo, iż ASO nie stanowi rynku regulowanego w rozumieniu przepisów uoif, to podlega nadzorowi KNF, a także obowiązkowi rejestracji i rozliczenia instrumentów, które stanowią przedmiot obrotu na rynku organizowanym składanych do Krajowego Depozytu. Dodatkowo, zgodnie z uoif firma inwestycyjna prowadząca ASO jest zobowiązana do ustanowienia przejrzystych zasad dotyczące kryteriów ustalania instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem obrotu w ramach danego systemu; stosuje przejrzyste zasady rzetelnego i prawidłowego obrotu oraz obiektywne kryteria skutecznej realizacji zleceń; posiada mechanizmy zapewniające należyte zarządzanie procesami technicznymi, w tym skuteczne procedury awaryjne umożliwiające zarządzanie ryzykiem zakłócenia funkcjonowania systemu (art. 78 uoif).

Przedstawione powyżej rozwiązania regulacyjne nakładające na uczestników transakcji na rynku kapitałowym obowiązki w postaci: przedstawiania pełnych informacji odnośnie do oferowanych walorów, podejmowania działań mających na celu minimalizację ryzyka, a także ustanawiające system rekompensat, prowadzą do kompleksowego zabezpieczenia interesów konsumentów na rynku kapitałowym. Rozwiązania przyjęte przez Spółkę uznać należy za odbiegające w sposób zdecydowany od standardów postępowania (wyznaczonych powyższymi przepisami) przedsiębiorców pozyskujących kapitał od osób trzecich przy pomocy papierów wartościowych. W ocenie Prezesa Urzędu, dobry obyczaj nakazuje, aby przedsiębiorca w przypadku finansowania swojej działalności poprzez źródła zewnętrzne - czynił to w sposób rzetelny i uczciwy, z poszanowaniem swojego partnera (konsumenta) - będącego źródłem kapitału. Pozyskiwanie takich środków powinno odbywać się w sposób ustandaryzowany, z poszanowaniem zasady równorzędności stron. Adekwatnym do tego miejscem może być rynek kapitałowy, który z jednej strony zapewnia emitentom możliwość pozyskania kapitału obcego na warunkach, które w największym stopniu dopasowane są do ich potrzeb, z drugiej zapewnia ochronę inwestora w szczególności przed tymi czynnikami, które mogą spowodować wadliwość procesu podejmowania przez niego decyzji inwestycyjnych, zapewniając mu możliwość uzyskania informacji potrzebnych do właściwej oceny wartości potencjalnej inwestycji. W opinii Prezesa UOKiK, zasadniczym celem wprowadzenia przez ustawodawcę przepisów regulacyjnych dotyczących rynku kapitałowego był zamysł systemowego zorganizowania procesu pozyskiwania kapitału w sposób przejrzysty, z zachowaniem poszanowania interesu każdego podmiotu funkcjonującego na tym rynku. Fakt braku objęcia weksła pojęciem instrumentu finansowego, wbrew temu co twierdzi Spółka, należy zatem pochytywać jako wskazanie, iż nie spełnia on kryteriów środka inwestycyjnego, a w związku z tym nie jest w stanie zapewnić bezpieczeństwa dwóm stronom stosunku, tak jak ma to miejsce w przypadku instrumentów finansowych. Ukształtowany charakter rynku kapitałowego pozwala finansować swoją działalność poprzez grę narzędzi, które poprzez swoją specyfikę pozwalają zapewnić równe warunki stosunku inwestycyjnego. Nałożone przez prawo wspólnotowe oraz krajowe obowiązki wobec uczestników rynku instrumentów finansowych (regulowanego i nieregulowanego) zapewniają prawne bezpieczeństwo lokowania swojego kapitału w oferowane przez emitentów przedsięwzięcie. Zapewniony poziom bezpieczeństwa - w ocenie Prezesa Urzędu - ma duży wpływ na podejmowane przez inwestorów, w tym także konsumentów decyzji inwestycyjnych. Bez stworzenia takiego

poziomu bezpieczeństwa niemożliwe byłoby stworzenie miejsca pozyskiwania kapitału, który pozwala na działanie tak wielu podmiotów z zagwarantowaniem ochrony ich interesów, co w rezultacie przekłada się na rozwój przedsiębiorstw, a także całego rynku finansowego.

Jeśli zatem przedsiębiorca decyduje się na finansowanie własnej działalności ze środków pozyskiwanych od konsumentów przy wykorzystaniu papierów wartościowych, winien czynić to przy posłużeniu się przewidzianymi dla tego celu instrumentami prawnymi. Jak już jednak wskazywano powyżej, Spółka wykorzystuje w tym celu weksel, obrót którym został wprost wyłączony z uregulowań uoif. Na podstawie ustalonego stanu faktycznego należy zatem stwierdzić, że Spółka w swojej działalności nie pozyskuje środków finansowych za pomocą narzędzi do tego przeznaczonych. Fakt ten powoduje, iż całe ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej Spółki przeniesione zostaje na konsumenta. W razie zaistnienia negatywnych okoliczności mających wpływ na działalność Spółki, to konsument, a nie Spółka, będzie odczuwał ich skutki. Istotny jest w tym kontekście udział środków zewnętrznych w finansowaniu działalności gospodarczej Spółki, który [informacja prawnie chroniona].

Oczywistym przy tym jest, że w warunkach gospodarki rynkowej każda działalność gospodarcza jest nierozdzielnie związana z ponoszeniem określonego rodzaju ryzyka, przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą. Traktować je należy jako naturalny element funkcjonowania przedsiębiorstwa. W toku postępowania Spółka zdefiniowała 3 rodzaje ryzyk, które mają istotne znaczenie dla oferowanej inwestycji w weksle: ryzyko finansowe, prawne i operacyjne (por. str. 25 niniejszej decyzji).

W odniesieniu do ryzyka finansowego, głównym zagrożeniem dla zainwestowanego przez konsumentów kapitału w weksle jest brak spłacalności pożyczek udzielanych przez Spółkę, a co za tym idzie brak wystarczających środków na działalność Spółki. To z kolei może prowadzić do niewypłacalności Spółki, w tym do braku możliwości spłaty zobowiązań zaciągniętych względem Inwestorów.

W odniesieniu do ryzyka prawnego, jak podniosła Spółka, wdrażanie rozwiązań dostosowujących jej działalność do norm prawnych wiąże się ze znacznymi nakładami finansowymi ze strony Spółki.

Z kolei ryzyko operacyjne zostało opisane przez Spółkę w następujący sposób: liczne zmiany wśród pracowników mogą powodować, że proces odzyskiwania należności od klientów Spółki może nie przebiegać w sposób sprawny, co może przekładać się na brak otrzymania środków należnych Spółce, a to w konsekwencji może przełożyć się na stratę i możliwą utratę płynności finansowej.

Spółka oświadczyła, że konsumenci otrzymują informację na temat ww. ryzyk, zarówno podczas spotkań organizowanych przez Zarząd Spółki, jak i pośredników finansowych współpracujących ze Spółką na podstawie zawartych umów o współpracę. Spółka w żaden sposób nie udokumentowała powyższych twierdzeń. Natomiast w przekazanej na żądanie Prezesa Urzędu korespondencji z konsumentami, tj. e-mailach kierowanych do potencjalnych Inwestorów będących konsumentami lub konsumentów, którzy skorzystali z

oferty nabycia weksli, brak jest przedstawionego powyżej opisu ryzyk (por. str. 26-28 niniejszej decyzji). Istotny przy tym z punktu widzenia zidentyfikowanych przez Spółkę ryzyk jest również udział środków zewnętrznych w źródłach finansowania działalności gospodarczej spółki, który [informacja prawnie chroniona] (por. Tabela 2 na str. 17 niniejszej decyzji).

Z powyższego wynika, że działalność Spółki obciążona jest wysokim ryzykiem, o którym potencjalni Inwestorzy nie są informowani. Na tym tle, twierdzenia Spółki jakoby zapewniała ona ochronę Inwestorom w szczególności przed tymi czynnikami, które mogły powodować wadliwość procesu podejmowania przez nich decyzji inwestycyjnych oraz zapewniała im możliwość uzyskania informacji potrzebnych do właściwej oceny wartości potencjalnej inwestycji, Prezes Urzędu uznał za niewiarygodne.

Podkreślenia wymaga fakt, iż Spółka korzystając z form pozyskiwania kapitału na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej, niezapewniających należytej ochrony Inwestorom (na wzór ww. standardów obowiązujących na rynku regulowanym i nieregulowanym), przenosi na konsumentów ryzyko prowadzenia tej działalności. Dziesiątka Finans zarządzana bowiem przekazaniem jej pieniędzmi w sposób pozbawiony kontroli ze strony Inwestorów. W ocenie Prezesa UOKiK, z uwagi na mechanizm opisywanej inwestycji, ryzyko ciężące na konsumentach nie jest w sposób dostateczny kontrolowane i minimalizowane, a interesy angażujących kapitał nie są adekwatnie do tego ryzyka zabezpieczone. Z uwagi na wskazane wcześniej wyłączenia, nie może tego zapewnić system prawny, nie robi tego także organizator całego przedsięwzięcia - Dziesiątka Finans.

Jak bowiem wynika ze stanu faktycznego sprawy, środki stanowiące kapitał pożyczek udzielanych przez Spółkę, służą jako podstawowe źródło finansowania jej działalności, tj. udzielania pożyczek konsumentom. Należy w tym miejscu przywołać ponownie dane określające strukturę źródeł finansowania pożyczek udzielanych przez Dziesiątka Finans w latach 2019-2022 (por. str. 17 niniejszej decyzji):

Źródła finansowania udzielanych pożyczek	12.2018	12.2019	12.2020	12.2021	9.2022
Kapitał własny	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Weksle, obligacje i pożyczki	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Pożyczki - podmioty niepowiązane	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Suma	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]

Tab. 4 Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Dziesiątka Finans.

Jak wynika z powyższej tabeli, od 2019 r. zwiększał się udział kapitału pozyskanego z weksli i obligacji w strukturze finansowania działalności Spółki, podczas gdy udział kapitału własnego Spółki malał. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę, tendencja ta doprowadziła już w 2021 r. do [informacja prawnie chroniona]. Przy tym, z uwagi na przedmiot prowadzonej działalności, działalność Spółki obciążona jest wysokim ryzykiem finansowym, na które składa się możliwość utraty zdolności kredytowej pożyczkobiorców, a wraz z tym możliwość niedotrzymywania przez nich terminów płatności, a także ryzykiem

biznesowym (zagrożenie nieosiągnięcia założonych przez Przedsiębiorcę planów). W ocenie Prezesa UOKiK stosowane przez Dziesiątka Finanse formy zabezpieczenia zobowiązań wekslowych nie są jednocześnie adekwatne do zidentyfikowanych ryzyk prowadzonej przez Spółkę działalności operacyjnej.

Zwraca uwagę, że przeważająca część wystawionych przez Spółkę weksli zabezpieczona została poprzez ustanowienie zastawu rejestrowego na zbiorze pożyczek udzielonych przez Dziesiątka Finanse, co w przypadku niewypłacalności Spółki, wiąże się z możliwością zaspokojenia wierzytelności z przedmiotu zastawu w drodze sądowego postępowania egzekucyjnego lub w drodze sprzedaży poprzez przetarg publiczny. Niezależnie od oceny kwestii skuteczności zaspokojenia się z przedmiotu zastawu w przedstawionej sytuacji, wskazać należy, że taka forma dochodzenia należności może stanowić dodatkowe utrudnienie dla przeciętnego konsumenta. Jednocześnie zmiana formy zabezpieczenia weksli z zastawu rejestrowego na oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c. nastąpiła dopiero w połowie 2022 r., tj. w momencie zakończenia emisji Weksli Inwestycyjnych przez Spółkę.

Wskazać również należy, że od 2022 r. środki uzyskane z tytułu emisji weksli są przeznaczane przez Spółkę [informacja prawnie chroniona] (por. Tabela 5, str. 28 niniejszej decyzji).

Zdaniem Prezesa Urzędu oczywistym jest, że prowadzenie przez Przedsiębiorcę działalności gospodarczej obciążonej wysokim ryzykiem (finansowym i operacyjnym) przekłada się po stronie konsumentów na wysokie ryzyko niemożności odzyskania wierzytelności przysługujących wobec Spółki z tytułu wystawionych weksli. Ryzyko to wynika także z następujących, wskazanych poniżej okoliczności.

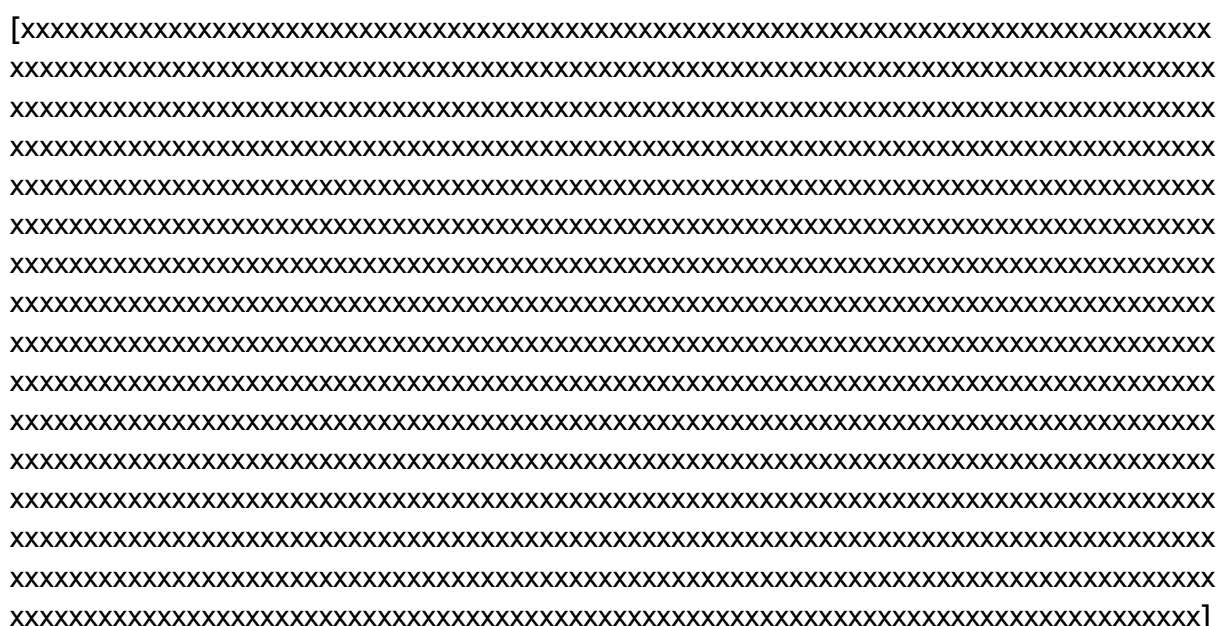
Stosowany przez Spółkę mechanizm skutkujący przeniesieniem na konsumentów ryzyka prowadzonej działalności pożyczkowej, nie chroni interesów konsumentów będących właścicielami kapitału przekazywanego Spółce. Zaznaczyć należy, że weksel jako papier wartościowy nie jest w stanie zabezpieczyć interesów konsumentów w porównaniu do ponoszonego przez nich ryzyka. Z uwagi na fakt, że weksel w przeciwieństwie do np. obligacji, nie stanowi instrumentu finansowego, ani też jakiegokolwiek narzędzia inwestycyjnego oraz fakt, że Dziesiątka Finanse nie jest firmą inwestycyjną w rozumieniu uoif, mechanizm transakcji powoduje wysokie ryzyko utraty środków pieniężnych. W oferowanym przez Spółkę przedsięwzięciu przychody konsumentów uzależnione są od terminowości spłat pożyczek. Spółka nie dysponuje zaś wystarczającą rezerwą finansową, z której mogłaby pokryć ewentualne straty związane z nieregulowaniem zobowiązań przez dłużników. Należy również zauważyć, że od początku emisji weksli do pierwszej połowy 2022 r. jedynie ok. [informacja prawnie chroniona] weksli było zabezpieczonych poprzez poręczenie lub poprzez zobowiązanie do poddania się egzekucji w trybie art. 777 § 5 k.p.c. Tymczasem co do [informacja prawnie chroniona] wyemitowanych weksli ustanowiono zabezpieczenie w postaci zastawu rejestrowego na zbiorze pożyczek, co oznacza, iż w przypadku niewypłacalności Spółki konsumentom pozostawała możliwość zaspokojenia wierzytelności jedynie z przedmiotu zastawu rejestrowego, którego skuteczność zależna jest od kondycji finansowej pożyczkobiorców.

Poważne wątpliwości w kontekście analizy płynności finansowej Spółki i możliwości spłaty istniejących zobowiązań (także w trybie art. 777 § 5 k.p.c.) budzi, w ocenie Prezesa Urzędu, również stale rosnący wskaźnik zadłużenia stanowiący stosunek kapitałów obcych (zobowiązań) do aktywów. Wskaźnik ten oblicza się według poniższego wzoru:

- Wskaźnik ogólnego zadłużenia = zobowiązania ogółem/aktywa ogółem

Wskaźnik ogólnego zadłużenia jest najbardziej ogólnym obrazem struktury finansowania aktywów przedsiębiorstwa. Im większa jest wartość tego wskaźnika, tym wyższe ryzyko ponosi kredytodawca. W księgowości przyjmuje się, że jego wartość powyżej 0,67 wskazuje na nadmierne ryzyko kredytowe¹³. Jak widać na wykresie (por. Wykres 1), w odniesieniu do Dziesiątka Finanse wskaźnik zadłużenia co roku zwiększa swój poziom, w 2020 r. osiągając wartość [informacja prawnie chroniona], w 2021 r. wartość [informacja prawnie chroniona], zaś na koniec 2022 r. wartość [informacja prawnie chroniona], co może świadczyć o bardzo wysokim ryzyku wystąpienia utraty zdolności do spłaty zobowiązań.

Wykres 2 Opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Dziesiątka Finanse.

Poważne zastrzeżenia budzi również pogorszająca się sytuacja finansowa Spółki. Rachunek zysków i strat w 2020 r. wykazał stratę netto w wysokości [informacja prawnie chroniona] zł. W 2021 r. Spółka wykazała stratę netto w wysokości [informacja prawnie chroniona] zł, zaś na koniec 2022 r. strata ta osiągnęła poziom [informacja prawnie chroniona]zł. W 2020 r. znacznie spadł również wskaźnik rentowności kapitału własnego (pozwala ocenić efektywność wykorzystania kapitałów własnych w przedsiębiorstwie¹⁴) oraz wskaźnik

¹³<https://www.biznesradar.pl/sloownik-wskazniki/zadluzenia>;

¹⁴<https://eanaliza.pl/wskaznik-rentownosci-kapitalow-wlasnych-roe-stopu-zwrotu-z-kapitalu-wlasnego>

rentowności netto sprzedaży (niskie wartości wskaźnika oraz spadek jego poziomu w czasie oceniany jest negatywnie, gdyż wskazuje na niedostateczną kontrolę poziomu kosztów¹⁵).

Wskaźniki rentowności oraz zysk netto Dziesiątka Finanse w latach 2018-2022					
Wskaźnik/rok	2018	2019	2020	2021	2022
Rentowność kapitału własnego	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Rentowność netto sprzedaży	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]
Zysk (strata) netto w zł	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]	[xxx]

Tab. 6 Opracowanie własne na podstawie dokumentów przekazanych przez Dziesiątka Finanse.

Należy zauważyć, że o powyższych okolicznościach, które mają wpływ na bezpieczeństwo inwestycji w weksle, Spółka nie informowała Inwestorów.

Powyższe ustalenia odnośnie do sytuacji finansowej Spółki i możliwości spłaty zobowiązań (w tym należności z tytułu emisji weksli) potwierdzają komunikaty Zarządu Spółki dotyczące rozpoczęcia procesu restrukturyzacji w ramach postępowania o zatwierdzenie układu.

Podsumowując, wskazać należy, że Dziesiątka Finanse posługując się wekslem sprzecznie z jego funkcją i naruszając przy tym dobry obyczaj w celu pozyskiwania kapitału na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej - prowadzi do przeniesienia na konsumentów ryzyka prowadzonej działalności pożyczkowej. Rozwiązanie przyjęte przez Spółkę zdecydowanie bowiem odbiega od powszechnie przyjętego i wyznaczonego przepisami rangi ustawowej standardu postępowania, przewidzianego dla pozyskiwania przez przedsiębiorców kapitału od osób trzecich przy pomocy papierów wartościowych. W ocenie Prezesa Urzędu, dobry obyczaj nakazuje, aby przedsiębiorca w przypadku finansowania swojej działalności poprzez źródła zewnętrzne, czynił to w sposób rzetelny i uczciwy, z poszanowaniem swojego partnera (w tym przypadku konsumenta), stanowiącego źródło kapitału. Pozyskiwanie takich środków powinno odbywać się w sposób ustandaryzowany oraz z poszanowaniem zasady równorzędności stron, dając przy tym możliwość, aby dwie strony stosunku mogły realizować swoje prawa i obowiązki. Odpowiednim do tego miejscem może być rynek kapitałowy, który z jednej strony zapewnia emitentom możliwość pozyskania kapitału obcego na warunkach, które w największym stopniu dopasowane są do ich potrzeb, z drugiej zapewnia ochronę inwestora w szczególności przed tymi czynnikami, które mogą spowodować wadliwość procesu podejmowania przez niego decyzji inwestycyjnych zapewniając mu możliwość uzyskania informacji potrzebnych do właściwej oceny wartości potencjalnej inwestycji. Jeśli

¹⁵ <https://eanaliza.pl/wskaznik-rentownosci-sprzedazy-netto-ros>

zatem przedsiębiorca decyduje się na finansowanie własnej działalności ze środków pozyskiwanych od konsumentów przy wykorzystaniu papierów wartościowych, powinien czynić to przy posłużeniu się przewidzianymi dla tego celu instrumentami prawnymi. W opinii Prezesa UOKiK, finansowanie działalności przy zastosowaniu weksla - niestanowiącego instrumentu finansowego - skutkuje przeniesieniem przez Dziesiątka Finanse ryzyka prowadzonej działalności pożyczkowej na konsumentów i zaburza zasadę równorzędności stron stosunku zobowiązaniowego ze szkodą dla konsumentów, którzy udostępniając swój kapitał - w przeciwieństwie do Spółki - ponoszą pełne ryzyko jego utraty.

W tym miejscu Prezes Urzędu pragnie odnieść się również do argumentu Spółki jakoby organ ochrony konsumentów ograniczał rolę weksla jedynie do funkcji gwarancyjnej tego papieru wartościowego. Tymczasem w Postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania Prezes UOKiK wskazał na trzy zasadnicze funkcje weksla (por. str. 18 Postanowienia). Ponadto, w ocenie Prezesa Urzędu, Spółka błędnie przyznaje wekslowi miano instrumentu finansowego na podstawie art. 921⁶ Kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli zobowiązanie wynika z wystawionego papieru wartościowego, dłużnik jest obowiązany do świadczenia za zwrotem dokumentu albo udostępnieniem go dłużnikowi celem pozbawienia dokumentu jego mocy prawnej w sposób zwyczajowo przyjęty. Powyższy przepis określa jedynie sposób realizacji zobowiązania z wystawionego papieru wartościowego. Prezes Urzędu na żadnym etapie postępowania nie podważał, iż weksel stanowi papier wartościowy, a jedynie wskazywał, że weksel nie stanowi instrumentu finansowego objętego regulacjami uoif i uop.

Możliwość zniekształcenia zachowania rynkowego konsumenta

Wskazane powyżej okoliczności sprawiają, że konsumenci, pod wpływem praktyki Spółki opisaney w pkt II sentencji niniejszej decyzji, mogli podjąć decyzje, co do przekazania Spółce środków pieniężnych. Praktyka ta może zatem w sposób istotny zniekształcić ich zachowanie przed zawarciem umowy dotyczącej produktu.

Polski ustawodawca podjął decyzję o niedefiniowaniu przestanki „istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego konsumenta” jako pojęcia niedookreślonego, uznając, że nie jest to konieczne (zob. uzasadnienie projektu upnpr, Druk sejmowy V kadencji, Nr 1682, s. 25). Jej wykładni należy więc dokonywać w świetle brzmienia dyrektywy 2005/29/WE. Pojęcie to odpowiada bowiem zdefiniowanemu w art. 2 lit. e dyrektywy 2005/29/WE pojęciu „istotne zniekształcenie zachowania gospodarczego konsumentów”, które oznacza wykorzystanie praktyki handlowej w celu znacznego ograniczenia zdolności konsumenta do podjęcia świadomej decyzji i skłonienia go tym samym do podjęcia decyzji dotyczącej transakcji, której inaczej by nie podjął. Jeżeli określonej praktyce stosowanej przez przedsiębiorcę nie można zarzucić możliwości istotnego zniekształcenia (w sytuacji, gdy wpływ praktyki rynkowej na zachowanie gospodarcze konsumenta jest mało istotny lub nieistotny), to nie może być mowy o nieuczciwej praktyce rynkowej. Zatem za wystarczające dla uznania praktyki rynkowej za nieuczciwą - oprócz przestanki sprzeczności z dobrymi obyczajami - uznaje się wykazanie potencjalnej możliwości zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta, co oznacza, że

nie musi do niego faktycznie dojść. Wystarczy więc, że stosowana praktyka ma potencjał wpływania na decyzję konsumenta w postaci jej zniekształcenia.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że zorganizowane przez Spółkę przedsięwzięcie, jako łudząco podobne do procesów inwestycyjnych odbywających się na przestrzeni rynku kapitałowego, daje pozorny obraz inwestycji do nich pokrewnej pod względem charakteru. Przedsiębiorca dokonuje bowiem „emisji” weksli, określa ilość i wartość możliwych do „nabycia” papierów wartościowych, precyzuje wartość i datę zysku z „inwestycji”, przewidując przy tym wypłaty okresowe. W ten sposób utożsamia weksel z instrumentami finansowymi objętymi regulacjami uoif (to jest dla przykładu obligacją lub akcją). Konstrukcja oferty Spółki ma więc na celu zbliżyć oferowany produkt do instrumentów finansowych, stwarzając w ten sposób pozór zapewnienia ochrony interesów kapitałodawcy właściwy dla rynku regulowanego. Spółka posługuje się przy tym instrumentem weksla, czyli papieru wartościowego, który co do zasady jest utożsamiany z ustanowieniem silnego zabezpieczenia praw wierzyciela. W takiej sytuacji konsumenci, mogą zdecydować o zawarciu ze Spółką umowy i przekazaniu jej środków pieniężnych.

Analiza ustalonego stanu faktycznego wykazała, że konsument przekazując Spółce środki pieniężne otrzymuje w zamian weksel, który *de facto* zabezpiecza zapłatę zaciągniętego przez Przedsiębiorcę długu. Z powyższego można wnioskować, iż w przedmiotowej sprawie podstawowy stosunek prawny zawiązywany pomiędzy konsumentem a Spółką przybiera postać umowy pożyczki, jednakże brak jest formalnej umowy pożyczki (*causy*). Konstrukcja oferty Spółki powoduje natomiast, że konsument nie dostrzega, iż *de facto* pożyczka Przedsiębiorcy środki pieniężne, których wykorzystanie leży w wyłącznej gestii Spółki, a ich zwrot obarczony jest ryzykiem wynikającym z charakteru działalności Spółki (udzielanie pożyczek gotówkowych konsumentom) i jej sytuacji finansowej (por. wskaźnik zadłużenia, wypłacalność pożyczkobiorców).

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że posługiwanie się przez Przedsiębiorcę wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, może zniekształcić zachowanie rynkowe konsumenta przez podjęcie decyzji o przekazaniu Spółce środków pieniężnych, które wykorzystywane są przez Spółkę do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, co skutkuje przeniesieniem na konsumentów ryzyka prowadzonej działalności pożyczkowej, a w konsekwencji stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 upnr i tym samym narusza art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik.

W zakresie praktyki wskazanej w pkt II sentencji niniejszej decyzji, Spółka oświadczyła, że z początkiem 2022 r. zaprzestała stosowania tego modelu finansowania swojej działalności. Z przekazanych do Prezesa UOKiK informacji i dokumentów wynika, że ostatnie przydziały Weksli Inwestycyjnych przez Dziesiątka Finanse miały miejsce w listopadzie 2021 r. W toku postępowania Spółka oświadczyła, że oferowała nabycie Weksli inwestycyjnych w okresie od sierpnia 2019 r. do lutego 2022 r. Wobec powyższego, Prezes UOKiK stwierdził na podstawie art. 27 ust. 1 uokik zaniechanie stosowania praktyki określonej w pkt II sentencji decyzji z końcem lutego 2022 r.

Praktyka określona w pkt III sentencji Decyzji

Jak już wskazano powyżej, przykłady poszczególnych rodzajów praktyk rynkowych wymienia art. 4 ust. 2 zd. 1 upnr, wskazując, iż za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk. Wyszczególniona w art. 4 ust. 2 upnr praktyka rynkowa wprowadzająca w błąd podlega dalszemu uregulowaniu, m.in. w przepisie art. 5 ust.1 upnr, który stanowi, iż praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Wprowadzenie w błąd ma charakter abstrakcyjny, a jego stwierdzenie nie wymaga zaistnienia jednostkowej dezinformacji. Dokonanie oceny wprowadzenia w błąd zawsze wymaga odniesienia do adresata, którym jest przeciętny konsument. Jeśli zatem w przeświadczeniu przeciętnego konsumenta powstaną wyobrażenia (obiektywnie sprawdzalne, a nie wyłącznie subiektywnie odczuwalne) dotyczące praktyki rynkowej stosowanej przez przedsiębiorcę, które nie odpowiadają rzeczywistości, mamy do czynienia z wprowadzeniem w błąd. Wprowadzenie w błąd przez praktykę rynkową zawsze zmierza do wytworzenia w świadomości konsumenta mylnego obrazu rzeczywistości. Zawsze też jest ono związane z określonymi elementami, które wprowadzają w błąd, wskazanymi przykładowo w art. 5 ust. 3 pkt 1-6 upnr oraz sposobem wprowadzenia w błąd (art. 5 ust. 2 pkt 1-4 upnr), które potencjalnie mogą lub wpływają na podjęcie przez konsumenta decyzji rynkowej. Za warunek *sine qua non* wprowadzenia w błąd należy uznać wpływ praktyki rynkowej na decyzje konsumenta co do nabycia produktu. Chodzi tu o potencjalną lub realną możliwość podjęcia przez konsumenta decyzji rynkowej, której nie podjąłby, gdyby nie został wprowadzony w błąd.

W myśl art. 2 pkt 7 upnr za decyzję dotyczącą umowy rozumie się podejmowaną przez konsumenta decyzję, co do tego, czy, w jaki sposób i na jakich warunkach dokona zakupu, zapłaci za produkt w całości lub w części, zatrzyma produkt, rozporządzi nim lub wykona uprawnienie umowne związane z produktem, bez względu na to, czy konsument postanowi dokonać określonej czynności, czy też powstrzymać się od jej dokonania.

Jak stanowi art. 5 ust. 2 pkt 1 upnr wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, zaś wprowadzające w błąd działanie może w szczególności dotyczyć ryzyka i korzyści związanych z produktem (art. 5 ust. 3 pkt 2 upnr).

W trakcie postępowania ustalono, że w toku oferowania Weksli Inwestycyjnych Dziesiątka Finanse rozpowszechnia nieprawdziwe informacje co do bezpieczeństwa inwestycji, poprzez stosowanie w treściach marketingowych kierowanych do konsumentów haseł marketingowych, takich jak:

- „Weksel to papier wartościowy stanowiący doskonałą alternatywę dla takich form inwestycji, jak na przykład fundusze inwestycyjne czy produkty depozytowe”,

- „Weksle znakomicie sprawdzają się jako forma dywersyfikacji portfela inwestycyjnego. Ma to związek z faktem, iż cechują się one bardzo atrakcyjną stopą zwrotu, przy umiarkowanej ekspozycji na ryzyko”,
- „(...) daje gwarancję terminowej spłaty zobowiązania”.

W ocenie Prezesa UOKiK wyszczególniony powyżej przekaz reklamowy ma charakter działania wprowadzającego konsumenta w błąd. Wątpliwości nie ulega fakt, iż działania marketingowe mają w swej istocie skłonić potencjalnego klienta do nabycia oferowanego produktu, jednak - jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny reklama taka nie może wprowadzać odbiorcy w błąd i to niezależnie od tego, czy zawarte w niej informacje są prawdziwe, czy też nie.¹⁶ Rzetelność prowadzonej działalności gospodarczej przejawiać powinna się w prowadzeniu polityki informacyjnej względem konsumentów nieprowadzącej do zniekształcenia wizerunku produktu, co - w odczuciu Prezesa Urzędu - ma miejsce w omawianym przypadku.

Spółka w komunikatach skierowanych do konsumentów wskazuje, że „Weksel to papier wartościowy stanowiący doskonałą alternatywę dla takich form inwestycji, jak na przykład fundusze inwestycyjne czy produkty depozytowe”. Taka informacja daje konsumentom niesłuszne podstawy do przyjęcia, że środki pieniężne zainwestowane w Weksle Inwestycyjne mieszczą się na podobnym poziomie bezpieczeństwa, co inwestycja w produkty depozytowe. Produkty depozytowe można podzielić na dwa rodzaje: depozyt bankowy oraz strukturyzowany produkt depozytowy. W przypadku depozytów bankowych, obejmujących depozyty na żądanie (rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe oraz rachunki rozliczeniowe) i depozyty terminowe (lokaty), klient banku oddaje na przechowanie pewną kwotę pieniędzy dla instytucji bankowej, która po zakończeniu umowy zwróci klientowi kwotę depozytu składającą się w całości z wniesionego wkładu. W zależności od rodzaju depozytu bankowego wniesiony wkład może zostać powiększony o odsetki, dzieje się tak np. w przypadku lokat terminowych. Podkreślenia wymaga, że wkłady bankowe gwarantowane są w Polsce przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 41 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 2022 poz. 2324 ze zm.) lokata strukturyzowana jest to przyjmowany przez bank depozyt o oznaczonym terminie zapadalności, w którym wpłacony kapitał jest w całości zwracany, a wypłata odsetek lub świadczeń dodatkowych oraz ich wysokość są uzależnione od uprzednio określonych warunków, obejmujących takie czynniki jak:

- a) indeks lub połączenie indeksów, z wyłączeniem lokat o zmiennym oprocentowaniu, których stopa zwrotu jest bezpośrednio powiązana z indeksem stopy procentowej takiej jak Euribor lub Libor,
- b) instrument finansowy lub połączenie instrumentów finansowych,
- c) towar lub połączenie towarów lub inne aktywa lub ich połączenie,

¹⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt VI ACa 67/16

d) kurs walutowy lub połączenie kursów walutowych.

Lokata strukturyzowana zazwyczaj składa się więc z dwóch elementów: z kapitału początkowego podlegającego ochronie w trakcie trwania lokaty i z części opcyjnej umożliwiającej osiągnięcie dodatkowego zysku w zależności od kształtowania się ceny instrumentu bazowego. Najczęściej stosowane są indeksy giełdowe oraz indeksy mające u podstaw zmiany kursu walutowego. Ponieważ indeksy te charakteryzują się dużą zmiennością, potencjalnie mogą dawać możliwości dużego dochodu. Z kolei stała stopa procentowa określająca część stałą dochodu jest z reguły ustalona na niższym poziomie niż oprocentowanie zwykłych depozytów o stałym oprocentowaniu. Wynika z powyższego, że strukturyzowany produkt depozytowy przeznaczony jest dla inwestorów, którzy chcą podjąć nieco większe ryzyko niż w przypadku klientów wybierających depozyt bankowy.

Zarówno w przypadku depozytu bankowego, jak również w przypadku lokaty strukturyzowanej środki pieniężne w części zdeponowanej jako kapitał objęte są ochroną gwarancyjną Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. 2022 poz. 2253) ochroną gwarancyjną Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej: BFG) są objęte środki znajdujące się na rachunku w danym banku, a także wniesione nie później niż w dniu poprzedzającym spełnienie warunku gwarancji należności wynikające z czynności bankowych, o ile zostały one dokonane przed dniem spełnienia warunku gwarancji. Produkty depozytowe objęte są gwarancją ze strony BFG, który w przypadku upadłości banku lub SKOK-u ma za zadanie zwrócić wszystkim osobom, które miały w tych instytucjach swoje środki do 100 tys. euro w przeliczeniu na złotówki po kursie średnim NBP z dnia spełnienia warunku gwarancji.

Wskazane powyżej zróżnicowanie w poziomie ochrony środków ulokowanych w produkty depozytowe i Weksle Inwestycyjne powoduje, iż nie można mówić o „alternatywie” weksli inwestycyjnych dla produktów depozytowych.

Podkreślić trzeba, że charakterystyka przedsięwzięcia powoduje, iż do dnia wykupu weksla przez Spółkę jest ona jedynym dysponentem środków pieniężnych przekazanych jej przez konsumenta. Takie okoliczności dają Spółce pełną autonomię w przedmiocie sposobu przeznaczenia pozyskanego kapitału. W tym kontekście zauważyć także należy, że w zawiązywanym stosunku prawnym brak jest jakichkolwiek regulacji umownych, które z jednej strony zobowiązywałyby Spółkę do przedsięwzięcia zapowiadanych decyzji gospodarczych, z drugiej zaś uprawniałyby konsumenta do kontroli postępowania kontrahenta, czy też nakładałyby na Przedsiębiorcę sankcje z tytułu postępowania niezgodnego z treścią zapewnień. Podkreślany przez Spółkę cel inwestycyjny oferty - precyzowany przez odniesienie się do angażowania przekazanych środków w przedsięwzięcie pożyczkowe - pozostaje zatem jedynie w sferze deklaratywnej. Konsument nie ma także wpływu na dobór kontrahentów Spółki, przede wszystkim pożyczkobiorców, w związku z tym nie posiada wiedzy dotyczącej dysponentów środków i ich kondycji finansowej.

W przypadku Weksli Inwestycyjnych Dziesiątka Finanse posługuje się również sformułowaniami takimi jak: „emisja”, „inwestycja”, „emitent”. Powyższe sformułowania

Spółka zamieszcza m.in. w uchwałach Zarządu Spółki dotyczących emisji danej serii weksli oraz dokumentach przekazywanych potencjalnym Inwestorom, tj. Ofercie Nabycia Weksli Inwestycyjnych, Regulaminie oraz Zamówieniu Weksli Inwestycyjnych. W ten sposób Dziesiątka Finanse stwarza pozór oferowania inwestycji profesjonalnej, ustrukturyzowanej oraz uregulowanej przepisami prawa dotyczącymi emisji papierów dłużnych lub papierów wartościowych. Organizowanego przez Spółkę przedsięwzięcia nie można jednak uznać za tego typu inwestycję. Spółka wystawiając weksle własne nie jest „emitentem”. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia Dyrektywy 2003/71/WE, z dnia 14 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. UE. L Nr 168, str. 12) „emitent” oznacza podmiot prawny, który emituje lub zamierza emitować papiery wartościowe (art. 2 lit. h rozporządzenia). W związku z tym instytucję emitenta należy wiązać z procesem emisji, która oznacza wprowadzenie papierów wartościowych do obiegu na rynku kapitałowym w celu ich odsprzedaży. Jak wykazano wcześniej oferowany przez Spółkę produkt w postaci weksli inwestycyjnych nie stanowi instrumentu rynku finansowego, a w związku z tym nie jest oferowany na rynku kapitałowym. Używanie tego typu terminów należy zatem uznać za wprowadzanie konsumentów w błąd, w celu wywarcia na nich wrażenia, że przedsięwzięcie ma charakter odmienny niż wskazuje na to stan faktyczny.

Publikowane przez Dziesiątka Finanse komunikaty kierowane do konsumentów na temat gwarancji zwrotu zaangażowanego kapitału należy utożsamiać z deklaracją o niskim poziomie ryzyka poniesienia straty (utruty całości lub części zainwestowanego kapitału). Spółka posługuje się zwrotami „gwarancji” terminowej spłaty zobowiązania. Wskazać należy, że zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego PWN, gwarancję stanowi „poręczenie, że coś nastąpi albo że jest prawdziwe”. Również w powszechnym odbiorze „gwarancja zwrotu” oznacza duże prawdopodobieństwo odzyskania kapitału, czyli niskie ryzyko jego utraty. Tymczasem przyjęty przez Spółkę model całego przedsięwzięcia zakłada, że do dnia wykupu weksła, Wystawca jest jedynym dysponentem środków pieniężnych przekazanych mu przez Remitenta i sam decyduje o tym, na co te środki przeznaczyć. Takie rozwiązanie zakłada zatem całkowitą autonomiczność Przedsiębiorcy w dysponowaniu przekazanymi mu środkami, co czyni inwestycję ryzykowną. Jednocześnie wobec braku informacji ze strony Spółki o istotnym poziomie ryzyka, przekazy dotyczące gwarancji zwrotu kapitału mogły wprowadzać konsumentów w błąd, bowiem wskazywały one na brak lub niskie ryzyko inwestycji proponowanej przez Dziesiątka Finanse.

Informacje te w ocenie Prezesa Urzędu są nieprawdziwe i wprowadzające w błąd również przy założeniu, że Dziesiątka Finanse przeznacza przekazane jej środki na finansowanie działalności operacyjnej, która polega na udzielaniu pożyczek gotówkowych. Zwrot kapitału przekazanego przez konsumenta jest bowiem w tej sytuacji w pełni uzależniony od kondycji finansowej dłużników Spółki, a w związku z tym uzależniony od wypłacalności konsumentów, którym udzielane są pożyczki. Decyzje te mają wpływ na zdolność regulowania zobowiązań wobec Spółki, a w efekcie na rezultat inwestycji podjętej przez konsumenta. Spółka nie powinna zapewniać konsumenta, że zwrot z oferowanej inwestycji nastąpi na pewno, gdyż

nie jest w stanie określić, jakie decyzje gospodarcze będą podejmować jej pożyczkobiorcy. Deklaracje odnoszące się do poziomu ryzyka powinny uwzględniać wszystkie czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie inwestycji. W związku z tym, w ocenie Prezesa UOKiK, wskazywana przez Spółkę „gwarancja” terminowej spłaty zobowiązania nie ma pokrycia w realiach rynkowych.

Zauważyć należy, że w przedsięwzięciu organizowanym przez Dziesiątka Finanse brak jest mechanizmu zapewniającego gwarancję zwrotu przekazanych środków na wzór rozwiązań obowiązujących w stosunku do depozytu bankowego lub lokaty strukturyzowanej.

Ponadto, należy ponownie zwrócić uwagę, że stosowane przez Dziesiątka Finanse formy zabezpieczenia zobowiązań wekslowych w okresie emisji weksli nie były adekwatne do możliwego do zidentyfikowania i identyfikowanego przez Spółkę ryzyka prowadzonej przez nią działalności operacyjnej. Przeważająca część wystawionych weksli (ok. [informacja prawnie chroniona] w analizowanym okresie zabezpieczona została poprzez ustanowienie zastawu rejestrowego na zbiorze pożyczek udzielonych przez Dziesiątka Finanse, co oznacza, iż w przypadku niewypłacalności Spółki, konsumentom pozostawała możliwość zaspokojenia wierzytelności jedynie z przedmiotu zastawu rejestrowego. Przedmiot tego zastawu stanowił tzw. „zbiór praw emitenta”, obejmujący zbiór istniejących i przyszłych praw (wierzytelności) Spółki, tj. pożyczek krótkoterminowych udzielonych przez Dziesiątka Finanse, co również nie gwarantowało zaspokojenia z uwagi na szereg zmiennych, na które Inwestor nie miał wpływu (wspomniane wcześniej w niniejszej decyzji okoliczności leżące po stronie pożyczkobiorców Dziesiątka Finanse).

Dodatkowo należy zauważyć, że już sam mechanizm wykorzystania przez Spółkę weksla jako papieru wartościowego do finansowania działalności operacyjnej, skutkujący - jak wskazuje Prezes Urzędu w podrozdziale pn. Praktyka określona w pkt II sentencji decyzji - przeniesieniem na konsumentów ryzyka prowadzonej działalności pożyczkowej, może sugerować konsumentom bezpieczeństwo zainwestowanych środków pieniężnych. Może się tak dzieć poprzez obiektywne skojarzenia z gwarancyjną funkcją weksla, polegającą na zabezpieczeniu należności oraz ułatwianiu wierzycielom dochodzenia swoich roszczeń przed sądem. Przeciętny konsument „nabywając” weksel wystawiony przez Dziesiątka Finanse, w otoczeniu cytowanych wcześniej treści marketingowych dotyczących ww. inwestycji, może kierować się przeświadczeniem o należytych zabezpieczeniu przekazywanych Spółce środków pieniężnych, w szczególności „gwarancji” zwrotu zainwestowanych środków pieniężnych.

Podsumowując, w opinii Prezesa Urzędu, Dziesiątka Finanse w stosowanym przez siebie przekazywaniu reklamowym i informacyjnym, przez użycie haseł porównujących inwestycję w weksle do inwestycji w produkty depozytowe, jednocześnie stwarzając pozór uczestniczenia w inwestycji ustrukturyzowanej, podlegającej kontroli, rozpowszechnia nieprawdziwe informacje o bezpieczeństwie środków przekazanych Spółce przez konsumentów. Podobnie ocenić należy przekaz informacyjny Spółki wskazujący na gwarancję zwrotu przekazanych środków.

Możliwość zniekształcenia zachowania rynkowego konsumenta

Jak już wskazano, komunikaty kierowane przez Spółkę, co najmniej mogą wprowadzić przeciętnego konsumenta w błąd, dając mu niesłuszne podstawy do odbioru organizowanego przedsięwzięcia w sposób odmienny od stanu rzeczywistego. Ekspozowane w komunikatach marketingowych cechy oferty takie jak: bezpieczeństwo inwestycji, jej stabilność oraz stała dochodowość mogą przy tym stanowić kluczowe komunikaty wpływające na decyzję konsumenta o zaangażowaniu kapitału. W ocenie Prezesa Urzędu, reklama danego produktu może przyjmować charakter znacząco uwypuklający jego cechy, jednak powinna w swej istocie opierać się na okolicznościach faktycznie istniejących oraz nie prowadzić do dezinformacji. Przekaz reklamowy nie może prowadzić do przekazywania informacji nieprawdziwych, w szczególności odnośnie do fundamentalnych cech oferty, jak ma to miejsce w omawianej praktyce. Przeciętny konsument otrzymuje od Spółki jednoznaczny komunikat wskazujący na stopień bezpieczeństwa inwestycji porównywalny do inwestycji w produkt depozytowy, przy dużo wyższej zyskowności. Podkreślić przy tym należy, że przeświadczenie o pewności zwrotu zaangażowanych środków stanowi silny determinant wpływający na podjęcie przez konsumenta decyzji o nabyciu oferowanego produktu. Zapewniając o zwrocie kapitału - zainwestowanego w oferowane przez Spółkę weksle, Dziesiątka Finansów daje konsumentom niesłuszne podstawy do przyjęcia, że środki pieniężne zainwestowane w oferowany produkt są w pełni zabezpieczone. Powyższe może prowadzić do zniekształcenia zachowania konsumenta i podjęcia przez niego decyzji co do skorzystania z oferty nabycia weksli, której inaczej by nie podjął.

Przywołać w tym miejscu należy stanowisko SOKiK, wyrażone w sprawie XVII AmA 72/15, utrzymane w tym zakresie przez Sąd Apelacyjny w Warszawie¹⁷, gdzie wskazano, że „z praktyką rynkową wprowadzającą w błąd będziemy mieć do czynienia wówczas, gdy powstałe na jej podstawie wyobrażenia nie są zgodne ze stanem rzeczywistym, co potencjalnie lub realnie może wpłynąć na podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy (której by nie podjął, jeśli nie doszłoby do wprowadzenia w błąd).”¹⁸ Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. Treści kierowane przez Spółkę do konsumentów, a także reklamy inwestycji dają bowiem podstawy do odbioru przez konsumenta oferty jako inwestycji, bezpiecznej, standaryzowanej, pewnej, a w związku z tym gwarantującej - bez względu na okoliczności i rzeczywistość gospodarczą - zysk.

Odnosząc się do argumentów Spółki jakoby Prezes Urzędu opierał omawiany zarzut jedynie na dwóch artykułach prasowych (w wydaniu papierowym i elektronicznym) zamieszczonych w magazynie Forbes przeznaczonym dla przedsiębiorców, Prezes UOKiK wskazuje, iż nie jest prawdą, aby magazyn Forbes stanowił magazyn dla przedsiębiorców. Wskazać należy, że stanowi on miesięcznik ogólnie dostępny dla wszystkich czytelników, zatem również konsumentów. Tym samym komunikaty zamieszczane w ww. magazynie mogą docierać do nieograniczonej liczby konsumentów, potencjalnych Inwestorów Spółki. Dodatkowo, z

¹⁷ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 czerwca 2022 r., sygn. akt AGa 526/22

¹⁸ Wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 4 lutego 2019 r., sygn. akt XVII AmA 72/15

ustaleń Prezesa UOKiK wynika, że omawiany artykuł był przekazywany potencjalnym Inwestorom przez pośredników oferujących inwestycję w weksle drogą elektroniczną (por. str. 20-21 niniejszej decyzji).

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że rozpowszechnianie przez Dziesiątka Finanse nieprawdziwych informacji na temat bezpieczeństwa przekazanych środków pieniężnych w ramach inwestycji w weksle, może spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji dotyczącej zawarcia umowy ze Spółką, której inaczej by nie podjęli, a tym samym stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 2 upnpr, a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 uokik.

Wobec oświadczenia Spółki o zaniechaniu oferowania nabycia Weksli Inwestycyjnych z końcem lutego 2022 r., które to oświadczenie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie budzi wątpliwości, Prezes Urzędu stwierdził zaniechanie stosowania praktyki określonej w pkt III sentencji decyzji. Brak jest dowodów by twierdzić, iż Spółka w dalszym ciągu kieruje do konsumentów komunikaty o kwestionowanej przez Prezesa Urzędu treści. Wobec powyższego, Prezes UOKiK stwierdził na podstawie art. 27 ust. 1 uokik zaniechanie stosowania praktyki określonej w pkt III sentencji decyzji z końcem lutego 2022 r.

Przesłanka naruszenia zbiorowego interesu konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje definicji zbiorowego interesu konsumentów, wskazując jednak w przepisie art. 24 ust. 3 uokik, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt: III SK 27/07) wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia zbiorowy interes konsumentów prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Zdaniem Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że „praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.”

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom

możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy. Efektem naruszenia interesu prawnego może być naruszenie również stricte ekonomicznych interesów konsumentów (o wymiarze majątkowym). Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

W niniejszej sprawie skutkami działań Przedsiębiorcy dotknięty mógł zostać nieoznaczony z góry krąg konsumentów. W zakresie praktyki stwierdzonej w pkt I sentencji niniejszej decyzji są to wszyscy konsumenci, którzy mogli i mogą nadal potencjalnie zawrzeć ze Spółką umowę pożyczki gotówkowej. W odniesieniu do praktyk stwierdzonych w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji nieoznaczony krąg konsumentów oznacza wszystkich konsumentów, którzy zainteresowali się ofertą Weksli Inwestycyjnych. Stosowane przez Spółkę praktyki określone w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji dotyczyły nie tylko osób, które przekazały jej środki pieniężne celem nabycia weksli, ale również potencjalnie nieokreślonej ilościowo grupy konsumentów, którzy rozważali zaangażowanie swoich środków w organizowane przez Spółkę przedsięwzięcie.

Działanie Dziesiątka Finanse nie dotyczy zatem interesów poszczególnych osób, lecz szerokiego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna. Nie ma zatem wątpliwości, że działania Spółki naruszają zbiorowy interes konsumentów.

Wobec powyższego, na podstawie art. 26 ust. 1 uokik Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji i nakazał zaniechanie stosowania opisanej praktyki, zaś w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu orzekł na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 uokik i stwierdził zaniechanie stosowania opisanych praktyk.

Uzasadnienie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności w punkcie IV niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 103 uokik, Prezes Urzędu może nadać decyzji w części lub w całości rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów. Oznacza to, że nie w każdej sprawie, w której naruszony został interes konsumentów, zasadnym jest zastosowanie omawianej instytucji. Należy ją uwzględnić tylko wtedy, gdy wymaga tego ważny interes konsumentów, a więc interes istotny i doniosły. Nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności musi zatem poprzedzać dokonanie ustalenia, jaki interes konsumentów doznał w danym przypadku naruszenia oraz czy wymaga on, by wydanej decyzji nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

W zakresie praktyki opisanej w pkt I sentencji niniejszej decyzji przedmiotem ochrony jest ważny interes konsumentów wyrażający się w prawie konsumenta do obniżenia, w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego, całkowitego kosztu kredytu o koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Takie uprawnienie konsumenta wynika - co potwierdził TSUE w wyroku z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 (ECLI:EU:C:2019:702) - wprost z przepisów prawa.

Na koszt kredytów udzielanych przez Spółkę składa się opłata przygotowawcza, która w przypadku spłaty przez konsumenta pożyczki przed terminem nie jest zwracana w odpowiednim zakresie proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. W konsekwencji praktyki rynkowej Spółki, nałożenie rygoru natychmiastowej wykonalności dotyczącego pkt I rozstrzygnięcia decyzji, zmierza do ochrony ww. ważnego interesu konsumentów przede wszystkim w aspekcie ekonomicznym. W ocenie Prezesa Urzędu, tylko natychmiastowe wykonanie przez Spółkę obowiązku zaniechania zakwestionowanej niniejszą decyzją praktyki opisaną w pkt I sentencji decyzji zagwarantuje pełną ochronę gospodarczych interesów konsumentów, którzy spłacą całość pożyczki przed terminem określonym w umowie. W przeciwnym przypadku do czasu uprawomocnienia się niniejszej decyzji praktyka trwałaby nadal, pogłębiając jej negatywne skutki. Brak nałożenia rygoru może oznaczać więc skuteczną, z punktu widzenia Spółki, kontynuację stosowania praktyki. Wobec powyższego, natychmiastowe zaprzestanie opisaną praktyki ma decydujące znaczenie dla zapobieżenia dalszym naruszeniom interesów konsumentów.

Decydując o nałożeniu rygoru natychmiastowej wykonalności w niniejszej sprawie, Prezes UOKiK miał na uwadze to, że w związku z wyrokiem TSUE w sprawie C-383/18, ostatecznie potwierdzone zostało, że wynikające z tego przepisu uprawnienie do obniżenia całkowitego kosztu kredytu o koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, obejmuje również koszty, których wysokość nie jest zależna od okresu obowiązywania umowy, takie jak opłata przygotowawcza. W tym stanie rzeczy, ważąc istotny interes konsumentów w postaci prawa do stosownego obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego przedterminowej spłaty, jak również konieczność szybkiego wyeliminowania trwających naruszeń tego interesu, Prezes UOKiK uznał, że w niniejszej sprawie zachodzi konieczność skorzystania z instrumentu prawnego określonego w art. 103 uokik.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w pkt V niniejszej decyzji (obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia w zakresie praktyki z pkt I niniejszej decyzji)

Zgodnie z treścią art. 26 ust. 2 uokik Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w art. 26 ust. 2 uokik, według zasad określonych w pkt V sentencji Decyzji.

W przedmiotowej sprawie, w odniesieniu do praktyki stwierdzonej w pkt I sentencji niniejszej decyzji, Prezes UOKiK uznał za niezbędne nałożenie na Dziesiątka Finanse obowiązku informacyjnego wobec konsumentów. Celem środków opisanych w pkt V.A jest poinformowanie konsumentów o stosowaniu przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W ocenie Prezesa Urzędu informacja taka powinna dotrzeć do osób, którzy potencjalnie mogą stać się klientami Spółki, tj. zawrzeć z nią umowę pożyczki gotówkowej. Wobec tego, Prezes Urzędu podjął decyzję, iż adekwatnym w takim wypadku środkiem będzie publikacja oświadczenia na stronie internetowej Przedsiębiorcy. Środek ten, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwoli zrealizować przede wszystkim cele informacyjne

wobec konsumentów, którzy - w momencie uprawomocnienia się decyzji - będą mogli rozważyć nawiązanie stosunku ze Spółką. Nałożony obowiązek informacyjny prowadzić będzie do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców informacji o działaniach Spółki, uznanych za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Oświadczenie zostanie zaprezentowane na stronie internetowej Spółki, która w dniu wydania decyzji mieści się pod adresem www.dziesiatka.pl. W ocenie Prezesa UOKiK, strona internetowa to medium o licznym gronie odbiorców, które przez swoją powszechność i możliwość zapoznania się z prezentowanymi tam treściami, w czasie stosownym dla każdego odbiorcy, najskuteczniej jest w stanie dotrzeć do świadomości odbiorców. W przypadku środka opisanego w pkt V.B sentencji niniejszej decyzji celem Prezesa UOKiK jest poinformowanie konsumentów o możliwości złożenia reklamacji z tytułu nieobniżenia przez Spółkę całkowitego kosztu kredytu o koszty opłaty przygotowawczej, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Dzięki realizacji tego środka, konsumenci mogą skorzystać z rekompensaty w postaci zwrotu nadpłaconych kwot, co stanowi z kolei środek orzeczony w pkt V.C sentencji niniejszej decyzji. Prezes Urzędu uznał bowiem, iż bezprawnie zatrzymane środki pieniężne, wskutek ww. nieobniżenia kosztów pożyczki przy wcześniejszej jej spłacie, powinny zostać zwrócone konsumentom.

Reasumując, w ocenie Prezesa UOKiK, zakres obowiązków publikacyjnych jest proporcjonalny do możliwości Przedsiębiorcy i wagi naruszeń. Obowiązek zastosowania nałożonych w decyzji środków usunięcia skutków naruszenia w zakresie praktyki z pkt I sentencji niniejszej decyzji - w ocenie Prezesa Urzędu - doprowadzi do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców informacji o działaniach Spółki, uznanych za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Dzięki temu konsumenci będą mogli podjąć decyzję, co do ewentualnego dochodzenia swoich indywidualnych roszczeń. Ponadto, w przypadku uprawomocnienia się decyzji, może ona stanowić prejudykat dla dochodzenia roszczeń przez indywidualnych konsumentów. Powyższe środki mogą mieć również znaczenie prewencyjne, zniechęcając Spółkę, której zarzucono stosowanie zakwestionowanej w pkt I sentencji decyzji praktyki oraz innych przedsiębiorców do stosowania podobnego rodzaju praktyk w przyszłości.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie V sentencji decyzji.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w pkt VI niniejszej decyzji (obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia w zakresie praktyk z pkt II i III sentencji decyzji)

Zgodnie z treścią art. 26 ust. 2 uokik Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Stosownie zaś do art. 27 ust. 4 uokik przepisy art. 26 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24.

Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w art. 26 ust. 2 uokik również w przypadku praktyk określonych w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji, wobec których Prezes UOKiK stwierdził zaniechanie.

W przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK, w odniesieniu do praktyk stwierdzonych w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji, uznał za niezbędne nałożenie na Dziesiątka Finanse obowiązku informacyjnego wobec konsumentów. Celem środków opisanych w pkt VI.A jest poinformowanie konsumentów o stosowaniu przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W ocenie Prezesa Urzędu informacja taka powinna dotrzeć do osób, którzy potencjalnie, w przypadku wznowienia emisji weksli przez Dziesiątka Finanse, mogą stać się klientami Spółki, tj. skorzystać z oferty nabycia Weksli Inwestycyjnych. Wobec tego, Prezes Urzędu podjął decyzję, iż adekwatnym w takim wypadku środkiem będzie publikacja oświadczenia na stronie internetowej Przedsiębiorcy, która w dniu wydania decyzji mieści się pod adresem www.dziesiatka.pl. Środek ten, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwoli zrealizować przede wszystkim cele informacyjne wobec konsumentów, którzy - w momencie uprawomocnienia się decyzji - będą mogli rozważać nawiązanie stosunku ze Spółką. Nałożony obowiązek informacyjny prowadzić będzie do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców informacji o działaniach Spółki, uznanych za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Oświadczenie zostanie zaprezentowane na stronie internetowej Spółki. W ocenie Prezesa UOKiK, strona internetowa to medium o liczonym gronie odbiorców, które przez swoją powszechność i możliwość zapoznania się z prezentowanymi tam treściami, w czasie stosownym dla każdego odbiorcy, najskuteczniej jest w stanie dotrzeć do świadomości odbiorców. Powyższe potwierdza chociażby fakt zamieszczania na stronie internetowej Spółki komunikatów Zarządu Spółki kierowanych do Inwestorów.

Z kolei w odniesieniu do środka z pkt VI.B sentencji decyzji intencją Prezesa Urzędu jest potrzeba zapoznania konsumentów z charakterem przedsięwzięcia, którego są uczestnikami. Jak zostało to już wskazane wcześniej, przeciętny konsument, który skorzystał z oferty Spółki nie posiada pełnej wiedzy ekonomicznej i prawnej dotyczącej zarówno instrumentów finansowych, jak i charakterystyki innych form papierów wartościowych. Przez to - w momencie rozważania oferty - nie był w stanie w sposób samodzielny, pełny i profesjonalny przeprowadzić analizy charakteru wykorzystywanego do oferowanego przedsięwzięcia papieru wartościowego, bezpieczeństwa tej inwestycji, jej specyfiki w kontekście przysługujących mu praw i obowiązków. Z tych powodów niezbędne zatem jest dotarcie do osób, które - w wyniku nieuczciwej praktyki - przekazały Spółce środki i w związku z modelem działania Spółki w ramach inwestycji w weksle ponoszą ryzyko finansowe jej działalności. Prezes UOKiK stoi na stanowisku, iż środek taki będzie miał zarówno charakter sankcyjny w stosunku do Przedsiębiorcy, jak i edukacyjny w stosunku do konsumentów. Przyczyni się on do zwiększenia ich wiedzy dotyczącej rynku inwestycji alternatywnych i wiążącego się z tym rynkiem ryzyka.

Organizowane przez Dziesiątka Finanse przedsięwzięcie oparte zostało na papierze wartościowym jakim jest weksel, który Przedsiębiorca wykorzystuje w sposób sprzeczny z jego gospodarczym przeznaczeniem. To w efekcie może powodować zniekształcenie zachowania rynkowego konsumenta i przekazanie przez niego środków pieniężnych Spółce, wskutek czego konsument ponosi ryzyko finansowe prowadzonej przez Spółkę działalności pożyczkowej, co - w ocenie Prezesa UOKiK - stanowi nieuczciwą praktykę rynkową. Dodatkowo, Spółka w swoich działaniach promocyjnych publikuje nieprawdziwe informacje

na temat bezpieczeństwa środków pieniężnych przekazywanych na rzecz Spółki. Jak zostało już wcześniej wskazane, okoliczności sprawy nie dają podstaw do zapewniania konsumentów o niskim poziomie ryzyka inwestycji, jej wysokim bezpieczeństwie, a także pewności okresowych wypłat na rzecz remitentów. W ocenie Prezesa UOKiK, oprócz zastosowanego środka wobec obecnych remitentów, udowodnione nieuczciwe praktyki wymagają zastosowania także środka usunięcia trwających skutków naruszenia, skierowanego wobec potencjalnych klientów Spółki, na wypadek gdyby Spółka zdecydowała o dalszej emisji weksli. Reasumując, w ocenie Prezesa UOKiK, zakres obowiązków publikacyjnych jest proporcjonalny do możliwości Przedsiębiorcy i wagi naruszeń. Obowiązek zastosowania nałożonych w niniejszej decyzji środków usunięcia skutków naruszenia - w ocenie Prezesa Urzędu - doprowadzi do wzbogacenia wiedzy konsumentów o rzeczywistym charakterze i warunkach inwestycji, przez co będą oni mogli podjąć decyzję, co do ewentualnego dochodzenia swoich indywidualnych roszczeń. Ponadto, w przypadku uprawomocnienia się decyzji, może ona stanowić prejudykat dla dochodzenia roszczeń przez indywidualnych konsumentów. Powyższe środki mogą mieć również znaczenie prewencyjne, zniechęcając Spółkę, której zarzucono stosowanie zakwestionowanych w pkt II i III sentencji niniejszej decyzji praktyk oraz innych przedsiębiorców do stosowania podobnego rodzaju praktyk w przyszłości.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie VI sentencji decyzji.

Rozstrzygnięcie o karze pieniężnej określonej w pkt VII sentencji niniejszej decyzji

Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 uokik, ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu kary pieniężnej.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 uokik. Art. 106 ust. 3 ww. ustawy, wskazujący sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 1, że obrót oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat - w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości. Art. 106 ust. 5 uokik stanowi przy tym, że w przypadku gdy przedsiębiorca w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary nie osiągnął obrotu lub osiągnął obrót w wysokości nieprzekraczającej równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu nakładając karę pieniężną na podstawie ust. 1 uwzględnia średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających rok nałożenia kary. Z kolei art. 106 ust. 6 uokik przewiduje, że w przypadku, gdy przedsiębiorca nie osiągnął obrotu w okresie trzyletnim, o którym mowa w ust. 5, lub gdy obrót przedsiębiorcy obliczony na podstawie tego przepisu nie przekracza równowartości 100.000 euro, Prezes Urzędu może nałożyć na

przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10.000 euro.

Z rachunku zysków i strat Spółki wynika, iż obrót Dziesiątka Finanse w roku 2022 wyniósł [informacja prawnie chroniona] zł, co uwzględniając średni kurs euro ogłoszony przez Narodowy Bank Polski w dniu 30 grudnia 2022 r., tj. 4,6899 zł, stanowi po zaokrągleniu równowartość [informacja prawnie chroniona] euro. Obrót ten jest więc wyższy niż 100 000 euro, co uzasadnia zastosowanie przy nałożeniu na Przedsiębiorcę kary pieniężnej art. 106 ust. 1 uokik, bez odniesienia do szczegółowych zasad ustalania wysokości kary przewidzianych w ust. 5 i 6 tego przepisu.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 uokik kara pieniężna może być nałożona, jedynie w przypadku gdy do naruszenia przepisów tej ustawy doszło co najmniej nieumyślnie. Zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik, wysokość nakładanej kary pieniężnej ustalana jest z uwzględnieniem w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzedniego naruszenia, a także okresu, stopnia i skutków rynkowych naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes UOKiK ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonanym naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Kara pieniężna dotycząca praktyki określonej w pkt I niniejszej decyzji

Przedmiotem orzeczenia w pkt I sentencji niniejszej decyzji jest praktyka związana z bezprawnym działaniem Dziesiątka Finanse. Praktyka ta dotyczy etapu wykonania umowy i wywołuje skutki w zakresie interesów ekonomicznych konsumentów, gdyż prowadzi do bezprawnego zachowania przez pożyczkodawcę części kosztów, które dotyczą okresu, o który została skrócona umowa, w razie jej wcześniejszej spłaty.

Prezes Urzędu, kalkulując karę pieniężną, za praktykę, o której mowa w pkt I sentencji niniejszej decyzji, uwzględnił okoliczność, iż Spółka stosuje zakwestionowaną praktykę co najmniej od 5 czerwca 2019 r. (data początku obowiązywania wzorca umowy pożyczki gotówkowej zawierającego kwestionowane postanowienia dotyczące opłaty przygotowawczej), przy czym w ocenie Prezesa UOKiK, Spółka nie zaniechała ww. praktyki. Wobec powyższego okres stosowania kwestionowanej praktyki, obejmujący co najmniej 4 lata, należy uznać za długotrwały.

W zakresie czynników obrazujących stopień i skutki rynkowe naruszenia, Prezes Urzędu uwzględnił, że stosowana przez Przedsiębiorcę praktyka narusza ekonomiczne interesy konsumentów. Stopień naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należy zakwalifikować jako znaczny. Oceniając stopień naruszenia Prezes Urzędu wziął pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności Przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Prezes Urzędu uwzględnił przy tym, że Przedsiębiorca działa na rynku usług finansowych, który jest prawnie regulowany. Zdaniem Prezesa Urzędu podmiot, który działa na tym rynku winien jest nie tylko znać odpowiednie przepisy prawne, ale także ich przestrzegać i do nich się dostosować.

Zdaniem Prezesa Urzędu naruszenie omawiane w niniejszej decyzji dotyczy działań Przedsiębiorcy niezgodnych bezpośrednio z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Tymczasem Spółka, jako podmiot profesjonalny oraz doświadczony w prowadzonej działalności gospodarczej, ma obowiązek działania w sposób rzetelny i zgodny z obowiązującymi go przepisami prawa. W żadnej mierze nie powinna ona wykorzystywać sytuacji konsumentów, ich braku doświadczenia, nieznajomości prawa, niewiedzy, zaufania czy naiwności.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu postanowił, za naruszenie, o którym mowa w pkt I sentencji niniejszej decyzji, ustalić kwotę bazową kary w wysokości 2,5% obrotu Przedsiębiorcy z roku poprzedzającego rok nałożenia kary, co stanowi kwotę [informacja prawnie chroniona zł (słownie: [informacja prawnie chroniona])].

W wypadku tej praktyki Prezes Urzędu, ustalając karę nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących, mogących obniżyć jej kwotę. W szczególności Prezes UOKiK nie stwierdził zaniechania praktyki zarzucanej Spółce w pkt I sentencji niniejszej decyzji z uwagi na argumenty opisane na str. 40-41 niniejszej decyzji oraz na brak udowodnienia przez Spółkę faktu zaniechania omawianej praktyki, w myśl art. 27 ust. 3 uokik.

Jako okoliczność obciążającą uwzględniono natomiast, zgodnie z art. 111 ust. 4 pkt 2 lit. c) uokik, umyślność naruszenia. W ocenie Prezesa Urzędu Spółka jest wieloletnim uczestnikiem rynku, zna zatem przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, które *nota bene* cytuje w zawieranych umowach pożyczki, jak również zna stanowisko Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie interpretacji przepisu art. 49a ukk oraz jako profesjonalista z pewnością musiała znać stanowisko Prezesa UOKiK z 16 maja 2016 r. Pomimo jednak ww. okoliczności nadal, nawet po 4 latach od ww. wyroku TSUE w sprawie C-383/18 (wyrok z dnia 11 września 2019 r.), Spółka działa bezprawnie i narusza interesy konsumentów, którzy zawarli umowę kredytu konsumenckiego, a następnie spłacili ją przed terminem. Okoliczność ta, zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o 50%.

Ponadto, jako okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uwzględnił znaczny zasięg terytorialny naruszenia, który jest skutkiem prowadzenia przez Przedsiębiorcę działalności gospodarczej, początkowo w kanale D2D na znacznym obszarze kraju (w 12 spośród 16 województw), zaś od 2022 r. - na terenie całego kraju poprzez udzielanie pożyczek w kanale online.

Okoliczność ta, w ocenie Prezesa UOKiK, uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o dodatkowe 20%.

Tym samym kara za naruszenie praktyki zarzucanej Spółce w pkt I sentencji niniejszej decyzji wynosi 153 709 zł (słownie: sto pięćdziesiąt trzy tysiące siedemset dziewięć złotych) w zaokrągleniu, co stanowi [informacja prawnie chroniona] % obrotu osiągniętego przez Dziesiątka Finanse w 2022 r.

Kara pieniężna dotycząca praktyki określonej w pkt II niniejszej decyzji

Przy nakładaniu kary za praktykę opisaną w punkcie II sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu uwzględnił to, że dotyczy ona całego modelu organizowanego przez Dziesiątka Finanse przedsięwzięcia dotyczącego inwestycji w weksle Spółki. Polega on na zastosowaniu weksla własnego sprzecznie z jego gospodarczą funkcją, co ma służyć pozyskiwaniu środków pieniężnych od konsumentów, w celu finansowania działalności operacyjnej Spółki. Skutkuje to przeniesieniem na konsumentów ryzyka prowadzonej przez Przedsiębiorcę działalności gospodarczej (działalność pożyczkowa). Mając na względzie okoliczności, stopień i skutki rynkowe naruszenia, które powinny być uwzględnione przy wymiarze kary zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik, Prezes Urzędu podkreśla, że działanie Spółki odbiegało zdecydowanie od standardów postępowania ukształtowanych przez system prawny i prowadziło do obejścia ustawowych uregulowań zawartych w uoif, a także uop określających zasady pozyskiwania kapitału przez przedsiębiorców za pomocą narzędzi do tego przeznaczonych - instrumentów finansowych, które w równorzędny sposób zabezpieczają interesy kapitałodawcy i kapitałobiorcy. Konsumenty inwestując środki pieniężne w Weksle Inwestycyjne Dziesiątka Finanse nie mieli zapewnionej ochrony prawnej, poza tą wynikającą z Prawa wekslowego, a udzielane przez Spółkę zabezpieczenia w okresie emisji weksli nie były adekwatne do poziomu ryzyka przedsięwzięcia. Ponadto przedsięwzięcie oferowane było przez Spółkę od sierpnia 2019 r. do lutego 2022 r., co wskazuje, iż stosowana praktyka miała charakter długotrwały. Kwestionowane zachowanie Przedsiębiorcy objawiało się zarówno na etapie przedkontraktowym, jak i na etapie wykonywania kontraktu. Dodatkowo, oddziaływanie praktyki na interesy konsumentów miało miejsce w okresie całej „inwestycji” tj. w zależności od przyjętego wariantu czasowego od 60-66 tygodni. W tym czasie to konsument ponosi ryzyko działalności Przedsiębiorcy i tylko konsument poniesie ewentualne negatywne konsekwencje działalności Spółki. Wobec czego, naruszenie opisane w pkt II sentencji niniejszej decyzji może powodować daleko idące, niekorzystne skutki po stronie konsumentów. Na uwagę zasługuje również fakt, iż zakwestionowana działalność Przedsiębiorcy prowadzona jest na terenie całego kraju.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczności przesądzają o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie 5% obrotu osiągniętego przez Dziesiątka Finanse w 2022 r., tj. [informacja prawnie chroniona] zł (słownie: [informacja prawnie chroniona]).

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

W procesie kalkulacji kary Prezes UOKiK wziął pod uwagę okoliczności obciążające polegające na: umyślności naruszenia, znacznych korzyściach uzyskanych ze stosowania stwierdzonej praktyki oraz znacznym zasięgu terytorialnym naruszenia i jego skutków.

Zdaniem Prezesa Urzędu, praktyka opisana w pkt II sentencji niniejszej decyzji stosowana była umyślnie. Stosując weksle Przedsiębiorca musiał bowiem sobie zdawać sprawę, że posługuje się wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, w celu pozyskania środków finansowych na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, przenosząc na konsumentów ryzyko prowadzonej działalności pożyczkowej. Należy podkreślić, że Przedsiębiorca jest doświadczonym uczestnikiem rynku, w szczególności w zakresie oferowania produktów finansowych. Jak zostało wskazane w stanie faktycznym, Spółka od 2018 r. finansuje działalność z kapitału zewnętrznego. W swojej ofercie inwestycyjnej posiadała już między innymi instrumenty typu obligacje, po których bezpośrednio wprowadziła ofertę Weksli Inwestycyjnych. Nie można zatem uznać, że nie miała świadomości uwarunkowań rynku kapitałowego. Wskazać także należy, że od 2021 r. oferowane weksle stanowiły [informacja prawnie chroniona] kapitału przeznaczanego na działalność Spółki, a tym samym na kapitał udzielanych pożyczek. W ocenie Prezesa Urzędu nie można uznać, że sposób finansowania przez Przedsiębiorcę swojej działalności jest dokonywany w sposób nieprzemysłany, instynktowny. Wybór formy finansowania działalności gospodarczej poprzedza co do zasady szczegółowa analiza dotycząca rozwiązań, które ostatecznie będą najkorzystniejsze z punktu widzenia przedsiębiorstwa. Przyjmując omawiany model finansowania Przedsiębiorca musiał być świadomym, z jakimi konsekwencjami będzie się to wiązać. Jak wynika ze stanu faktycznego, zorganizowanie przedsięwzięcia opartego na wekslu własnym, pozwoliło Spółce uniknąć obowiązków nakładanych na emitentów papierów wartościowych, ale przede wszystkim doprowadzić do sytuacji, w której osiąga zysk, nie ponosząc ryzyka swojej działalności. W opinii Prezesa UOKiK, takie okoliczności nie są przypadkowe, a charakter zorganizowanego przedsięwzięcia był w pełni przemysłany. Okoliczność ta, zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o 50%.

Jako kolejną okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uwzględnił znaczne korzyści uzyskane ze stosowania stwierdzonej praktyki. Wskazać należy, że osiągnięte w wyniku stosowania praktyki znaczne korzyści mają podstawy zarówno prawne, jak i finansowe. Stosowanie omawianej praktyki pozwoliło Przedsiębiorcy na prowadzenie działalności w sposób prawnie nieograniczony przepisami uoif i uop, w szczególności niewiązący się z obowiązkami wobec konsumentów - Inwestorów, wynikającymi z ww. przepisów. Dodatkowo, Spółka w wyniku stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej mogła inwestować w udzielane pożyczki kapitał pochodzący od konsumentów, [informacja prawnie chroniona]. Oferta Spółki była bowiem skonstruowana tak, że przekazywane jej środki w ramach inwestycji w weksle mogły pochodzić od konsumentów. Powyższy schemat działania Spółki powoduje, że wyeliminowany został czynnik możliwości poniesienia straty, będący w naturze prowadzenia działalności gospodarczej. Taki charakter praktyki powodował, że znaczną korzyścią dla Przedsiębiorcy było sama okoliczność uzyskania wyłącznie zysku. Należy zauważyć, że opisany model inwestycji w weksle wraz z mechanizmem zabezpieczeń weksli w postaci zastawu rejestrowego (pożyczki udzielone przez Spółkę konsumentom) przerzucał na

Inwestorów-konsumentów całe ryzyko ww. przedsięwzięcia, co w ocenie Prezesa Urzędu stanowi również o znacznej korzyści uzyskanej przez Dziesiątka Finanse w wyniku stosowania praktyki. Powyższa okoliczność uzasadnia tym samym podwyższenie kwoty bazowej kary o dodatkowe 20%.

Z kolei uwzględnienie trzeciej okoliczności obciążającej wynika z faktu, iż działaniem Spółki mógł zostać objęty każdy konsument, z którym Spółka nawiązała lub mogła nawiązać kontakt - nie występowało zatem ograniczenie terytorialne co do możliwości przystąpienia do inwestycji. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o kolejne 20%.

Wszystkie wskazane powyżej okoliczności obciążające uzasadniają zwiększenie kwoty bazowej kary łącznie o 90%.

Przy kalkulacji kary dotyczącej praktyki wskazanej w pkt II sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK uwzględnił okoliczność łagodzącą w postaci zaniechania stosowania zarzucanej praktyki (por. uzasadnienie na str. 57 niniejszej decyzji). Okoliczność ta, zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnia obniżenie kwoty bazowej kary o 10%.

Tym samym biorąc pod uwagę okoliczności obciążające i łagodzące, Prezes Urzędu zdecydował o podwyższeniu kwoty bazowej kary o 80%.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt II sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 325 502 zł (słownie: trzysta dwadzieścia pięć tysięcy pięćset dwa złote) w zaokrągleniu, co stanowi [informacja prawnie chroniona] % obrotu osiągniętego przez Dziesiątka Finanse w 2022 r.

Kara pieniężna dotycząca praktyki określonej w pkt III decyzji

Praktyka opisana w pkt III sentencji niniejszej decyzji, polegająca na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji co do bezpieczeństwa środków pieniężnych przekazywanych w ramach oferowanej przez Dziesiątka Finanse inwestycji, polegającej na nabyciu weksli Spółki, stosowana była od sierpnia 2019 r. (rozpoczęcie oferowania Weksli Inwestycyjnych) do końca lutego 2022 r. Poprzez swoje działanie - stanowiące wprowadzanie w błąd - Przedsiębiorca daje konsumentowi niesłuszne podstawy do twierdzenia, iż przedsięwzięcie jest bezpieczne, charakteryzuje się niskim poziomem ryzyka, a okresowe wypłaty będą realizowane bez względu na okoliczności. W ocenie Prezesa Urzędu rozpowszechnianie tego typu nieprawdziwych informacji może mieć niebagatelne znaczenie przy podjęciu decyzji o przekazaniu Spółce znacznej sumy środków. Z uwagi na wymienione wyżej okoliczności, a także ze względu na skalę zjawiska Prezes UOKiK zdecydował o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie 0,7% obrotu osiągniętego przez Dziesiątka Finanse, co stanowi kwotę [informacja prawnie chroniona] zł (słownie: [informacja prawnie chroniona]).

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające. W przypadku tej praktyki wystąpiły okoliczności obciążające polegające na umyślności działania Przedsiębiorcy, znacznym zasięgu terytorialnym

naruszenia i jego skutków, a także znacznych korzyściach osiągniętych przez Spółkę w wyniku stosowania zakwestionowanej praktyki.

W ocenie Prezesa Urzędu, rozpowszechnianie haseł marketingowych wskazujących na pewność zwrotu zaangażowanego kapitału, a także gwarancję uzyskania zysku nie było efektem przypadkowych, niezamierzonych działań. W ocenie Prezesa UOKiK wszystkie komunikaty zostały stworzone przez Spółkę w celu przyciągnięcia jak największej liczby konsumentów celem przekazania jej kapitału. Wobec tego, w ocenie Prezesa Urzędu takie działanie Spółki miało charakter umyślny. Zdaniem Prezesa Urzędu, powyższa okoliczność uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o 50%.

Wskazać także należy, że stosowanie praktyki przyczyniło się do osiągania przez Spółkę znacznych korzyści. Przede wszystkim, Spółka publikując nieprawdziwe informacje utwierdza konsumenta w przekonaniu, że „inwestycja w Weksle Inwestycyjne” jest bezpieczna, stabilna, charakteryzująca się ograniczonym ryzykiem. W wyniku powziętej nieprawdziwej informacji konsument decyduje się na przekazanie Spółce zaoszczędzonych środków. Istnieją uzasadnione podstawy do stwierdzenia, że w przypadku gdyby Spółka przedstawiała konsumentom na etapie przedkontraktowym rzeczywiste uwarunkowania przedsięwzięcia, zainteresowanie ofertą Spółki byłoby niższe. Prezes UOKiK stoi bowiem na stanowisku, że stosowanie przez Spółkę zakwestionowanej praktyki wpływa na zainteresowanie konsumentów produktem inwestycyjnym Spółki, a w konsekwencji powoduje osiąganie przez Spółkę korzyści. Praktyka opisana w pkt III sentencji niniejszej decyzji miała zatem bezpośredni wpływ na realizację przedsięwzięcia Spółki polegającego na emisji Weksli Inwestycyjnych, a korzyści uzyskane z jej stosowania, w ocenie Prezesa Urzędu, należy ocenić jako znaczne. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o 20%.

Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okoliczność obciążającą w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia i jego skutków. Podkreślenia wymaga fakt, iż reklamy przedsięwzięcia publikowane były na stronach ogólnodostępnego magazynu Forbes (magazyn o zasięgu krajowym, dostępny też w wersji elektronicznej). W związku z tym, treści zawierające prezentację oferty Spółki mogły potencjalnie dotrzeć do nieograniczonego grona odbiorców na obszarze całego kraju. Zasięg terytorialny praktyki i jej skutków był zatem znaczny. Zdaniem Prezesa Urzędu, okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o kolejne 20%.

Wszystkie wskazane powyżej okoliczności obciążające uzasadniają zwiększenie kwoty bazowej kary łącznie o 90%.

Przy kalkulacji kary dotyczącej praktyki wskazanej w pkt III sentencji decyzji Prezes UOKiK uwzględnił okoliczność łagodzącą w postaci zaniechania stosowania zarzucanej praktyki (por. uzasadnienie na str. 64 niniejszej decyzji). Okoliczność ta, zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnia obniżenie kwoty bazowej kary o 10%.

Tym samym, biorąc pod uwagę okoliczności obciążające i łagodzące, Prezes Urzędu zdecydował o podwyższeniu kwoty bazowej kary o 80%.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt III sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 45 570 zł (słownie: czterdzieści pięć tysięcy pięćset siedemdziesiąt złotych) w zaokrągleniu, co stanowi [informacja prawnie chroniona] % obrotu osiągniętego przez Dziesiątka Finanse w 2022 r.

Zdaniem Prezesa Urzędu, orzeczone kary są adekwatne do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kary ta pełnią przede wszystkim funkcję represyjną, stanowiąc sankcję i dolegliwość za naruszenie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest ponadto ich walor wychowawczy, odstrasżający dla innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 uokik, kary pieniężne należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tej decyzji konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w pkt VIII Decyzji (koszty postępowania)

Zgodnie z art. 80 ustawy uokik Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania organ ochrony konsumentów stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. W świetle natomiast art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 uokik, do kosztów postępowania zalicza się m.in. koszty doręczenia stronom pism urzędowych.

Stosownie do art. 263 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 uokik organ administracji publicznej może zaliczyć do kosztów postępowania także inne koszty bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy.

Z kolei zgodnie z art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustala w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Do kosztów przeprowadzonego postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zaliczono poniesione koszty doręczenia pism Przedsiębiorcy w wysokości 37,30 zł (słownie: trzydzieści siedem złotych trzydzieści groszy).

Koszty niniejszego postępowania Przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Mając powyższe na względzie, postanowiono jak w pkt VIII sentencji decyzji.

Pouczenia:

1. Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 275 ze zm.) w zw. z art. 13 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 852) i w zw. z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U z 2023 r., poz. 1550 ze zm.) - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.
2. W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach - zawartego w pkt VIII decyzji - na podstawie art. 264 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1970 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.), w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowanie do art. 81 ust. 5 tej ustawy, w związku z art. 479³² kodeksu postępowania cywilnego, Przedsiębiorcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.
3. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1144 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł, a zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów opłacie w kwocie 500 zł.
4. Zgodnie z art. 103 ust. 1 zd.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki. Zgodnie z art. 105 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.
5. Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 zd. 1 kodeksu postępowania cywilnego strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaze, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi*

Tomasz Dec

